

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmkowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 128

Poznań, wtorek dnia 18 marca 1930

Rok XXV

Metody

Co roku przed dniem św. Józefa porusza się niebo i ziemia, by imieniny Piłsudskiego wypadły możliwie efektywnie i dały reżyserom uroczystości sposobność do popisania się nie tylko prawomysłowością, ale wprost entuzjazmem.

Zastrzegamy się, że nie mamy nic przeciwko nieczym imieninom. Tem bardziej przeciw imieninom ludzi o głośnym nazwisku. Mamy też pełne zrozumienie dla kultu, jaki te czy inne koła społeczeństwa mają dla swoich wybranych. To jest nie tylko naturalne, ale to może być nawet piękne. Jednakowoż warunkiem piękna jest szczerść kultu.

Jeżeli przeto ideowi piłsudczycy w gronie swym własnym czczą Piłsudskiego w sposób godziwy, odnosimy się do tego z szacunkiem. Natomiast zupełnie inny jest nasz stosunek do galówek w dosłownym czy przenośnym znaczeniu tego słowa, sztucznie, za pomocą presji narzucanych społeczeństwu. To nie tylko nie jest rzeczą piękną, ale to wydaje nam się rzeczą wręcz moralnie brzydka, i sądzymy, że prawdziwie ideowi piłsudczycy powinni takie profanowanie ich ideału zwalczać.

A narzucanie kultu Piłsudskiego widzimy na całej linii, i to przeprowadzane z całą bezwzględnością. Biada temu urzędnikowi, któryby się ośmielił, odmówić swego podpisu pod odezwą; poszłaby przeciwko niemu zaraz denuncjacja. Nie wiele mniejszy nacisk wywiera się na sfery gospodarcze. Dochodzi przytem do wyraźnych nadużyć. Ogłasza się nazwiska w ten sposób, że przyczepia się do nich określenie: prezes Związku itd., lub sekretarz generalny czy syndyk Zjednoczenia itd., a owego Związku czy Zjednoczenia czy Zrzeszenia względnie jego zarządu nikt nie myślał zapytać o zgodę. Nadużyto jego firmy, i sprawa skończona; któż będzie się o takie rzeczy prawował!

Nadużycia dzieją się jeszcze pod innym względem. A mianowicie stosuje się metody uproszczone celem możliwie hurlowego zdobycia podpisów: kooptuje się liczne osoby do komitetu, znowu ich naprzód nie zapytawszy; zawiadamia się je tylko post factum, zostawiając im dzień czy dwa dni czasu do wnieśienia sprzeciwu. Często przychodzą zawiadomienia nawet tak późno, że nie można już wogóle na czas wnieść sprzeciwu. Otrzymałszy z prowincji cały szereg skarg na tego rodzaju postępowanie. Nadmieniamy, że są już w judykaturze przykłady wyroków z innych okazyj, które uznają takie świadome zaskakiwanie za karygodne nadużycie.

Są to metody nie tylko prawnie niedozwolone, ale przede wszystkim etycznie potępienia godne. Czy takie metody mają się przyczynić do zwiększenia kultu dla Piłsudskiego? Duża to omyłka psychologiczna i polityczna. Szczególnie w stosunku do społeczeństwa ziem zachodnich i jego zachodnio-europejskiej kultury. Ani presja, ani podstępem,

Sytuacja polityczna zaostrzyła się

Odroczone komisje — Klub B. B. zapowiada bezwzględny opór przeciw zwołaniu plenarnych posiedzeń Sejmu — Prezydium Sejmu postanowiło odbyć szereg posiedzeń Sejmu

Warszawa, 18. 3. (Tel. wł.) W ciągu dzisiejszego przedpołudnia sytuacja polityczna znacznie się zaostrzyła. O rozwiązaniu przesilenia nie słychać. P. Prezydent pracował normalnie na Zamku i przyjął prof. Świętochłowskiego oraz prof. Klinga a p. Bartel przyjął min. Boerner a min. Kühna.

Tymczasem w Sejmie na godz. 10,30 były zwołane dwie komisje: oświatowa i budżetowa. Posiedzenie komisji konstytucyjnej prof. Makowski odwołał.

Na początku posiedzenia komisji oświatowej poseł Jędrzejewicz (B. B.) postawił wniosek o odroczenie posiedzenia aż do czasu zakończenia przesilenia rządowego. Wniosek ten uzyskał 13 głosów B. B. i Ukraińców przeciwko 11 i został uchwalony. Wobec tego przewodniczący posiedzenie przerwał.

Na posiedzeniu komisji budżetowej poseł Byrka (B. B.) nie chciał objąć przewodnictwa a poseł Kozłowski (B. B.) zgłosił wniosek o odroczenie posiedzenia. Wniosek taki nie uzyskał większości i upadł. Wobec tego posłowie z B. B. opuścili salę posiedzeń.

O godz. 11 odbyło się posiedzenie plenarne Klubu B. B. pod przewodnictwem posła Sławka. Pod koniec posiedzenia przyszedł do Klubu B. B. szef gabinetu min. spr. wojskowych pułk. Beck. Posłowie z B. B. otrzymali rozkaz nie wydalania się z Warszawy, więc posiedzenie było stosunkowo liczne. Referował poseł Sławek, poczem przyjęto rezolucję następującą, którą jako dokument powtarzamy:

„Ostatnie wydarzenia na gruncie sejmowym wytworzyły niebywałą sytuację polityczną. W ciągu niespełna 4 miesięcy zablokowane partje opozycyjne po raz drugi spowodowały przesilenie rządowe i to w chwili, gdy praca nad budżetem państwa nie została jeszcze skończona. W tych warunkach obłudnym i nieuczciwym cynizmem jest motywowanie przez partje opozycyjne wniosku o wyrażenie wotum nieufności ministrom pracy i oświaty, gdy w istocie P. P. S., C. W. K. chodziło poprostu o uczynienie z Kas Chorych organizacji utrzymującej ich agitatorów politycznych a narodowej demokracji o obsadę swoimi agitatorami partyjnymi szkolnictwa. Prześniawanie tych istotnych celów pozorami obrony „praworządności“ przez autorów wezwań do gwałtów przeciwko zarządowi Kas Chorych i przez gloryfikatorów zbrodni morderstwa pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej jest bezczelnością i kłamstwem, na które nawet w tak zgangrenowanym Sejmie dotychczas się nie ważyło. Należy zastrzec się jak najkategoryczniej przeciw tego rodzaju działalności zjednoczonych stronnictw opozycyjnych, prowadzącej jedynie do zupełnego zanarżowania kraju.

Klub B. B. stwierdza, że Sejm, wywołując przesilenie rządowe w przed-

dzień niemal uchwalenia budżetu, do której to pracy jest powołany i którą uważa za podstawową dla siebie, przerwał sam swoją pracę nad budżetem państwa, albowiem w okresie kryzysu gabinetu Sejm nie ma prawa obradowania. Nie wolno mu przez zwoływanie posiedzeń plenarnych utrudniać p. Prezydentowi Rzeczypospolitej jego ciężkiej pracy załatwienia w ciągu tej sesji poraz drugi tak niesumienne i nieodpowiedzialnie wywołanego przesilenia rządowego.

Dlatego też Klub B. B., znając z dłuższego doświadczenia warcholstwo czynników partyjnych i brak obiektywizmu czynników kierowniczych w Sejmie, a tem samem przewidując, że będą czynione próby w kierunku nieliczenia się przez Sejm z wytworzoną przez sam Sejm sytuacją, — a nawet ze strony marsz. Daszyńskiego znalazła się tego rodzaju zapowiedź — oświadcza kategorycznie, że wszelkim próbom zwołania plenarnych posiedzeń Sejmu aż do czasu załatwienia przez p. Prezydenta przesilenia oprze się z całą bezwzględnością, nie cofając się przed użyciem jak najostrejszych środków“.

Posiedzenie trwało 1 i pół godz. O godz. 12 marszałek Sejmu zaprosił wicemarszałków Sejmu na naradę. (w)

Od redakcji: Rezolucja B. B. jest szczytem obłudy i awanturnictwa.

Warszawa, 18. 3. (Tel. wł.) Na posiedzeniu prezydium Sejmu, t. j. marszałka wraz z wicemarszałkami postanowiono w zasadzie odbyć posiedzenia sejmowe dnia 24, 25, 27 oraz ewentualnie 29 marca celem załatwienia niezakończonych dotąd spraw, których termin prekluzyjny upływa dnia 1 kwietnia. M. j. chodzi o kredyty dodatkowe na rok obecny i ratyfikację pilnych traktatów międzynarodowych. (w)

Warszawa, 18. 3. (Tel. wł.) Z wydarzeń dnia wczorajszego zapisać jeszcze należy popołudniową wizytę na zamku marsz. Piłsudskiego, który zabawił u prez. Mościckiego przeszło godzinę. Opowiadają, że istnieje tendencja powierzenia ponownie misji tworzenia rządu p. Bartłowi, co napotyka na stanowczy opór z jego strony. Ścierają się dwie koncepcje: jedna kursu spokojnego, druga kursu ostrego. Gdyby zwyciężyła druga koncepcja, musiałby odejść p. Dutkiewicz i Józefski. P. Czerwiński prawdopodobnie zająłby stanowisko wiceministra.

Opowiadają także, że przesilenie gotowe się skończyć tylko częściową rekonstrukcją, t. zn., że odeszliby pp. Prystor, Czerwiński oraz Staniewicz. Oznaczałoby to tendencję szybkiego załatwienia przesilenia. Nie jest jednak wykluczone, że przesilenie przeciągnie się dłużej a to o ileby zostały podjęte rokowania z przywódcami partji politycznych. Dzisiaj wyjaśni się, czy rozmowy takie będą. Ewentualnie padłoby już nazwisko człowieka, któryby otrzymał misję tworzenia gabinetu. (w)

Tak czują i myślą także poza naszą dzielnicą milionowe rzesze, które wierzą w uczciwość, rozsadek i twórczość narodu polskiego, a nie widzą w nim „narodu idiotów“.

O rozwiązanie parlamentu — niema obawy...

Nasz korespondent warszawski (H. W.) pisze:

W przesileniu rządowym obecnym można się spodziewać różnych rzeczy, natomiast nie spotka nas niespodzianka najlogiczniejsza: rozwiązanie parlamentu. Rząd ma do załatwienia tyle nagłych spraw państwowych, że musi mieć parlament, i parlament musi się temi sprawami zająć. Chodzi przede wszystkim o ratyfikację układów z innymi państwami. Ani układ handlowy z Francją nie załatwiony. Ani niewniesiona jeszcze do parlamentu umowa warszawska z Niemcami z dn. 31 października, na której ratyfikacji rządowi ogromnie zależy. Jeszcze mamy traktat handlowy z Niemcami, który lada dzień podpisze p. Rauscher i p. Twardowski. Nie mówimy już o tem, iż konstytucja nadaje tylko drugiemu parlamentowi prawo rewizji konstytucji drogą własną, zwyczajną uchwały, — nie wspomina zaś nigdzie o możliwości przelania tego prawa na Sejm następny. Nie mówimy też o tem, że koła decydujące zdają sobie sprawę z ewolucji nastrojów i upadku wpływów „sanacyjnych“. Nie mówimy też o tem, iż sytuacja gospodarcza bynajmniej nie jest odpowiednią dla czynienia podobnych prób.

Cokolwiek nastąpi, i jakkolwiek przesilenie gabinetowe zostanie załatwione, nic nie uprawnia do przypuszczeń, że nastąpią jakies zmiany w dotychczasowym systemie. Mogą się zmienić osoby, system będzie trwał jeszcze, póki się nie wyczerpie lub nie zostanie złamany logiką rzeczy i życia.

Przed społeczeństwem pozostaje jedyna droga: wytworzenia odpowiedniej zwartej, silnej opinii, wewnętrznej spójności, skupienia sił społecznych, któreby w momencie kryzysu umiały ująć w ręce bieg wypadków i nagiąć życie na tory zgodne z prawem i interesem państwa i narodu. H. W.

Odczyty „Myśli Narodowej“

Staraniem redakcji „Myśli Narodowej“ odbywać się będą w pewnych okresach roku odczyty publiczne. Będzie to krótki cykl wykładów z zakresu nauki o cywilizacji.

Pierwszy odczyt wygłosi 20 marca: Roman Dmowski na temat „Początek Europy“.

Drugi odczyt — 26 marca: Kazimierz Tymieniecki prof. Uniw. Poznańskiego na temat „U źródła cywilizacji polskiej“.

Trzeci odczyt — 2 kwietnia: Jan Czekanowski prof. Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie na temat „Podstawy rasowe Polski“.

Na wszystkie te odczyty wstęp będą miały tylko osoby imiennie zaproszone. Ktoby z prenumeratorów „Myśli Narodowej“ zaproszenia nie otrzymał pocztą, może je uzyskać w ostatnich dniach przed odczytem w biurze Obozu Młodych, ul. Lwowska, Nr. 15 w Warszawie po okazaniu dowodu, że pismo opłacił. Odczyty odbywać się będą wieczorem o godz. 8 w sali Stowarzyszenia Techników, ul. Czackiego Nr. 3.

Oplatę składać się będzie za okazaniem zaproszenia u wejścia na odczyt, za wszystkie trzy odczyty od razu, w kwocie 6 zł. (akademicy — 3 zł.).

UCZCIJCIE
TEGOROCZNE UROCZYSTOŚCI
nabywaniem odznak jubileuszowych
TCL

Po podpisaniu traktatu handlowego z Niemcami

Traktat handlowy z Niemcami został podpisany. Narazie znane są tylko jego podstawy oraz niektóre szczegóły, z którymi stale dzieliliśmy się z Czytelnikami. Nie jest znana jeszcze całość traktatu i dlatego trudno narazie omówić obszerniej ten dokument z punktu widzenia gospodarczego. Rezerwujemy sobie to na najbliższą przyszłość, zwłaszcza, że nasz pogląd polityczny na umowy z Niemcami jest znany. Poniżej zamieszczamy dalsze szczegóły traktatu.

P. A. T-iczna donosi: Umowa gospodarcza między Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką posiada charakter umowy kontyngentowej, utrzymującej w wymianie wzajemnej między obu krajami obowiązujące obecnie zakazy.

Najważniejsze postanowienia podpisanej umowy są następujące:

1) Polsce przyznany został kontyngent na węgiel w wysokości 320 tys. ton miesięcznie na zasadzie salda węglowego oraz kontyngent 200 tys. sztuk nierogacizny na rok pierwszy z zastosowaniem zasady progresji 75 tys. sztuk rocznie w ciągu dwóch lat. Wzrost w powyższe kontyngenty strona niemiecka otrzymała kontyngenty przemysłowe z obecnie obowiązującej w Polsce listy zakazów.

2) W dziedzinie taryfowo-celnej układ przewiduje udzielenie wzajemnej klauzuli największego uprzywilejowania, nie zawiera zaś żadnych zniżek ani fiksacji cel.

3) Specjalne postanowienia regulują przepisy weterynaryjne, na których zasadzie odbywać się będzie wymiana produktów hodowlanych między obu krajami.

4) Postanowienia transytowe przewidują wolność transytu przez terytorja oba krajów, nie wyłączając wolności przewozu wszelkiego mięsa przez terytorjum Rzeszy.

5) Przy okazji zawarcia umowy przewiduje się dopuszczenie do przewozu emigrantów trzech towarzystw niemieckich w drodze udzielenia im koncesji: „Hapag”, „Norddeutscher Lloyd” i „Hamburg—Süd—Amerika Linie”. W traktowaniu towarzystwa okrętowe niemieckie korzystają mając klauzuli największego uprzywilejowania, nie korzystają jednak z przywilejów towarzystw krajowych.

6) Sprawy osiedlenia oparte zostały na zasadach protokołu z 21 lipca 1927 r. (jego istnienie przeczone do niedawna ze strony rządu — red.) i zawierają klauzulę największego uprzywilejowania odnośnie do wjazdów, pobytu oraz ograniczenia osiedlenia do pewnej kategorii osób (samodzielnich kupców i przemysłowców).

Poza tem oba kraje obowiązują się do zniesienia w obrocie wzajemnym wszelkich zarządzeń, związanych ze stanem wojny celnej. Umowa podpisana została na rok z prawem mechanicznego przedłużenia.

Pisma warszawskie donoszą:

Protokół końcowy polsko-niemieckiego traktatu handlowego zawiera wyszczególnienie tych zarządzeń bojowych, które tracą moc z chwilą wejścia w życie tego układu.

Klauzula największego uprzywilejowania dotyczy również udzielenia ulg celnych na maszyny pochodzenia niemieckiego. Rząd polski zachowuje jednak całkowitą swobodę co do utrzymania względnie całkowitego lub częściowego zniesienia tych ulg, określenia ich wysokości i t. p. Wykluczona natomiast jest odmowa udzielenia ulgi, ze względu na to, że maszyna pochodzi z Niemiec.

Przez związki polskie i niemieckie opracowana została specjalna lista maszyn, które należy narazie uważać za niewyrabiane w kraju. Lista ta została złożona obu rządów. Maszyny wyszczególnione w tej liście, będą uważane, bez konieczności jakichkolwiek dalszych badań za niewyrabiane w kraju. Rząd polski zastrzegł sobie prawo zmiany tej listy, po 18 miesiącach wejścia w życie układu. Zmiana ta następuje wskutek jednostronnego oświadczenia rządu polskiego.

W obrocie polsko-niemieckim będą obowiązywały najniższe cła stosowane wobec państw trzecich, ale tylko tak długo, dopóki państwa trzecie z tych cel korzystają. Poza kontyngentami przywozowymi na węgiel polski do Niemiec, uzyskała również Polska kontyngent na wywóz do Niemiec 10 000 centnarów podwójnych rocznie minji i glejty ołowianej. Ponadto uży-

wała Polska kontyngent wywozowy na żelastwo (ziom) z Niemiec do polskiego obszaru celnego w wysokości 165 tys. tonn rocznie oraz kontyngent na wywóz z Niemiec do Polski smoły pogazowanej w wysokości 10 000 tonn rocznie.

Specjalny protokół weterynaryjny określa warunki przywozu kontyngentu świń do Niemiec, jak również innych produktów hodowlanych, które Niemcy zgodziły się dopuszczać bez ograniczeń kontyngentowych. Chodzi tu o przywóz koni, drobiu w stanie żywym i bitym, mleka, masła, jaj, ryb, raków, szczeciny, włosia, puchu, pierza, skór, jelit etc. oraz mięsa wieprzowego przyrządzonego.

W tym samym protokole, weterynaryjnym określone są warunki przewozu przez Niemcy następujących produktów hodowlanych, a to bez żadnych ograniczeń kontyngentowych: koni, drobiu żywego i bitego, mięsa wieprzowego, wołowego, baraniego w stanie świeżym, mięsa przyrządzonego oraz wszystkich innych produktów hodowlanych.

Ponadto został dopuszczony bez o-

graniczeń przewóz świń bitych do wolnych stref w portach niemieckich dla aprowizowania okrętów.

Rządowa prasa niemiecka, odpowiadając na ataki pism nacjonalistycznych, które twierdziły, że klauzule wypowiedzenia traktatu polsko-niemieckiego są niekorzystne wyłącznie dla Rzeszy, zauważa, że jest akurat odwrotnie. Jak objaśnia „Börsen-Kurier”, przewidziane są trzy klauzule wypowiedzenia: dla Niemiec dwie, dla Polski jedna. Odnosnie do węgla mają Niemcy prawo wypowiedzenia traktatu już po trzech miesiącach, o ile Niemcy uznają, że polski węgiel obciąża zbyt rynek niemiecki. Po wypowiedzeniu następuje natychmiastowe zamknięcie granicy dla węgla polskiego. Druga klauzula wypowiedzenia ze strony niemieckiej przewidziana jest na wypadek, gdyby zbyt wysoki podatek obrotowy w Polsce podrażał towary niemiecki importowane do Polski do tego stopnia, iż zbyt jego stałby się niemożliwy. W razie jednakże zastosowania klauzul tych praktycznie do jednego punktu cały traktat zostaje wypowiedziany. Polska natomiast posiada prawo wypowiedzenia tylko w jednym przypadku, o ile kontyngent węgla lub trzody nie będzie przez stronę niemiecką zupełnie wyczerpany.

Z szkolnictwa polskiego na Warmji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Olsztyn, w marcu 1930.

Już rok cały minął od chwili, kiedy rząd pruski opublikował ordynację, przyznającą mniejszości polskiej prawa szkolne. Na Warmji, gdzie z dniem każdym wzmagają się zwątpienie i rezygnacja, z wejściem w życie ordynacji obudził się nowy ruch. Myśl zakładania polskich szkół, o które toczyła się pod czas ostatnich 10 lat zacięta walka z regencją olsztyńską, stała się osnową poczynań w kierunku narodowym. Ster sprawy pochwyliło w swe ręce Polsko - Kat. Tow. Szkolne. Dzięki jego staraniom, udało się wnet, bo już w kilka tygodni po opublikowaniu ordynacji, uruchomić cztery szkoły polskie. Później została założona jeszcze jedna szkoła.

Ale już sama liczba wykazuje, że sprawa szkolna na Warmji nie rozwija się tak, jakby się powinna rozwijać. I nic dziwnego. Bowiem atmosfera, którą tu Niemcy wytworzyli w ostatnich 50 latach, nie da się oczyścić od razu. Na to potrzeba dłuższego czasu i odpowiednich warunków.

Oprócz wspomnianych 5 mniejszości w powiecie olsztyńskim, istnieje jeszcze inne, w których ludność jest tak dalece zorganizowana narodowo, że możnaby liczyć na powodzenie w nich szkół polskich. Ale brak lokali szkolnych nie pozwala na ich otwarcie. Lokale zaś niemieckie, mimo, że po części są nie zajęte, wtedy tylko stoją nam do dyspozycji, jeżeli do polskiej szkoły zgłosiło się przynaj-

mniej 40 dzieci. O taką zaś liczbę jest trudno na początku.

Wszystkie szkoły mniejszościowe, z wyjątkiem jednej, mieszczą się w prywatnych budynkach, i to, nawiasem powiedziawszy, w budynkach niemaszynowych. Takie lokowanie szkół w domach prywatnych jest niezmiernie ryzykowne. Ta mbowiem, gdzie właściciel domu, w którym się szkoła znajduje, związany jest umową długoterminową, niema się czego obawiać. Jeżeli natomiast kontrakt został zawarty na przeciąg kilku lub jednego tylko roku, możliwość rozwiania się szkoły nie jest wykluczona. A skoro dzieci raz zostały rozpущzone, na nowo je zebrać jest rzeczą o wiele trudniejszą, niż gdyby się miało zorganizować nową placówkę.

Dla tego Polsko-Kat. Tow. Szkolne podejmuje dziś energiczne starania, aby szkoły polskie miały także własne lokale. Rzecz ta znowu tylko z trudem da się zrealizować, gdyż zasoby towarzystwa są bardzo skromne. Plan tegoroczny przewiduje budowę jednego gmachu szkolnego. Więcej zapewne w tym kierunku nie da się zrobić, chyba że się znajdą dobroczyńcy.

Sprawa zaopatrzenia szkół w odpowiednie lokale wpłynie niewątpliwie bardzo dodatnio na rozwój szkolnictwa polskiego. Ludność tu zwraca uwagę także na zewnętrzne warunki, zwłaszcza, że przeciwnicy ciągle szkołom polskim wytykają ubóstwo w urzędzeniach. Balticus.

Walka o praworządność — treścią przesilenia

Podkreślaliśmy już, że stanowisko Klubu Narodowego przy głosowaniu nad wnioskiem o votum nieufności dla min. Prystora umotywowane było:

1) gospodarką w Kasach Chorych, gdzie „reformy” min. Prystora polegały na zastępowaniu jednych partyjników drugimi, a więc na miejsce PPS-owców przychodzili rządowi BBS-owcy. Natomiast istotnej i rzeczowej naprawy nie było;

2) opozycyjnym stanowiskiem Klubu wobec całego rządu, a, jak wiadomo, p. Bartel zsolidaryzował się z p. Prystorem;

3) obroną praworządności.

Na ten ostatni, główny argument, zwrócił uwagę „Kurjer Warszawski”, który pisał:

„W całym epizodzie sejmowym, zakończonym przesileniem rządowym, uderza nas przedewszystkiem najosobliwszy fakt, że rząd nie pofatygował się ani jednym słowem wziąć w obronę oskarżonego w interpelacji sejmowej ministra. „Ostatecznie poseł, który uzasadniał interpelację przeciw p. Prystorowi, obficie podawał fakty. W jego przemówieniu wagle się przewijały zarzuty: „wbrew ustawie”, „naruszenie prawa”, „bez podstaw prawnych”. To już nie są sprawy, któreby obchodziły tylko pewien obóz polityczny; to już nie są zarzuty natury czysto politycznej. Mamy tu przed sobą rozległy a najbardziej zasadniczy problemat praworządności. Dotykamy

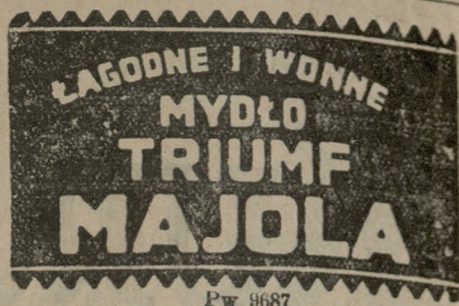
samych fundamentów administracji państwowej.

„Niepodobna rzeto wyobrazić sobie, żeby rząd, dotknięty tak kardynalnymi zarzutami, mógł sobie pozwolić na milczenie. Jest to taktyka, która nieuchronnie prowadzi do powszechnego wniosku: milczy, a więc się zgadza.

„Ponad wszystko wybijają się problemat praworządności. Dziś, jutro, pojutrze — będzie on zawsze górował, będzie nadawał piętno każdej sytuacji politycznej, będzie stanowił siłę lub słabość każdego rządu. Ktokolwiek mniema inaczej, — łudzi się.

„Okolo tego hasła skupią się wszystkie czynne żywioły polityczne. Ma ono zapewnione poparcie szerokich rzesz obywatelskich.

„Eksperyment, dokonany przez p. Bartla niespełna trzy miesiące temu, nie mógł się udać. Nie ukrywaliśmy wówczas swej niewiary; nie podzielaliśmy ani chwilę taniego optymizmu zwolenników małżeństwa wody z ogniem. Umiarowanie przedstawicieli stronnictw, uwydatnione na naradach grudniowych w Zamku, dawało sposobność do rozsądnego kompromisu, opartego na postulatcie praworządności. Można było wejść spokojnie na nową drogę. Ale p. Bartel nie zrozumiał wymowy chwili. Politykowi temu nie zbywa na elastyczności, zbywa mu jednak na tem, co się nazywa charakterem politycznym. Stąd jego zgoda na linję dwutorową, tak wymownie uwydatnioną w osobistym doborze ministrów. Zgóry łatwo było przewidzieć, że tem wehikuł nie pociągnie daleko.

„A tymczasem marzec nie jest już bliźniaczko podobny do grudnia. Niech p. Bartel, o ile nie postanowił już ostatecznego powrotu do rodzinnego Lwowa, odczyta jeszcze raz oświadczenia klubów i porówna je z tem, co się mawiało przed trzema jeszcze miesiącami. Od dotu idzie i prze prąd zniecierpliwienia. Od góry zaczyna dominować świadomość, że trzeba skończyć z tymczasowością.”

Jak wojewoda białostocki p. Kirst popiera sekciarstwo

Katolicka Agencja Prasowa donosi: Wojewoda białostocki p. Kirst dał wiele dowodów, że otacza szczególną pieczołowitością sektę Hodura. Zajście we wsi Jelonki i głośna ostatnio sprawa przydzielania tej sekcie cmentarza w Łomży przypomniły znowu ogółowi p. wojewodę Kirsta.

P. wojewoda najwidoczniej boleje nad tem, że t. zw. „polski kościół narodowy” nie jest prawnie uznany w państwie. Jak nam wiadomo, chciałby p. Kirst wyprześć poniekąd zalegalizowanie tej sekty przez stwarzanie precedensów, któreby tyle, co przesądzałyby prawne uznanie sekty Hodura. P. wojewoda postanowił mianowicie poczynić kroki u naczelnych władz, mające na celu wyjednanie ich zgody na zlecenie urzędowi „stanu cywilnego, prowadzącym akta stanu cywilnego zalegalizowanych sekt, prowadzenie ksiąg stanu cywilnego także dla sekty hodurowców, czem dał też p. wojewoda wyraz wobec jednego z reprezentantów tej sekty. Innemi słowy: rozciągnąć najważniejsze prawa zalegalizowanych sekt na niezalegalizowaną sektę Hodura.

Spodziewamy się, że odosny wniosek p. wojewody Kirsta nie wpłynął jeszcze do ministerstwa i że nie zdołał go p. minister Czerwiński jeszcze zaaprobować.

Przyczyn gorszącego zajścia we wsi Jelonki, pow. ostrowskiego — kiedy to duchowny sekty Hodura, Piechulski wraz ze swoimi zwolennikami wtargnęli w listopadzie r. ub. na plac kościelny, na którym przemawiał do wiernych proboszcz parafji Jelonki, ks. Mieczkowski, i przerwali gwałtownie zebranie — należy szukać przede wszystkim w rozschwaleniu hodurowców popieraniem ich przez miejscowe władze, podległe p. wojewodzie Kirstowi.

Również uwieńczeniem powodzeniem zabiegów tej sekty o przydzielenie jej cmentarza w Łomży należy przypisać bezpośrednio przychylnemu stanowisku miejscowych władz administracyjnych. Jak wiadomo, władze wojskowe przydzieliły na cmentarzu wojskowym w Łomży plac na grzebanie wyznawców sekty Hodura. Bezpośrednio po poświęceniu cmentarza przez duchownego tej sekty, Piechulskiego, władze wojskowe cofnęły dane zezwolenie, a starosta łomżyński, zawiadając o tem miejscowego przedstawiciela tej sekty, zapowiedział, że wyznawcy t. zw. „kościół narodowy” chowani będą na cmentarzu katolickim (sic!), gdy tymczasem mogą zupełnie swobodnie, jak katolicy, nabyć za swe fundusze amerykańskie grunt na cmentarz.

Wiadomo nam, że p. wojewoda Kirst chętnie przypisuje „winę” podobnych, ze wszechmiar niepożądanych zajęć rzekomej nietolerancji J. E. ks. biskupa Łukomskiego, a hodurowców uważa za element lojalny i spokojny. Pewni jesteście jednakże, że postępowanie p. Kirsta, głośnego ze sprawy profanacji kaplicy Branickich w Białymstoku i wielu innych antykatolickich wystąpień, spotka się z odpowiednią oceną ze strony społeczeństwa katolickiego.

Choynowski otrzymał nagrodę literacką

Warszawa, 18. 3. (Tel. wł.). Zarząd Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich udzielił nagrody literackiej w wysokości 2.000 zł Piotrowi Choynowskiemu za tom nowel o Pięciu Pannach Sulerzyckich. (w)

Rama

Mleczna Margaryna

Schicht

w każdej kuchni rzecz jedyna

P. w 8 044 62.130

Prez. Hindenburg ratyfikował umowę likwidacyjną z Polską

Berlin, 18. 3. (Tel. wł.). Wczoraj — jak ju zdonosiliśmy — odbyła się u prezydenta Rzeszy Hindenburga konferencja w sprawie warszawskiej umowy likwidacyjnej. Referował kanclerz Mueller, który opierając się na opinii dwóch wybitnych specjalistów prawa konstytucyjnego, wyjaśnił, że umowa likwidacyjna z Polską nie narusza konstytucji. W podobnym duchu wypowiedzieli się również inni

doradcy prezydenta Rzeszy, jak minister sprawiedliwości von Guerard oraz dr. Gaus.

Prezydent Hindenburg podpisał wczoraj wieczorem akt ratyfikujący uchwaloną przez parlament ustawę o umowie likwidacyjnej polsko - niemieckiej. Opublikowanie ustawy nastąpi w dniach najbliższych w dzienniku ustaw Rzeszy.

Prasa niemiecka o traktacie handlowym z Polską

Berlin, 18. 3. (PAT) Cała prasa niemiecka omawia podpisanie polsko-niemieckiego traktatu handlowego. — „Germania” ostrzega przed zbyt optymistycznym, podkreślając, że w najbliższej przyszłości oczekiwać należy zalewu zamówień z Polski i że wobec tego eksporterzy niemieccy powinni być ostrożni przy udzielaniu kredytu. Na szczególne uznanie zdaniem dziennika zasługuje okoliczność, iż przyznano Niemcom cła konwencjonalne, zawarte w polskich traktatach handlowych z Czechosłowacją i Francją, a więc głównymi konkurentami Niemiec na rynkach polskich.

zyskała nową podniecie, co spowoduje osłabienie pozycji niemieckiej pod względem narodowym. Politycznie traktat handlowy, podobnie jak i układ likwidacyjny, wzmacnia kredyt moralny Polski a temsamem jej pozycję międzynarodową w świecie. Polityka postępu Rauschera umożliwiła w Polsce dokonanie powtórnego wyłomu w pozycji Niemiec, zaco winę ponosi tylko lekkomyślność niemiecka.

Wręcz odwrotnie uważa „Vorwärts”, że przez podpisanie traktatu handlowego — Niemcom udało się przeforsować zniesienie wysokiego muru celnego, jakim była otoczona Polska. Organ socjalistyczny przypomina, że związki zawodowe robotników, przedsiębiorców i przedstawicieli samorządów w prowincjach wschodnich, które najbardziej odczuły skutki polsko - niemieckiej wojny gospodarczej, domagali się najsilniej szybkiego dojścia do porozumienia między Niemcami i Polską. Fakt, że obecna umowa handlowa opiera się tylko na klauzuli największego uprzywilejowania, jest wprawdzie brakiem, nie można jednak zaprzeczyć iż udało się osiągnąć nareszcie wielki postęp.

„Voss. Ztg.” uważa, iż uzyskanie ochrony rolnictwa, wyrażające się w tem, iż Niemcy nie związały się żadnymi cłami agrarnymi wobec Polski, zadaje kłopot agtacji Landsbundu przeciwko traktatowi.

Nacjonalistyczna „Deutsche Allg. Ztg.” podkreśla, że należy oczekiwać ostrej debaty parlamentarnych nad traktatem.

Huggerbergowski „Der Tag” pisze: „Traktat obciąża niemiecką gospodarkę rolną wschodniego pogranicza i przemysł węglowy na Górnym Śląsku niemieckim. Temsamem emigracja z niemieckich prowincyj wschodnich u-

Niemiecko-polska Izba handlowa

Wrocław, 18. 3. (Tel. wł.) W związku z podpisaniem traktatu handlowego z Polską — założono tutaj niemiecko-polską Izbę Handlową, któ-

rej filja powstanie w Berlinie. Nowo założona Izba wyloniła się z polsko-niemieckiej komisji gospodarczej, która powstała w 1927 r.

Kary za nadużycia wyborcze

Warszawa, 18. 3. (Tel. wł.). — Dziennik Ustaw ogłosił ustawę o karach za nadużycia wyborcze. (w)

Nadużycia w bankach lwowskich

Lwów, (AW). 18. 3. Wydział śledczy aresztował dyrektorów „Ludowego Banku Spółdzielczego” i „Polskiego Banku Spółdzielczego” Z. Brilla, E. Onyczkowa i Wł. Hermana po przeprowadzeniu rewizji w obu spółdzielniach, przyczem ujawniono nieprawidłowość w prowadzeniu ksiąg, skutkiem czego skarb państwa miał ponieść znaczniejsze straty. Obie spółdzielnie zatrudniały 27 osób personelu biurowego oraz około 2500 agentów, jeżdżących z dolarówkami i premjówkami po całym kraju. Zatrzymani przynęśli się do popelnienia nadużyc, poczem po spisaniu protokołu pozostawiono ich na wolnej stopie.

Zjazd delegatów sejmików pow.

Tczew, 18. 3. (Tel. wł.). Rozpoczął tu obrady zjazd delegatów sejmików północnych powiatów województwa pomorskiego, wybranych przez obwody wiejskie. Zjazd ten został zorganizowany przez wydział rolniczy Stronnictwa Narodowego. Przewodniczył poseł Sacha z Torunia, referaty wygłosili p. poseł Szturmowski o rolnictwie

i jego potrzebach oraz konieczności gospodarczego programu, i p. poseł Sacha o budżetach samorządowych na tle położenia gospodarczego. (wd)

Prezes Banku Polskiego w Londynie

Londyn, 18. 3. (PAT) Bawiący w Londynie prezes Banku Polskiego p. Wróblewski złożył oficjalną wizytę gubernatorowi Banku Angielskiego p. Normanowi. Wieczorem ambasador Skirmunt z okazji pobytu prezesa Banku Polskiego wydał obiad na którym obecni byli następujący czterej członkowie przedstawicieli angielskiej finansjery: gubernator Banku Angielskiego p. Norman, dyrektor „Ham-broesbanku” p. Hambro, dyrektor Banku „Lazary Brothers” p. Brand i dyrektor „Owersey Banku” p. Guairner.

Włamanie przez Kościół

Wilno, 18. 3. (PAT) W dniu 17 bm. firma jubilerska Malinowski i Perkowski z ulicy Świętojańskiej zawiadomiła policję, iż w nocy zioczyńcy wylamali ścianę z kościoła św. Jana do składu przylegającego do ściany kościelnej i dostawczy się do składu rozpruli kasę ogniotrwałą. Straty narazie nie ustalone. Na miejscu włamania znaleziono rękawiczki skórzane, w których pracowali przestępcy oraz rozbity flaszka, prawdopodobnie od płynu użytego przy łamaniu muru.

Konferencja morska w Londynie

Londyn, 18. 3. (Tel. wł.) Prawdopodobnie konferencja morska przeciągnie się na czas dłuższy. Tardieu oświadczył, że przybędzie w związku z problemami konferencji do Londynu w jednym z miesięcy letnich Delegacja St. Zjednoczonych odłożyła swój wyjazd do końca kwietnia.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie 8,90 1/2 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212,34 do 212,64 zł, gotówką 211,94 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173,00 do 173,26 zł, gotówką 172,66 zł.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 18 marca 1930.
Spędzono: wołów 115, buhai 219, krów 642, świni 1801, cieląt 743, owiec 158; razem 3 678 sztuk zwierząt.

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:
(Ceny loco Targowice / Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

BYDŁO:

Woły:
Pełnomięsiste, wytuczzone nieoprzęgane 132—138
Mięsiste tuczone młodsze do 9 lat 120—126
Mięsiste tuczone starsze 108—116
Miernie odżywione 000—000

Buhaje:

Wytuczzone pełnomięsiste 130—136
Tuczone mięsiste 118—122
Nietuczzone, dobrze odżywione starsze 104—110
Miernie odżywione 090—100

Krowy:

Wytuczzone pełnomięsiste 122—130
Tuczone mięsiste 110—114
Nietuczzone, dobrze odżywione 096—100
Miernie odżywione 076—080

Jałowice:

Wytuczzone pełnomięsiste 128—134
Tuczone mięsiste 114—122
Nietuczzone, dobrze odżywione 100—106
Miernie odżywione 094—096

Młodzież:

Dobrze odżywione 100—104
Miernie odżywione 096—100

Cielęta:

Najprzedniejsze cielęta wytuczzone 150—160
Tuczone cielęta 136—144
Dobrze odżywione 120—130
Miernie odżywione 110—116

OWCE:

Wytuczzone, pełnomięsiste jaźnięta i młodsze skopy 136—144
Tuczone starsze skopy i maciorki 128—134
Dobrze odżywione 000—120
Miernie odżywione 000—000

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 246—252
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi 236—242
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi 228—234
Mięsiste świnie ponad 80 kg 218—224
Maciorzy i późne kastr. ty 210—214
Świnie bekon we 228—234
Przebieg targu normalny.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 18 marca 1930.

Na dzisiejszej giełdzie dokonywano więcej obrotów jak dnia wczorajszego przy tendencji bez zmiany.

Z pap. państw. płacono za 5 proc. poź. konwers. 53 proc., za premj. dolarowe 73,— i za poź. inwestycyjną 127,—. Z pap. lokacyjnych Pozn. Ziem. Kredyt. oddawano 8 proc. listy dolarowe, które się lekko osłabiły po 93,75 proc. (przy dew. 8,90) i 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 41,50 proc.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 167,— i za Unję, na którą był większy popyt 78,—, natomiast handlowano Lubaniem po 40,— w transakcjach i R. Mayem, który się ponownie osłabił, po 62—61,— w oddaniu. Poza tem poszukiwano bez notowania kursu Cegielskiego po 40,—, Centr. Rolników 90,— i w końcu Goplana, w której był zupełny brak materiału po 7,50.

Cedula urzędowa z dnia 18 marca 1930 r.

Papieru procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 53% P.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 94,75% O.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 41,50% O.

(Kurs w złotych)
5% Pożyczka premjowa serja II 73,— P.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 127,— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 167,— P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Lubań, Fabryka przetw. ziemniaczanych I—IV em. 40,— +
Dr. Roman May I em. zł. 62—61,— O.
„Unja” (dawn. Ventzki) I em. zł. 76,— P.
Tendencja: Bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 18. 3. 1930.

Waluty Gotówka
Dolary St. Zjed. tr.: 8,90-8,89 sp.: 8,91 kup.: 8,87

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Nowy Jork	8,90,6	8,92,6	8,88,6
Londyn	43,36 1/2	43,47	43,26
Pa-ryż	34,89 1/2	34,98	34,87
Wiedeń	125,65	125,96	125,34
Praga	26,43	26,49	26,37
Włochy	46,71	46,83	46,59
Szwajcaria	172,59	173,02	172,16

Tendencja niejednolita.

Papieru państwowe i obligacje:

4% poź. inwest.	126,00	127,00
5% poź. premj. dol.	75,00	76,25
5% poź. konw.		54,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—167,00
Bank Zw. Sp. Zarob.	77,50— 78,50
Nielelew	0,00— 05,50
Firley	37,50— 38,50
W. T. Węgla	0,00— 54,00
Modrzejów	0,00— 13,75
Starachowice	21,50— 21,25

Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 18 marca 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg. przeciętnej jakości 236,00—240,00
80 kg. przeciętnej jakości 243,00—246,00
Tendencja mocniejsza.

Zyto march. od stacji załad. 72 kg. przeciętnej jakości 144,00—149,00
Tendencja dla zjta: natychm. załad.: mocniejsza, term. dost.: słabsza.

Owies march. do stacji zał. 118,00—128,00
Tendencja stała.

Jęczmień browarowy 160,00—170,00
Tendencja spokojna.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 140,00—150,00
Tendencja spokojna.

Kukurudza loco Berlin 0,00—152,00
Tendencja spokojna.

Kukurudza loco Hamburg 142,00—143,00
Tendencja spokojna.

Mąka pszenna 26,50—34,25
Tendencja stała.

Mąka żytnia 20,00—23,50
Tendencja stała.

Ospa pszenna 08,00—08,50
Tendencja spokojna.

Ospa żytnia 07,75—08,00
Tendencja mocniejsza.

Groch Victoria 20,00—25,00
Groch dr. jadalny 18,00—20,00
Groch pastewny 16,00—17,00

Peluszka 16,50—19,00
Bób polny 16,00—17,50
Wyka 19,00—23,00

Lubin niebieski 12,50—14,00
Lubin złoty 16,00—17,50
Seradela nowa 28,00—32,00

Makuch rzepakowy 12,00—13,00
Makuch lbiany 16,00—17,00
Wytłoki suche 06,20—06,40

Śrót Soja 13,20—13,70
Płatki ziemniaczan. 11,00—11,50
Słoma żytnia pras. drut. 1,10— 1,30

Słoma pszenna pras. drut. 1,05— 1,20
Słoma owsiana pras. drut. 0,90— 1,00
Słoma jęczm. pras. drut. 0,90— 1,05

Słoma żytnia dl. wiaz 1,15— 1,35
Słoma żytnia pras. sznur. 0,95— 1,15
Słoma pszenna pras. sznur. 0,85— 1,00

Śięczka 1,70— 1,90
Siano zw. handl. 1,80— 2,10
Siano dr. I pokos 2,50— 2,90

Tymoteusz luźny 3,40— 3,80
Siano konic. 3,40— 3,80
Siano Mieliz luźne (Havel) 1,70— 1,90
Siano prasowane 40 wyżej notowania.
Ogólna tendencja spokojna.

Notowania złotego w Berlinie z dnia 18. 3. 1930.

Wyplaty na Warszawę	46,90—47,10
Noty wielkie	46,725—47,125

Art. 19 paktu Ligi Narodów jako środek rewizji granic

Pierwsza próba niemiecka w kierunku przeprowadzenia agitacji przeciw granicom polsko - niemieckim za pomocą art. 19 paktu Ligi Narodów, podjęta w wrześniu 1929 r. podczas zwołania Ligi, skończyła się niepowodzeniem. Delegacja chińska zgłosiła wówczas wniosek domagający się, aby Liga zbadala możliwości stosowania art. 19, który głosi, że Zgromadzenie Ligi może od czasu do czasu wezwać swych członków, aby przystąpili do ponownego zbadania traktatów, nie dających się już stosować. Chinom chodziło wówczas o t. zw. traktaty „nierówne”, słowem te, które zawarte zostały dawnymi laty przez Chiny z wielkimi mocarstwami na podstawie szczególnego uprzywilejowania tych mocarstw. Z tej okazji skorzystali Niemcy i gorąco poparli wniosek chiński, domagając się, by wdrożone zostały specjalne stadja nad stosowaniem art. 19 nie tylko w stosunku do traktatów nierównych, ale do wszystkich „sytuacji międzynarodowych, których utrzymanie mogłoby grozić pokojowi świata”.

Inicjatywa niemiecka skończyła się we wrześniu 1929 fiaskiem. Specjalny podkomitet wyłoniony przez komisję prawniczą Zgromadzenia Ligi uchwalił rezolucję, która, dając zasadniczo satysfakcję aspiracjom chińskim przeszła zupełnie do porządku dziennego nad żądaniami Niemiec. Na plenum komisji, która akceptowała raport podkomitetu zamierzał zabrać głos delegat niemiecki, by raz jeszcze zmanifestować chęć jak najszerszego stosowania art. 19, ale wobec tekstu rezolucji, jak również wobec jednolitej opinii przeciw rozszerzającej interpretacji tego artykułu, przedstawił Niemiec p. von Schubert w ostatniej chwili zrezygnował z przemówienia, — choć było ono już przygotowane na piśmie.

Podobnie zakończyły się zamysły niemieckie na temat art. 19 paktu Ligi podczas ostatnich obrad komisji 11 prawników, którzy obradowali w końcu lutego i na początku marca br. w Genewie na temat przystosowania paktu Ligi do paktu Kellogga. Chodziło

tym razem o usunięcie z paktu Ligi t. zw. „wojny legalnej”, która w pewnych wypadkach była na zasadzie paktu Ligi dopuszczalna (mianowicie po upływie trzech miesięcy od orzeczenia sądu, arbitrażu lub decyzji Rady Ligi Narodów).

Niemcy postanowili obrady prawników nad zmianą paktu Ligi wykorzystać celem wprowadzenia do paktu zasady obowiązkowego arbitrażu politycznego, czyli arbitrażu, któryby wiązał państwa nie tylko w sprawach jurydycznych (prawniczych) ale również we wszystkich innych sporach np. terytorjalnych. Arbitraż ten chcieli przemycić do art. 15, który w ustępie 7 mówi o wypadkach, gdy Rada nie może zdobyć się na jednomyślność przy załatwianiu sporów pomiędzy członkami Ligi Narodów. Otóż w razie braku jednomyślności Niemcy proponowali, aby Rada większością głosów przekazała spór arbitrażowi politycznemu, któryby sądził na podstawie t. zw. słuszności i sprawiedliwości, a nie tylko na podstawie traktatów. Gdyby do art. 15 udało się Niemcom włączyć arbitraż polityczny, wówczas łatwo byłoby im zażądać zastosowania art. 19 (rewizji traktatów) a w razie braku jednomyślności w Radzie przeskoczyć na art. 15 i żądać arbitrażu politycznego.

Jednakowoż arbitraż polityczny w dyskusji nad art. 15 został utracony w myśl tezy polskiej, broniącej przez min. Sokala. W konsekwencji szanse wygrania czegokolwiek za pośrednictwem art. 19 zmaleły. Delegat niemiecki von Bülow do ostatniej sesji obrad wahał się, czy zabrać głos w sprawie art. 19, lecz mimo, iż posiadał w tece gotowe wnioski i propozycje, zrezygnował, zdając sobie sprawę z beznadziejności takiego wystąpienia.

Tak więc po raz drugi zamysły niemieckie, dotyczące art. 19 i rewizji traktatów skończyły się na terenie Ligi Narodów niepowodzeniem. Nie oznacza to jednak, by nie próbowano ich realizować na przyszłość przy nadarzającej się okazji. Opinia polska musi w tej kwestii zdwoić swą czujność.

Przeciw prześladowaniom religijnym w Rosji

Zewsząd napływają doniesienia o odbytych zeszłej niedzieli manifestacjach katolickich na znak protestu przeciwko prześladowaniom religijnym w Rosji bolszewickiej:

W Ostrowie na uroczystym nabożeństwie kościół był przepelniony wiernymi. Po poł. w dużej sali Domu Katolickiego, zapelnionej po brzegi, odbyło się zebranie manifestacyjne, które zagał prezes Ligi Kat. p. inż. Majewski. Marszałkiem wieceu obrano p. adw. Wacława Jankowskiego. Referat, omawiający stosunki antyreligijne w Rosji sowieckiej, wygłosił radca miejski p. Piotr Lasota. Przedłożoną rezolucję uchwalono jednogłośnie.

W Lesznie manifestacją niedzielą całe miasto było poruszone. Z rana odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele farnym. Po południu tłumy podążyły za miasto do Strzelnicy, gdzie wiec zagał prezes Ligi Kat. p. prof. Handke. Przewodniczącym obrano p. Józefa Góreckiego. Kolejno potem na temat prześladowań religijnych i stosunków w Rosji wygłaszali referaty pp. dr. Polewski, prof. Dworzaczek z Poznania i red. Machalewski. Po uchwaleniu rezolucji wiec zakończono pieśnią „Kto się w opiekę”.

W Kościanie odprawiono się uroczyste nabożeństwo przy udziale licznej rzeszy wiernych; organizację wystąpiły z sztandarami. Po południu w sali Hotelu Warszawskiego zagał obrady prezes Ligi Kat. p. dyr. Fischbach. Referat wygłosił p. insp. Sowiński. Po uchwaleniu rezolucji i przemówieniu końcowym ks. prob. Bednarkiewicz odśpiewano pieśń „Boże coś Polskę”.

W Wolsztynie po nabożeństwie i wniosłem kazaniu ks. dziek. Zakrzewskiego wiec manifestacyjny odbył się w Grand-hotelu przy b. licznym udziale publiczności. Referat programowy wygłosił p. Witalis Skiński. Po uchwaleniu rezolucji wiec zakończono pieśnią „Kto się w opiekę”.

W Obornikach zrana odbyło się uroczyste nabożeństwo, a po po-

łudniu miejscowe obywatelstwo podążyło tłumnie na wiec manifestacyjny do sali p. Klosego. Zagał ks. prob. Szymański, poczem referaty wygłosili ks. dyr. Lewandowski i p. Stanisław Ulatowski. Chór „Młodych Polek” wykonał pieśń „Z Bogiem”. Po uchwaleniu rezolucji wiec zakończono pieśnią „Boże coś Polskę”.

W Rogoźnie odbył się zrana pochód dzieci szkolnych na nabożeństwo. Po południu w Hotelu Centralnym zagał zebranie protestacyjne prezes okr. prof. Rozkosz, na którym referat programowy wygłosił kierownik szkoły p. Urbański. Odczytana przez ks. dziekana rezolucja przyjęta jednomyślnie, poczem wiec zakończono odśpiewaniem pieśni „My chcemy Boga”.

W Gnieźnie uroczyste nabożeństwo odbyło się we wszystkich kościołach. W wiecu manifestacyjnym na sali Hpt. Europejskiego uczestniczył ks. biskup Laubitz w otoczeniu duchowieństwa. Po wystąpieniu chóru katedr. pod batutą ks. dyr. Tłoczyńskiego przemówienie wstępne wygłosił p. dr. Krukowski, następnie zaś o prześladowaniach religijnych w Rosji bolszewickiej mówił ks. dziek. Zabłocki. Przedłożone rezolucje przyjęto jednomyślnie, poczem na zakończenie odśpiewano „Boże coś Polskę”.

W Łabiszynie po odbytych zrana uroczystym nabożeństwie wiec manifestacyjny urządzono po poł. w sali p. Kierzyńskiego. Zagał go ks. Tad. Strużyna, referaty wygłosili pp. inż. Kaczmarczyk i kier. szkoły Lorenc. Uchwalono rezolucję i na zakończenie odśpiewano „My chcemy Boga”.

Z Torunia donoszą: W niedzielę odbyły się w całej diecezji chełmińskiej nabożeństwa na intencję chrześcijan, prześladowanych w Rosji. W niektórych miejscowościach odbyły się w tej sprawie wiece, jak w Podgórzu, gdzie przemawiał p. red. Madejski, w Tczewie, gdzie referował p. red. Matłosz, w Grudziądzu, Unistawiu i innych. (wd)

W Grudziądzu po uroczystym nabożeństwie u Fary, które przez megafony transmitowano na zapelniony tysiącami wiernych Rynek, odbyła się tamże wielka manifestacja. Po wystąpieniu Tow. śpiewu „Echa”, referat programowy wygłosił p. prof. Tkaczyk. Następnie przemawiał ks.

prał. Dembek przedkładając rezolucję, która jednomyślnie została przyjęta. Na zakończenie odśpiewano pieśń „Kto się w opiekę” i „Boże coś Polskę”.

Jak p. Świtalski chce kaptować młodzież dla „sanacji”

B. premier Świtalski wygłosił w Warszawie odczyt p. n. „Na granicy dwóch pokoleń”. Odczyt był dalszym ciągiem kampanji, zmierzającej do skaptowania młodego pokolenia dla „sanacji”, która z przerażeniem widzi, że młodzież polska odwraca się od niej zupełnie. O odczycie pisze „Gazeta Warszawska”:

Odczyt p. Świtalskiego, zaaranżowany przez „sanacyjnych” akademików, wywołał w społeczeństwie akademickim dość znaczną ciekawość. Interesowano się, co właściwie ma do powiedzenia p. Świtalski. Jednak okazało się, że odczyt był dla „swoich”. Wymagano, aby karty wstępu były poświadczone przez dwóch wprowadzających, bądź też z miesiąca odpowiadano, że biletów zabrakło.

Mimo to przed godziną rozpoczęcia odczytu znaczny tłum studentów zgromadził się przy wejściu do gmachu Tow. Hygienicznego, skąd był odpierany siłą przez gromadę podejrzanych drabów, ustawionych przy drzwiach. Mnóstwo tego samego typu indywidualności z laskami zalegało ulicę Karową, aż po Krak. Przedm. Wchodzących na salę filtrowano poprzez niezliczony łańcuch sprawdzających karty wstępu.

Zwracała uwagę wielka liczba posterunkowych policji pieszej i na rowerach, pełniących służbę w pobliżu, wśród których uwijało się kilku oficerów policyjnych wyższych szarż. Większe oddziały policji były skonsygnowane w podwórzu gmachu warty głównej na Saskim Placu; po odczycie wyjechało stamtąd wielkie auto ciężarowe, przeciążone zbrojnymi policjantami, a w pół godziny później wymaszerował oddział złożony z około setki policjantów konnych, pieszych, cyklistów i motocyklistów.

Dopiero przy tego rodzaju ostrożnościach p. Świtalski odważył się pofolgować wymowie we właściwy sobie sposób. Odczyt był właściwie usiłowaniem przeprowadzenia tezy, że „narodowa demokracja, jako obóz polityczny, najbardziej obciążony śladami niewoli, nie może być wychowawczynią młodych pokoleń”.

Oto niektóre ze „złotych myśli” p. Ś., które w tym celu były użyte, jako argumenty:

Zaborcy wpoiili w społeczeństwo przekonanie, że gdy im się służy, to się najlepiej służy sprawie polskiej. Program N.-D. był najlepszą bronią zaborców. Wybuch wojny nie był wschodem, ale braskiem wolności. N.-D. wierzyła jedynie w moc traktatów. — Żołnierz i dziś śpiewa pieśń straceńców „pierwszą brygadę”, bo nie czuje, aby naród był z nim. Legionista 1-szej brygady bronił Lwowa i Górnego Śląska. Niema żadnego czynu ani faktu, któryby był chlubą N.-D. itd.

Prelegent zapuścił się w ferworze w obce sobie sprawy tworzenia armji Hallera we Francji i w końcu stwierdził, że siła „sanacji” polega na: 1) tradycji i 2) treningu (?) Nic dziwnego, że tego rodzaju wywodom towarzyszył nastrój ponury obecnych, wśród których akademików była jednak mniejszość.

„Winowajca”

Z Torunia piszą nam, co następuje:

Dnia 12 bm. odbyło się w Grudziądzu doroczne zebranie koła grudziądzkiego Związku Oficerów Rezerwy. Po zagajeniu zebrania przez prezesa koła dr. Szymańskiego i sprawozdaniu ustępującego zarządu oraz referacie, wygłoszonym przez dr. Szymańskiego, a następnie udzieleniu przez obecnych absolutorjum, przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Na prezesa zgłoszono dwie kandydatury, mianowicie mjr. dr. Szymańskiego i kap. adw. Sokolnickiego; wybrany został znaczną większością głosów adw. Sokolnicki; prócz niego weszli do zarządu por. sędzia Kurowski, ppor. Swinarski, por. Gierszewski oraz prof. Balachowski, inż. Wellner i ppor. Nowacki — jako członkowie zarządu.

Zdawało się, że wszystko jest w porządku, gdy tymczasem prasa „sanacyjna” w rodzaju „Dnia Pom.” zaatakowała wybór nowego prezesa, a to z tej przyczyny, że adw. Sokolnicki — jest człon-

kiem Stronnictwa Narodowego i obozym Obozu Wielkiej Polski.

Mądry ten atak na zasłużonego działacza społecznego adw. Sokolnickiego nikt nie zadziwi w atmosferze — „sanacji moralnej”, szczególnie w okresie — przed św. Józefem, w którym niektórzy ludzie doznają zawrotu głowy...

Może też malkotenci „sanacyjni” żądają od adw. Sokolnickiego, który jest prezesem Komitetu Floty Narodowej, pracując z całym oddaniem siebie dla dobra sprawy, żeby się rzekł i tej godności, ponieważ nie jest „prawomysłny”? Żle się bawicie, panowie! Verax.

Gdzieindziej...

„Konserwatywno-„sanacyjny” „Dzień Polski” pisze z powodu przesilenia rządowego:

„Sejm bawi się — dosłownie — bawi się w parlamentaryzm, w vota nieufności, wiedząc doskonale, że wszystkie te jego głosowania i „posunięcia” taktyczne nie spowodują żadnych zmian zasadniczych, że władza nad państwem pozostanie w tych samych rękach, w których spoczywa już cztery lata bez mała. Zabawa ta byłaby śmiechem, gdyby była tylko komiczna. Ale niestety jest ona bardzo smutna, gdyż utrudnia pracę nad wzmożeniem fundamentów bytu państwowego wogóle i za nic ma sobie wszelkie trudności, z którymi musi walczyć rząd”.

Biedny organ konserwatyzmu „sanacyjnego” zatracił pamięć i nie przypomina już sobie, że nie kto inny, tylko sam prezes Rady Ministrów wygłosił w Senacie mowę, bezsensownie prowokując przesilenie rządowe. Gdzie zresztą poza tem jest ognisko stałych konfliktów politycznych, wszyscy wiedzą. Krakowski „Głos Narodu” pisze w tej sprawie:

„Wywody „Dnia Polskiego” mają cechy tragizmu. W gruncie rzeczy są jednak komiczne... Któż to zakłóca spokój? Któż to „bawi się” państwem? Z pewnością nie Sejm, który w krótkim przeciągu czasu daje państwu budżet trzecz miliardowy. Najbardziej przeciw oddany „sanacji” polityk musi przyznać, że niewygasające ogniska konfliktów politycznych jest nie przy ulicy Wiejskiej, ale — — — gdzieindziej”.

Min. Curtius boi się rządów narodowych w Polsce

„Kurjer Warszawski” donosi z Berlina: „National Liberale Korrespondenz”, organ niemieckiej partji ludowej, odpiera atak niemiecko-narodowego posła Quaatza przeciwko ministrowi Curtiusowi. Poseł Quaatz uczynił, mianowicie, ministrowi Curtiusowi publicznie zarzut, jakoby minister Curtius oświadczył miał w parlamencie, iż „Niemcy dlatego musiały ponieść miliardowe ofiary na rzecz Polski, przy zawarciu z nią ugody, aby uczynić Polskę silną”.

Organ niemieckiej partji ludowej zaprzecza temu i stwierdza, że minister Curtius słów tych nie użył w parlamencie, wyraził się tylko w kole polityków i parlamentarzystów w następujący sposób: „silny (!) rząd polski może dla Niemiec znośniejszy, gdyż słaby (?) rząd w Polsce będzie tyłką piłką w rękę nacjonalistów polskich... Wobec tego zadaniem niemieckiej polityki jest chronić interesy mniejszości niemieckiej w Polsce i w niemieckich prowincjach granicznych z Polską. Ochronę taką daje Niemcom zawarta właśnie z Polską ugoda. Dlatego to mniejszość niemiecka w Polsce a przedewszystkiem koloniści niemieccy w Polsce domagali się ratyfikacji tejże ugody”.

Dziwna rzecz, że p. Curtius boi się rządu polskiego, który nazywa „dobrym”, a woli rząd który, według niego, jest silny...

POPIERAJCIE OŚWIATĘ POLSKĄ wspomagając TCL w jego obecnym roku jubileuszowym!

O przyjemnym smaku i zapachu sympatyczny i pewny środek desinfekujący gardło i krtań Tabletki Paramint „ERBE”.

Nie tylko dla chorych lecz i dla zdrowych przy pielęgnowaniu osób chorych zakaźnie oraz podczas epidemji tak w domu jak i w szpitalach, urzędach, szkołach, w tramwaju i w kinie. PARAMINT „ERBE” zażywał kilka razy dziennie aby się nie zakaził GRYPĄ, ANGINĄ lub innymi chorobami. Pw 9 126-0 1864

Do nabycia w aptekach i drogerjach.

Pochód pod wodzą Ghandiego

London, 18. 3. (AW.) Według doniesień z Kalkuty, marsz propagandowy pod wodzą Ghandiego został chwilowo przerwany wskutek choroby kilku uczestników pochodu. Ghandi postanowił, iż każdy poniedziałek będzie dniem odpoczynku w wielkim marszu propagandowym przez Indie. Ghandi zezwolił chorym uczestnikom pochodu branie dalszego udziału w demonstracji na samochodach. W angielskich kołach politycznych w Indiach liczą się w każdej chwili z możliwością aresztowania Ghandiego, gdyż wzywał do opuszczenia stanowisk przez urzędników hindujskich na służbie administracji angielskiej.

London, 18. 3. (AW.) Po odbyciu wczoraj 4-godzinnej konferencji z Mac Donaldem w posiadłości premiera angielskiego pod Londynem, premier Tardieu oświadczył, iż rozmowy dotyczyły zasadniczych metod rozbrojenia na mo-

rze oraz dalszych prac konferencji rozbrojeniowej, która niewątpliwie będzie w dalszym ciągu kontynuowana. W konferencji brali udział, poza Mac Donaldem i Tardieu, ze strony W. Brytanji: minister marynarki i przedstawiciel Foreign Office, ze strony francuskiej zaś Briand i minister marynarki. Tardieu oświadczył dalej, iż niewątpliwie rozmowa ta da podstawy do osiągnięcia wyników pozytywnych na konferencji. Dziś prawdopodobnie Tardieu opuści Londyn, udając się do Paryża, aby następnie powrócić do Londynu w końcu bieżącego tygodnia. Jak słychać, Francja poczyniła szereg ustępstw w kierunku ograniczenia swego tonażu, wzamian jednak żąda, aby Włochy zrezygnowały ze swego postulatu całkowitej równości flot. Dalej, jak słychać, realizacja paktu śródziemnomorskiego została całkowicie zaniechana.

Dowborczycy wobec sanacji

Napiętnowanie poczynań sanacyjnych

Warszawa, 17. 3. (Tel. wł.) Wczoraj odbył się zjazd Dowborczyków. Zagaił go generał Dowbór - Muśnicki, przewodniczył pułkownik Szulborski. Specjalnie chodziło o stanowisko b. prezesa Stowarzyszenia Bogdanowicza, który został pozyskany przez sanację. W uchwale powziętej stwierdzono, że p. Bogdanowicz w wystąpieniach swoich publicznych używał nie-

prawnie tytułu prezesa Stowarzyszenia a wystąpienia jego napiętnowano surowo. Przyjęto następnie sprawozdanie budowy pomnika poległych Dowborczyków, który stanie na Wybrzeżu Kościuszkowskim prawdopodobnie 15 sierpnia w rocznicę odparcia najazdu bolszewickiego. Następnie dokonano wyboru zarządu. (w)

W stylu „ministerjalnym“

Wczoraj wskazywaliśmy, jak niedźwiedzia przysługę oddał Prezydentowi Rzeczypospolitej komunikat prezydium Rady Ministrów o przebiegu przesilenia. Komunikat ten wywołał natomiast entuzjazm na łamach redagowanego przez b. min. Moraczewskiego „Przedświt”, organu socjalistów rządowych. Artykuł odpowiedni zamieszczono p. n.: „Zmierch zapluty karłów...“ Tytuł możliwy tylko w piśmie ministerjalnym...

Czem jest bolszewizm?

Z odczytu red. Henryka Glassa

Z inicjatywy biura Porozumienia Organizacji, współdziałających w zwalczaniu komunizmu, odbyło się w piątek wieczorem zebranie w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65. Sala była wypełniona przedstawicielami poznańskich organizacji do ostatniego miejsca; wśród gości zauważono szereg wybitnych osób, interesujących się zagadnieniem bolszewizmu.

Zebranie zagał prezes Porozumienia p. inż. Godlewski. Doskonały znawca stosunków i organizacji bolszewickiej, redaktor miesięcznika „Walka z Bolszewizmem” Henryk Glass z Warszawy, w dłuższym referacie wskazał na istotę bolszewizmu, jego metody działania wewnątrz własnego państwa oraz w innych państwach.

Referat p. red. Glassa wzbudził wielkie zainteresowanie, jak o tem świadczył żywy udział w dyskusji. (k)

Dziwne postępowanie

Katolicka Agencja Prasowa donosi co następuje:

Z organu ks. Ulitzki, „Schlessische Volkszeitung” z dnia 8 bm., dowiadujemy się, że uczestnicy niemieccy berlińskiej konferencji porozumiewawczej między katolikami francuskimi i niemieckimi wysunęli propozycję wspólnego objazdu Górnego Śląska, zwłaszcza Śląska polskiego.

Narazie możemy tylko wyrazić zdziwienie, że w sprawach, dotyczących nie tylko państwa polskiego, ale i hierarchji Kościoła w Polsce usiłuje się pominąć najbardziej zainteresowanych t. j. Polaków.

Komisja ankietowa do zbadania działalności kas chorych

Minister pracy i opieki społecznej zaaprobował tekst opracowanego w ministerstwie projektu ustawy o powołaniu komisji ankietowej, której zadaniem będzie zbadanie całokształtu działalności kas chorych.

W skład komisji ankietowej mają wejść przedstawiciele organizacji pracodawców, pracowników, oraz znawcy teoretyczni i praktyczni ubezpieczeń

społecznych, a ponadto delegaci ministerstw: pracy i opieki społecznej oraz spraw wewnętrznych — w charakterze obserwatorów.

Polacy amerykańscy jadą do Poznania

(KAP) Dnia 23 maja rb. wyruszą z New Yorku do Polski na pierwszy krajowy Kongres Eucharystyczny w Poznaniu liczna wycieczka naszych rodaków z Ameryki. Na czele wycieczki jedzie ks. biskup Plagens, polski biskup - sufragan z Detroit. Władze polskie zwolniły wycieczkowiczów od opłat za wizy i za paszporty. Wycieczka zwiedzi wszystkie większe miasta Polski.

Jeszcze sprawa, która wymaga wyjaśnień

W sprawie kierownika szkoły w Minikowie, p. Mastonia, o której już pisaliśmy w numerze 108 „Kurjera” z dnia 6 bm., została naznaczona, jak nas informują postronnie, rozprawa sądowa o krzywoprzysięstwo na dzień 11 kwietnia r. b.

Jak wiadomo, p. M. występował ub. roku w pewnym procesie jako świadek, i w związku z tem prokurator przy sądzie okręgowym w Poznaniu wszczął przeciwko niemu postępowanie karne. Władza szkolna zaś zrazu zawiesiła go w urzędowaniu, lecz niedawno przywróciła mu je znowu mimo, że, jak widzimy, sprawa sądowa przeciwko niemu pod tak ciężkim zarzutem jeszcze nie jest zlikwidowana.

Uważamy oczywiście, że teraz sprawa ta tem bardziej wymaga wyjaśnienia.

Zbrojenia powojennych Niemiec

W przepełnionej sali Biblioteki Uniwersyteckiej odbył się w dniu wczorajszym odczyt b. komendanta Centralnej Wojskowej Szkoły gen. Serdy-Teodorskiego, który mówił na temat „Zbrojenia powojenne Niemiec”. Prelegent wskazał wyczerpująco i w zajmujący sposób że zbrojenia powojennych Niemiec owiane są duchem Bluecherów, Scharnchorstów, Gneisenau'ów. Ograniczona traktatem wersalskim armja niemiecka nie daje obrazu rzeczywistej sily zbrojnej Niemiec, albowiem by ocenić zbrojenia niemieckie trzeba wziąć pod uwagę istniejące rozliczne organizacje jak „Stahlhelm” i im podobne, liczące członków na miliony i szkolone według ścisłej dyscypliny wojskowej. Są to ukryte zbrojenia Niemiec, które przejawiają się w budżetach Rzeszy niemieckiej, w poszczególnych resortach ministerjalnych, gdzie ukryte są z niezwykłą zręcznością. Nadwyżki budżetowe, bardzo duże, gdyż od roku

Do naszych abonentów

Celem uniknięcia przerwy w dostawie „Kurjera Poznańskiego” od 1 kwietnia, prosimy o uregulowanie przedpłaty w właściwym czasie, a mianowicie:

Listowi i poczta przyjmują przedpłatę **do 25 b. m.**; zamówienia skutecznie można na cały następny kwartał, na pierwsze dwa miesiące kwartału kwiecień i maj lub tylko na kwiecień — jak kto woli.

Agencje i filje nasze oraz **ekspedycja centralna** do **31 b. m.**

Kto nie zapłaci abonamentu w wyżej podanym terminie, temu będzie wstrzymana dostawa gazety od 1 kwietnia, a kto ureguje ją później, naraża się na utratę pierwszych egzemplarzy w nowym miesiącu i na niepotrzebne reklamacje.

Ponawiamy prośbę naszą raz jeszcze, by **abonenci pocztowi** uiszczali przedpłatę **najpóźniej do 25 każdego miesiąca** (należność od tych abonentów pocztowych, którzy zamówienie skuteczniają wprost w ekspedycji naszej, musimy posiadać najpóźniej dnia 24, byśmy mogli jeszcze w ostatnim dniu przekazanie gazety uskutecznić), a **wszyscy inni** abonenci koniecznie **przed 1 każdego miesiąca**.

1924, przeznaczają się na różne ukryte zbrojenia, jak np. na motoryzację kraju przez zakup samochodów i motorów użytecznych dla celów wojennych. Najlepszym obrazem rozwoju oficjalnie nieistniejącego lotnictwa wojskowego jest zamierzone uruchomienie linii pasażerskiej powietrznej do Bagdadu.

W Niemczech republikańskich duch odwetowy kultywuje się z wielkim nakładem pracy, pieniędzy i niezwykłą celowością. Opracowane przez wybitnych wojskowych instrukcje zbrojeniowe świadczą najlepiej o dążeniach „pokojoywych” Niemiec.

Sąsiadującym obywatelom polskim zbrojenia Niemiec powinny otworzyć oczy na grożące niebezpieczeństwo i winny być bodźcem do przygotowania kadr obronnych. (k)

Katolickie Tow. Ochrony Kobiet

prosi nas o umieszczenie:

Z przyczyn od nas niezależnych, został pominięty w recenzji z walnego zebrania Katolickiego Towarzystwa Ochrony Kobiet w Poznaniu, najważniejszy szczegół, który niniejszem podajemy do wiadomości:

Po referacie p. Janowskiej, delegatki Polskiego Komitetu Walki z handlem kobietami i dziećmi, w którym referentka przedstawiła wielką ilość faktów świadczących niebezpieczeństwo o szeroko rozwiniętym, na ziemiach Polski, handlu żywym towarem, wywiązała się bardzo ożywiona i rzeczowo ujęta dyskusja, której wynikiem była następująca rezolucja:

„Walne zebranie Kat. Tow. Ochr. Kobiet w Poznaniu, po wysłuchaniu referatu p. Janowskiej o szerzącym się w Polsce handlu żywym towarem, uchwaliło zwrócić się do miarodajnych czynników, aby osobników aresztowanych pod zarzutem handlu żywym towarem nie wypuszczano za kaucją na wolność, do chwili ukończenia śledztwa i wydania wyroku”.

Wszystkie organizacje społeczne uprasza się o poparcie tego wniosku, a polską prasę całej Rzeczypospolitej o powtórzenie powyższego na łamach swoich pism.

Prócz tej rezolucji uchwalono jeszcze 2 dotyczące spraw lokalnych.

1. Ze względu na to, że praca w kierunku opieki nad młodemi dziewczętami i ratowania moralnie zagrożonych kobiet, łatwiej i skuteczniej może być wykonaną przez kobiety, zwraca się Walne zebranie Kat. Tow. Ochrony Kobiet do ministerstwa spraw wewnętrznych z gorącą prośbą o przydzielenie do Komendy Policji Państwowej, na okręg wielkopolski, funkcjonariuszek żeńskiej Policji Państwowej dla spraw kobiecych.

2. Katolickie Tow. Ochrony Kobiet w Poznaniu, którego celem jest opieka nad młodemi dziewczętami i walka z wszelkimi objawami niemoralności, zwraca się na walnym zebraniu dnia 28 lutego 1930 r. do naszych władz policyjnych z gorącym apelem, aby zechciały zająć się energicznie wykryciem domów, podejrzaných o uprawianie nierządu a do władz sądowniczych, aby wobec zbrodniarzy moralnych jak najsurowszc zechciały stosować kary.

Pamiętajmy o Macierzy szkolnej w Gdańsku

Odezwa do Społeczeństwa!

Ważną misję narodową i oświatową spełnia od lat Macierz Szkolna w Gdańsku.

Instytucja ta zakłada i utrzymuje własne ochronki i szkoły na terenie W. M. Gdańska i w ten sposób ratuje rok-rocznie tysiące dzieci polskich przed zniemczeniem.

Z tych względów zasługuje ta instytucja na intensywne poparcie całego społeczeństwa polskiego, gdyż podtrzymuje istnienie żywiołu polskiego, liczącego około 40.000 Polaków, na ważnej placówce gdańskiej. Wobec znanych wrogich nastrojów niemieckich jest to rzeczą niezmiernie trudną i wymaga znacznych nakładów pieniężnych.

Dla zebrania funduszków potrzebnych do przeprowadzenia swoich celów urzędują Macierz Szkolna w Gdańsku w czasie od 22 — 29 marca b. r. kwestę publiczną na terenie miasta Poznania i apeluje do znanej ofiarności Szan. Mieszkańców. Przedsiębiorstw i instytucji, by pospieszyli z hojnymi datkami.

Tydzień Robotnika

Jubileusz katolickiej organizacji robotniczej

W roku bieżącym upływa lat 30 od chwili, gdy kilkadziesiąt parafjalnych katolickich Towarzystw Robotników Polskich, których działalność rozpoczęła się od r. 1893 — tuż po ogłoszeniu encykliki Leona XIII „Rerum novarum”, — złączyło się w diecezjalny Związek. Twórcą jego zasłużonym jest ks. prałat Antoni Stychel, piastujący po dziś dzień urząd prezesa. Sekretarzami generalnymi Związku byli kolejno ks. Stanisław Adamski, ks. Arkadiusz Lisiecki, ks. Walenty Dymek. Obecnie jest nim ks. Czesław Michałowicz. Związek liczy 230 czynnych Towarzystw i 16.500 członków. Tygodniowy organ związkowy „Robotnik” drukuje się w nakładzie 13.500 egz. Od 16. — 23. bm. trwa „Tydzień propagandowy”, zapoczątkowany licznymi zebraniem agitacyjnymi. Numer jubileuszowy „Robotnika” ukazał się w nakładzie 40 tys. egz. Ulotek rozrzucono 90 tysięcy. W programie są trzy przemówienia radiowe, rekolekcje robotników w Poznaniu i na prowincji, zjazd delegatów wszystkich Towarzystw w sobotę 22. bm. o godz. 11 w „Boulevard” z ref. ks. infuł. Adamskiego; „Robotnik w służbie akcji katolickiej”. Od godz. 19 — 22 tego dnia u Fary wspólna adoracja Najświętszego Sakramentu. W niedzielę 23. bm. o godz. 8 odprawi u Fary mszę św. ks. prał. Stychel, kazanie wygłosi J. E. ks. biskup Dymek. Podczas nabożeństwa wspólna Komunia św. wielkanocna robotników. Pochód manifestacyjny z muzyką odbędzie się o godz. 11.15, a o 12 uroczyste posiedzenie w Domu Rzemieślniczym, gdzie m. i. wystąpi chór robotniczy i przemówi J. E. ks. Prymas. Związek jest organizacją kulturalno-oświatową i społeczną Informacji udziela Sekretariat Jen. Związku Poznań — św. Marcin 69 (tel. 20-82).

Bandytyzm polityczny

Warszawa, 18. 3. (Tel. wł.) W niedzielę w miejscowości Myślachowie w powiecie chrzanowskim delegat B. B. S. na kopalni Artura, Jerzy Konstanty Supiał ranił 5-krotnymi strzałami przewodniczącego komitetu P. P. S. w Psarach, Kazimierza Molendę. Do nieporozumienia doszło w karczmie na tle poglądów o marszałku Piłsudskim. (w)

Redukcje w kopalniach węgla

Katowice, 18. 3. (AW.) Sytuacja w przemyśle węglowym jest nadal niepomyślna. Jak się dowiadujemy szereg przedsiębiorstw górniczych na Śląsku przewiduje w najbliższym czasie dalsze redukcje. Powodem redukcji są niekorzystne warunki zbytu zarówno w kraju jak i na rynkach zagranicznych. Jak wiadomo obecny zbyt węglowy w kraju obniżył się w porównaniu ze styczniem o 17 proc. a eksport o przeszło 22 proc. Zapasy węgla na zwalach dochodzą do 1 i pół milj. tonn.

WIADOMOŚCI POTO CZNE

Piękny rozwój pożytecznej instytucji

Członkowie magistratu i rady miejskiej zwiedzają Bibliotekę Raczyńskich

Członkowie magistratu i rady miejskiej zwiedzili ostatnio pod przewodnictwem p. prezydenta Ratajskiego, Bibliotekę Raczyńskich, będącą od lat stu własnością miasta Poznania. Niejeden ze zwiedzających, nie zajrzawszy do Biblioteki od czasu, jak opuścili ławy gimnazjalne, był zdumiony świetnym jej rozwojem za rządów polskich, wytwornym urządzeniem czytelni i rozmiarami nowych wspaniałych magazynów. Na samym tylko parterze postawiono w ostatnich dwóch latach nowe półki długości 1.200 m. Gdy w r. 1918 były tylko 2 salki przeznaczone na czytelnię, dziś takich sal mamy już osiem i stale są wypełnione, gdyż codzień przewija się przez nie około 300 osób.

Na bardzo oszczędną gospodarkę w Bibliotece rzuca jaskrawe światło fakt, że sto lat temu w instytucji liczącej 13 000 tomów, posiadającej tylko 1 czytelnię z 18 czytelnikami i salki ma-

gazyńowe — było 3 urzędników. Dziś w tej samej instytucji, liczącej już 130 tys. tomów bardzo cennych druków i rękopisów, 8 czytelni oraz zajmującej cały parter, pierwsze piętro i połowę drugiego — pracuje 12 urzędników, umożliwiając korzystanie z Biblioteki około 60 tysiącom czytelników rocznie.

Niemalże więc wrażenie wywołała wśród zwiedzających wiadomość, że cała dotacja roczna tej wielkiej i tak pożytecznej instytucji naukowej wynosi zaledwie 75 tysięcy zł, czyli tyle, ile podobne instytucje zagraniczne otrzymują rocznie na samo tylko kupno i oprawę nowych książek. Z zadowoleniem wreszcie obejrżeli zwiedzający wspaniały dar Teresy Czarneckiej z Raszew, która ofiarowała Bibliotece około 1 500 tomów bardzo cennych dzieł z XVI.—XIX wieku, oraz 8 rękopisów z wieku XVIII. i 2 inkunabuły (druki z przed r. 1500).

W dniu jubileuszu

Nabożeństwo na intencję p. Z. Noskowskiego z okazji jego trzydziestolecia pracy scenicznej

Dziś o godz. 10 odbyło się w farze uroczyste nabożeństwo na intencję artysty Teatru Polskiego p. Zygmunta Noskowskiego, jako w dniu trzydziestolecia jego pracy scenicznej.

Przed wielkim ołtarzem zasiadł w krzesłach Jubilat z bliższą i dalszą w Poznaniu mieszkającą rodziną. Licznie przybyli koledzy z obu naszych scen miejskich i przedstawiciele dyrekcji, dalej świat artystyczny z innych gałęzi sztuki, przyjaciele oraz znajomi.

Nabożeństwo odprawił ks. prał. Prądzyński. Na chórze wykonali śpiewy religijne artyści „aszej opery pp. Fedyczkowska, Szafrańska, Karpacki, Perkowicz i Folański. Po nabożeństwie składano Jubilatowi serdeczne życzenia.

Przedstawienie jubileuszowe „Walki Kobiet” odbędzie się, jak wiadomo dziś w Teatrze Polskim.

Ostrożnie z bronią!

Epilog tragicznej sprawy

Dwaj młodzi chłopcy, serdeczni przyjaciele Mierosław Bieńkowski i Marjan Kłosowicz bawili się flowrem, przyczem pierwszy tak niefortunnie manipulował, że nagle pada strzał i Kłosowicz ugodzony został w nogę. Po siedmiu dniach przewieziono rannego chłopca do szpitala, gdzie wkrótce zmarł wskutek powstania tęcza, a Bieńkowski musiał odpowiadać przed trybunałem. Sąd zbadał sprawę i skonstatował, że: bezpośrednią przyczyną śmierci było zbagatelizowanie sprawy przez lekarza, który nie zarządził przewiezienia rannego do szpitala i zamiast zrobić zastrzyk przeciwtężycowy, ograniczył się do zarządzenia okładów z octanu glinowego; gdyby odpowiednio kurowano rannego, to może nie nastąpiłby tragiczny finał. Zasadniczą jednak przyczyną śmierci było zranienie i na tej podstawie sąd wymierzył Bieńkowskiemu karę więzienia przez 3 miesiące z odroczeniem warunkowo na 3 lata.

Przeciw wyrokowi wniósł oskarżony odwołanie i wskutek tego odbyła się w tych dniach ponownie rozprawa przed sądem apelacyjnym w Poznaniu. Jako oskarżyciel występował wiceprok. p. Gardulski, a jako obrońca — mec. dr. Fersten.

Po rozprawie prokurator wniósł o zatwierdzenie wyroku pierwszej instancji, a obrona domagała się uchylenia i niewinnienia oskarżonego, ze względu na brak związku przyczynowego między czynem oskarżonego, a zgonem śp. Kłosowicza, oraz ze względu na to, że Bieńkowski jakkolwiek ukończył już 12 lat, to jednak nie miał niezbędnej świadomości do poznania karalności czynu. Po blisko godzinnej naradzie, trybunał, zgodnie z wnioskiem obrony, nie negując pośredniego związku przyczynowego między czynem oskarżonego B., a zgonem śp. K. uchylił wyrok pierwszej instancji i uwolnił oskarżonego w myśl par. 56 u. k. (z)

Złodziejska szajka

Władze bezpieczeństwa unieszkodliwiły sprytnych rabusiów.

Od dłuższego czasu dokonywała jakas nieuchwytna szajka złodziei włamań w okolicznych miasteczkach przeważnie podczas jarmarków.

W toku żmudnych dochodzeń ustalił wydział śledczy w Poznaniu, że handlarze balonikami i dziecinnymi zabawkami Czapliński Feliks, Głowacz Ludwik oraz ich szef Grzebałkowski Roman — wszyscy zamieszkali w Poznaniu przy ul. Chwaliszewo 36, tworzą właśnie szajkę, która ostatnio (w dniu 27 2 br.) podczas jarmarku w Gostyniu dokonała szeregu kradzieży garderoby, futer, biżuterji oraz towarów tekstylnych na szkodę różnych osób. Skradzione przedmioty dokładnie zapakowane w przednio przygotowane walizy odtransportowano autobusem do Poznania, rzekomo jako zabawki, które sprzedawano przytem na jarmarkach.

W mieszkaniu Grzebałkowskich na Chwaliszewie 36 mieścił się skład tych rzeczy, które sprytna i energiczna żona Stanisława, natychmiast rozsprzedawała.

Ujętą szajkę odstawiono do Gostynia, gdzie poszkodowani rozpoznali wszystkich. Następnie przekazano wymienionych do dyspozycji władz sądowych. (z)

KALENDARZYK

Wtorek, 18 marca 1930.

Słońce: wschód 6,02 — zachód 18,00 — długość dnia 11 godzin 58 min.

Księżyc: wschód 23,12 — zachód 7,18 — przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn. Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 2 st. C. Pochmurno. Wiatr wschodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 759 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 6 st. Cels., najniższa plus 2 st. Cels. — Ilość opadu nieznana.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0,42 m.

Kal. rz.-kat.: Gabriel Arch. — jutro Józef

Kal. słow.: Boguchwał — jutro Bohdan.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka św. Marcina, ul. Fr Ratajczaka 12. — Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 41. — Apteka św. Piotra, ul. Półwiejska 1.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.

Lazarz: Apteka p. Plucińskiego, ulica Marsz. Focha 72, narożnik ul. Niegolewskich.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tamtejsze.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Sekcja Koleżanek przy Młodzieży Wszepolskiej. W środę, dn. 19 bm. o godzinie 20 odbędzie się w lokalu M. W. (św. Marcina 65, w podwórzu prawo, I p.) zebranie Sekcji Koleżanek z referatem p. Ireny Puzyniarki n. t. „Rola kobiety w

polityce”. Obecność członków obowiązkowa.

— * Posiedzenie Naukowego Koła Mięciwego Kapłanów odbędzie się w środę, dnia 19 bm. o godz. 17 w gmachu Archiwum przy ul. Lubrańskiego 1. Na porządku obrad odczyt ks. prof. dr. K. Kowalskiego n. t. „Z akademickiego ruchu misyjnego”.

— * Wydział apologetyczny - pedagogiczny przy Sodalitji Pań miejskich urządza zebranie plenarne w sobotę 22 bm. o godzinie 5 na salce Szkoły Społecznej, ul. Podgórna 12 b. Na porządku obrad wykład p. Zofji Rzepeckiej: „Rozbiór ślubowania małżeńskiego”.

— * Z Pozn. Okręgu Stow. Młodzieży Polskiej. Zebranie Wydziału Wychowania Fizycznego S. M. P. odbędzie się we wtorek 18 bm. o godzinie 19,30 w ognisku okręgowym. — Zebranie naczelników odbędzie się w czwartek 20 bm. o godzinie 19,30, w ognisku okręgowym, plac Nowomiejski 5.

WYKŁADY

— * Węgry a Polska. W czwartek, dn. 20 bm. wygłosi z ramienia Powszechnych Wykładów Uniwersyteckich odczyt na temat: „Rola Węgier w renesansie polskim” znany uczyony węgierski i przyjaciel Polski, docent Uniwersytetu Warszawskiego, dr. Adrijan Dywéky.

— * „Słońce jako środek leczniczy”. — Pod tym tytułem wygłosi w środę, dnia 19 bm. o godzinie 20 w sali 17 Collegium Minus odczyt p. profesor U. P. dr. Paweł Gantkowski. Prelegent omówi namas przed właściwość fizyczne słońca, jako ciała niebieskiego, przedstawi działanie jego na życie przyrody całej i równocześnie wpływ jego na życie i zdrowie ludzkie. Następnie poda rzut oka na kult słońca, sięgający już najdawniejszych czasów oraz wykaże siłę jego leczniczą już dawno przez najrozmaitsze ludy uznawaną i obserwowaną, poczem wykaże, jak się dziś nauka lekarska do leczenia słońcem czyli do tzw. heljoterapii odnosi. Wykład zakończy prelegent porównaniem działania słońca na ustrój ludzki oraz działanie lampy kwarcowej, tzw. słońca sztucznego na tenże ustrój.

— * Choroba papuzia. Czasopisma ostatniej doby przepelnione są wzmiankami o wypadkach tajemniczej śmierci właścicieli ptaków, głównie papug. Cały świat lekarski doznał niemałego poruszenia i po długich badaniach okazało się, że przyczyną tego to zarażenie chorej papugi, który może wywołać śmiertelne schorzenia u człowieka. Na powyższy temat, ze uwzględnieniem kwestji, w jaki sposób choroby ptaków mogą oddziaływać na ustrój człowieka, wygłosi wykład ilustrowany licznymi przezroczkami prof. dr. L. Padlewski p. t.: „Ptaki pokojowe a choroby zakaźne ludzi”, dnia 20 bm. (w czwartek) o godz. 20 w sali Śniadeckich, Coll. Med. ul. Fredry 10.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * „Dzień Emigranta Polaka”. Pod protektorem P. Prezydenta Rzplitej zorganizowany zostanie na terenie Polski w okresie od dnia 6 do 13 kwietnia r. b. „Dzień Emigranta Polaka”, który będzie miał na celu 1) propagandę idei współpracy Macierzy z wychodźstwem. 2) zaznajomienie społeczeństwa w kraju z zagadnieniami wychodźstwa polskiego. 3) zebranie funduszu na budowę domu „Wychodźstwa Polskiego” jako symbolu ścisłych stosunków Polonii wychodźczej ze starym krajem.

— * Pokaz gazowy. Dnia 19 bm. o godzinie 17 odbędzie się pokaz gazowy z praktycznym przygotowaniem do konkursu gazowego w Poradni Gazowni Miejskiej przy ul. Grobla 15.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Konfiskata „Polonji”. Numer 1957 katowickiej „Polonji” z dnia 18 bm. skonfiskowano za artykuł wstępny p. t.: „Jak zlikwidować pomajowy system rządzenia”.

— * Dotacja dla Drzymały. Sejmik Wojewódzki, na ostatniej sesji uchwalil dotację w wysokości 2 400 złotych dla Michała Drzymały, znanego z walki o posiadanie ziemi z rządem pruskim. (k)

— * Wieczór dramatyczny w Gimnazjum im. św. Jana Kantego. Kółko Dramatyczne im. Juliusza Słowackiego przy temże gimnazjum ze współudziałem uczennic Państwowej Szkoły Zdobnictwa odegrało w dniu 16 bm. sztukę historyczną W. Wróblewskiego pod tytułem: „Królewszczyzna - Szlachcianka”, ku uczczeniu rocznicy 150-lecia śmierci Pułaskiego. W 3 aktach o pięciu odsłonach przesunęły się przed oczyma widzów fragmenty z dziejów konfederacji barskiej. Choć rzecz sama ze względu na swą treść była trochę ciężka, publiczność jednak gorąco oklaskiwała wykonawców, którzy w zupełności na to zasłużyli. Podkreślić tu należy poświęcenie p. prof. Szareckiego, opiekuna Koła, który nie szczędził ni czasu, ni trudu, by tylko rzecz wypadła jak najlepiej, — oraz ładne, choć skromne dekoracje, wykonane przez p. Minakowską, uczennicę prof. Gostenieckiego. W. P.

— * Wieczornicę uczenia Państw. Sem. Ochroniarskiego, ul. Długa 4, która odbyła się w niedzielę 9 bm. w auli Semina-

Czytelnikom Naszym, przejeżdżającym przez

Berlin

przypominamy, że otrzymają najświeższe numery

„Kurjera Poznańskiego” we wszystkich kioskach gazetowych

na dworcach i w wielkich hotelach

rjum żeńsk. im. Konopnickiej, należy zaliczyć do najbardziej udatnych imprez, urządzanych przez młodzież szkolną. Na artystyczną i wdzięczną całość złożyły się produkcje wokalne uczenic i odegrana przez nie barwna i obrazowa sztuka teatralna w trzech odsłonach. Program podobal się ogólnie, a mile, inteligentne i pełne wdzięku wykonawczynie jego zebrały zasłużony poklask. Państwowe Seminarjum Ochroniarskie należy do najmłodszego typu szkół średnich i jest dotychczas po macoszemu traktowane przez społeczeństwo nasze które nie docenia znaczenia i żmudnej pracy tego zakładu i jego kierowniczkę p. Koehlerowej, której wysiłki dążą do podniesienia i rozwoju powierzonej sobie szkoły. Zebrano na sali publiczność była oczarowana występem młodzieżki artystek. Zebrano też dość pokaźną sumę z skromnych cen wstępu; cały dochód został przeznaczony przez gminę szkolną na wycieczkę uczenic do Krakowa, Zakopanego i Częstochowy z końcem b. r. szkolnego. (R)

— * Z inicjatywy Stow. Pań Miłośniczków św. Wincentego a Paulo przy Farze pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny odbyła się w sali Belwederu wenta z licznymi uroczajeniami Publiczność z wielkim zadowoleniem wysłuchala bardzo urozmaiconego programu muzycznego - wokalnego i deklamacyj wypo-wiedzianych przez szereg osób. Wenta zaszczycił obecnością ks. prał. Stychel i księża parafji farnej. Szczególnie wielkich starań dołożyło kółko muzyczne Tow. Uczn. Handl; na całokształt programu złożyły się ponadto występy p. Lucji Pieprzównej, oraz pp. Franciszka Koszewskiego, Rossowej, Janiny Bebewskiej, Kurasa. Specjalnie oklaskiwano p. Fiszer-Chmurkowską, artystkę Teatru Nowego. Wszystkim wykonawcom, którzy wystąpili bezinteresownie, doceniając żoźny cel — komitet organizacyjny wenty składa gorące podziękowanie. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * Aresztowania. Posterunkowy Ludwiczak z Komisarjatu VI. P. P. przytrzymał Bartscha Bronisława, zam przy ul. Gen. Umińskiego 9 i odebrał mu kilkadziesiąt kg skradzionych wyrobów mięsnych; niewiadomo jeszcze, u kogo Bartsch skradł te kiełbasy. — Ujęto Wronieckiego Henryka, bez mieszkania, który fałszował weksle, podpisując fikcyjne nazwiska i przykładał pieczętkę Krajowego Banku Spółdzielczego we Lwowie, ulica Ormiańska 16. Poszkodowanych przez Wronieckiego uprasza się o zgłoszenie w Wydziale Śledczym przy ul. Składowej nr. 3, pokój 41 (z)

— * Kradzieże i włamania. Z otwartego składu p. Wiśniewskiego przy St. Rynku 91 skradziono 30 zł gotówki — Dnia 14 bm. skradziono powtórnie z kasy 90 zł i weksle na sumę 1000 zł, 193 zł i 100 zł. O kradzież tę obwiniona jest uczennica Stella S., która w toku dochodzeń przyznała się do winy. — Przy ul. Dabrowskiego 81, do warsztatu włamali się złodzieje i skradli różne części metalowe od samochodu, wart. 500 zł (z)

— * Kosz z starą odzieżą niewieściami znaleziono w domu przy ul. Półwiejskiej nr 22. Właściciela uprasza się o zgłoszenie w Komisarjacie VI. P. P. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * Pożar. W Boguniewie (pow. obornicki) powstał ogień w zabudowaniach Olgi Reno. Spaliły się wiazanie obory, zapasy siana i koniczyzny. Okazało się, że ogień powstał od parnika, obok którego złożone były większe zapasy opalu (k)

— * Samobójstwo. W pobliżu dworca kolejowego w Ostrowie utopił się syn starszego posterunkowego Alojzy Michaś. Zwłoki denata wydobyto dopiero następnego dnia (k)

— * Śmiertelny wypadek. Przy przechodzeniu przez wał transmisyjny zajęty w majątności Stawianach (pow. wągrowiecki) noszeniem trocin robotnik Leon Górecki, pochwycony został za ubranie. Wał uderzył nieszczęśliwego tak silnie o posadzkę, iż śmierć nastąpiła na miejscu. (k)

— * W fabryce pasów i wyrobów włosianych Stefana Jackowskiego w Rawi-

czu robotnica Wiktorja Adamczykowa wskutek nieostrożnego manipulowania przy maszynie zmażdżyła sobie prawą rękę. Ofiarę wypadku przewieziono do szpitala w Bojanowie, gdzie trzeba będzie przeprowadzić amputację. (k)

Karygodny wybrzyk. W Stronnie (pow. bydgoski) rozbito około trzydziści izolatorów przy przewodach telefonicznych i telegraficznych na linii Bydgoszcz—Gdynia. W dochodzeniach stwierdzono, że zniszczenie było dziełem kilku wyrostków, których też wysłędzono. (k)

JARMARKI

Czarnków. We wtorek, dnia 25 b. m., odbędzie się tutaj targ na konie, bydło i świnię.

Z WIELKOPOLSKI

Bnin. (Przedstawienie) W końcu ub. miesiąca urządzono z inicjatywy miejscowego nauczycielstwa w sali p. Nowaka przedstawienie szkolne. Akcją sceniczną urozmaicono śpiewem i tańcami. Na przedstawienie przybyło dużo miejscowego obywatelstwa. M. in. przybył również ks. prob. Janasik. Po przedstawieniu urządzono zabawę. (ah.)

Gniezno. (Pożar w Baranowie.) W Baranowie spalił się chlew w zabudowaniach p. Józefa Spochaczowej. Straty ocenia się na około 2 tys. złotych.

(Za uszkodzenie izolatorów.) W tych dniach przytrzymano 21-letniego Stefana Wiśniewskiego i 20-letniego Henryka Brudnera z Winiar z powodu uszkodzenia izolatorów w tutejszej elektrowni miejskiej.

(Włamanie do składu.) Nieznani złościny wtargnęli w tych dniach do składu mistrza krawieckiego Rozwadowskiego i skradli materiały wartości kilkuset złotych. (k.)

Obrzycko. (Naprawa ul. Kilińskiego.) Z inicjatywy komisji dla rozbudowy miasta, wyłonionej na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej, podjęto w tych dniach prace około przebrukowania ul. Kilińskiego, która od dłuższego czasu znajduje się w opłakanym stanie. Prace rozpoczęto dnia 12 bm. Zatrudnia się wyjątkowo robotników miasta Obrzyckiego. (os.)

Szamotuły. (Chaim na „gościny” występach.) Na ostatni jarmark zjechało się wielu osobników z pod ciemnej gwiazdy. Między innymi aresztowano niejakiego Chajmę Zdrojewskiego, Żyda z Włocławka, który w podstępny i oszukańczy sposób wyłudził 300 złotych od p. Klementyny Kielczorkowej. W chwili aresztowania znaleziono u Żyda pieniądze, które w całości odzyskała poszkodowana. (k.)

Września. (Z Banku Pożyczkowego.) W dniu 10 bm. odbyło się walne zgromadzenie Banku Pożyczkowego. Przewodniczył prezes Rady nadzorczej p. Leon Dzieciuchowicz z Grzybowa i podał zebrany pogląd na pracę Rady nadzorczej w ubiegłym roku. Szczegółowe sprawozdanie z czynności zarządu przedstawił dyr. banku p. Smolliński. Ze sprawozdania wynika, że instytucja ta stale się rozwija, co uwydatnia się w cyfrach następujących: obrót 19 457 998,60 zł; udziałów 59 446,53 zł; czysty zysk 22 563,94 zł; członków liczy Bank Pożyczkowy 1085. Z czasów dewaluacyjnych podniósł się bank ten do wyżyn przedwojennych. Członek zarządu p. Krajewski przedstawił protokół z rewizji związkowej. Zaciąganie kredytu podwyższono z 300 000 na 600 000 zł. Dywidendę od udziałów uchwalono w wysokości 10 proc. Do Rady Nadzorczej wybrano na dalsze trzy lata ponownie pp. aptekarza Koniecznego, kupca A. Steina i właśc. fabryki J. Losińskiego. (y)

Ujście. (Z Tow. Powstańców i Wojsaków.) W ubiegłą niedzielę odbyło się w lokalu p. Mazurkiewicza plenarne zebranie Tow. Powstańców i Wojsaków. Sekretarz p. Pułtorak wygłosił bardzo obszernie sprawozdanie z zjazdu delegatów walnego zebrania obwodowego, które odbyło się w Chodzieży. W myśl uchwały tego zjazdu ma się odbyć zjazd obwodowy w tym roku w Ujściu. Jako delegata na zjazd okręgowy, który odbędzie się w Bydgoszczy, wybrano p. Pułtoraka.

(Z Tow. Przemysłowców.) W ubiegłą niedzielę odbyło się w lokalu p. Grusa zebranie Tow. Przemysłowców, na którym omawiano sprawę reorganizacji towarzystwa. Istnieje ono od 1877 roku i miało na celu łączenie Polaków i podtrzymywanie polskości za czasów zaborczych. Na zebraniu debatowano szeroko nad tą sprawą. M. in. proponowano utworzyć towarzystwo czysto przemysłowe, lub założyć nowe towarzystwo przemysłowe, a obecnemu dać inną nazwę. Sprawę poruczone zarządowi celem dalszego opracowania i przedłożenia projektów na przyszłym zebraniu. (um.)

Żnin. (Z Rady miejskiej.) Ostatnie posiedzenie Rady miejskiej, trwające tylko godzinę, nie dotyczyło ważniejszych spraw. Sprawa kredytów dodatkowych na rok 1929-30 została odroczona do następnego posiedzenia ze względu na konieczność rozpatrzenia jej przez komisję kasową. Wybrano do komisji kasowej p. Kotowskiego, do komisji dla gimnazjum pp. Nagórskiego, Schmidta i Rościszewskiego; opiekunami społecznymi pp. Bartuscha i Braciszewskiego; do rady szkolnej pp. Nagórskiego, Kregowskiego i Ko-

towskiego oraz zastępców pp. Schmidta, Rościszewskiego i Bartuscha.

(Strajk protestacyjny.) W ubiegłą środę punktualnie o godz. 13 pozamykano w Żninie wszystkie sklepy, warsztaty rzemieślnicze, restauracje i hotele. Do demonstracji przyłączyli się wszyscy kupcy. Strajk ten wywarł ogromne wrażenie, to też w godzinach popołudniowych ponury wygląd zamarych ulic gromadził obywateli na głównych ulicach, wieczorem zaś miasto tonęło w ciemnościach.

(Urodziny i zgony.) W miesiącu lutym urodziło się w Żninie 19 dzieci a 7 obywateli zmarło.

(Nowa mleczarnia.) Mleczarnia w Barcinie otworzyła z dniem 8 bm. swoją filję w Jadownikach. Kierownikiem filji jest p. Brewka. (zk)

Inowrocław. (Pożar w Marcinkowie.) W Marcinkowie wybuchł pożar w zabudowaniach rolnika Augusta Drieschiera. Spaliła się stodoła z zapasami słomy, siana i narzędziami rolniczymi. Szkoda ocenia pogorzelec na około 22 tys. zł. Z pewnych poszlak nasuwa się podejrzenie, że ogień został podłożony.

(Włamanie na stacji kolejowej.) W nocy na 10 bm. nieznanymi złoczyńcami włamali się do biur stacji kolejowej w Lachmirowicach, usiłując rozbić szafę, w której znajdowały się pieniądze. Głośnym stukiem zbudzony naczelnik stacji Jan Rzekanowski spłoszył napastników. Było ich trzech i zbiegli oni do lasu w kierunku Suków. (k.)

Koronowo. (Zjazd delegatów Zw. Tow. Powstańców i Woj.) Dnia 2 bm. odbył się przy udziale 30 przedstawicieli w Koronowie doroczny zjazd delegatów Zw. Tow. Powstańców i Wojsaków obwodu koronowskiego. Obrady zajął wiceprezes obwodu p. Górski z Wtelnia. Zkolei przystąpiono do sprawozdań poszczególnych członków zarządu, z których wynikało, iż obwód liczący 10 placówek posiada 857 członków. W obwodzie znajduje się 9 strzelnic i boisko. Po ożywionej dyskusji, udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum. Nowy zarząd tworzą: pp. W. Mętkowski — prezes, T. Górski — wiceprezes, Banach — sekretarz, W. Gollnik — skarbnik, Łakomiak — komendant, Jarecki — ref. oświatowy i Wł. Barcikowski — referent organizacyjny. Do komisji rewizyjnej wchodzi: pp. burmistrz Wodniczka, B. Nowak i M. Letke. Poza tem omawiano sprawy organizacyjne. M. in. uchwalono wysłać b. prezesa obw. p. W. Romanowskiemu dyplom uznania za 3-letnią pracę w zarządzie. (fj)

Koronowo. (Zjazd delegatów Zw. Tow. Powstańców i Woj.) Dnia 2 bm. odbył się przy udziale 30 przedstawicieli w Koronowie doroczny zjazd delegatów Zw. Tow. Powstańców i Wojsaków obwodu koronowskiego. Obrady zajął wiceprezes obwodu p. Górski z Wtelnia. Zkolei przystąpiono do sprawozdań poszczególnych członków zarządu, z których wynikało, iż obwód liczący 10 placówek posiada 857 członków. W obwodzie znajduje się 9 strzelnic i boisko. Po ożywionej dyskusji, udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum. Nowy zarząd tworzą: pp. W. Mętkowski — prezes, T. Górski — wiceprezes, Banach — sekretarz, W. Gollnik — skarbnik, Łakomiak — komendant, Jarecki — ref. oświatowy i Wł. Barcikowski — referent organizacyjny. Do komisji rewizyjnej wchodzi: pp. burmistrz Wodniczka, B. Nowak i M. Letke. Poza tem omawiano sprawy organizacyjne. M. in. uchwalono wysłać b. prezesa obw. p. W. Romanowskiemu dyplom uznania za 3-letnią pracę w zarządzie. (fj)

Wobec złotego jubileuszu T. C. L.

Zbliżają się uroczyste chwile święcenia tak rzadkiego święta złotego jubileuszu zorganizowanej Oświaty Polskiej na ziemiach zachodnich. W końcu kwietnia i w maju odbędą się w setnych i tysięcznych TCL-owych ośrodkach krzewienia ducha narodowego manifestacje wdzięczności obecnych pokoleń dla przeszłości, której wszystko zawdzięczamy. W dniu 18 maja odbędą się w Poznaniu główne uroczystości związane z 50-leciem istnienia T. C. L. w Wielkopolsce, na Pomorzu i na Górnym Śląsku. Główna Rada T. C. L. rzuciła społeczeństwu wspaniałe hasło dla tak niezbędnych poczynań oświatowych, zwłaszcza w kierunku dokształcania dorosłych, hasła wzniesienia domów oświatowych w Poznaniu i Katowicach i nowego Uniwersytetu Ludowego na ziemi kaszubskiej w Bolszewie pod Wejherowem. Trzeba jednak piękne słowa zmienić w czyn.

T. C. L. wszczęło wobec materialnej potrzeby urzeczywistnienia tak zbawiennych haseł akcję indywidualną, zwracając się do zamożniejszych kół reprezentacyjnych życia gospodarczego z prośbą o poparcie. Niestety ta akcja nie przynosi spodziewanego rezultatu. Zwracamy się zatem jeszcze tą drogą do wszystkich ludzi dobrej woli, by poparli akcję propagandową TCL. w roku jego jubileuszu złotego, by na obecne pokolenie nie spadła wina zmarnowania tego, czego dokonała w niezmiernym mozole bohaterka przeszłości polska. (Biuro Centralne TCL. Poznań Fr. Ratajczaka 16. Nasze konto P. K. O. 200 504).

RADJO

Programy radjofoniczne
Środa, dnia 19 marca 1930 r.
Poznań (395 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i zboż. towarowej; godz. 14.15 komunikaty gosp. roln. PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.55 pogadanka francuska (wygl. p. Omer Neveux); godz. 17.15 audycja dla dzieci w wykonaniu „Wujcia Czesia”; godzina 17.45 nowela Malczewskiego (wygl.

p. Roman Juraszek); godz. 19.30 nadprogram i komunikaty okazyjne; godz. 19.45 do 19.55 kronika „Tygodnia Radjowego”; godz. 19.55 „Silva rerum”; godz. 20.10 odczyt p. t. „Bolszewizm a religja” (wygl. red. E. Swidzińska); godz. 20.30 koncert solistów. Program: 1. Gluck-Sgambatti: Melodia d-moll, Lully-Godowski: Courante e-moll, Beethoven-Saint-Saens: Chór derwiszów (p. Padlewska), 2. Arje klasyczne odśpiewa p. Zawrocki), 3. Sgambatti: Gawot as-moll, Liszt: Funerailles (odegra p. Padlewska), 4. Pieśni romantyków (odsp. p. Zawrocki); godz. 21.45 debiut sopranistki p. Maryli Mildówny; godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godzina 22.15 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 14.40 komunikat gospodarczy; godz. 16.00 odczyt z cyklu wykładów dla maturzystów szkół średnich p. t. „Złoty wiek Grecji”; godz. 16.20 odczyt z cyklu wykładów dla maturzystów szkół średnich p. t. „Rozwój przywilejów szlacheckich”; godz. 16.45 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 odczyt p. t. „O roli lotnictwa niszczycielskiego w przyszłej wojnie” wygłosił mjr. inż. Zebrowski; godz. 17.45 koncert popularny (art. polskich). Wykonawcy: Orkiestra P. R., Helena Jaroszówna (śpiew) i prof. Ludwik Urstein (akomp); godz. 19.10 „Skrzynka pocztowa rolnicza”; godz. 19.25 płyty gramofonowe; godz. 19.40 „Radjokronika”; godz. 20.15 feljton p. t. „Duch zdobywcy” — wygl. kpt. Zarychta; godz. 20.30 koncert solistów. Wykonawcy: Prof. Zofja Rabcewiczowa (fort.), Ignacy Dygas (tenor) i prof. Ludwik Urstein (akompaniament); godz. 21.30 kwadrans literacki: P. Krzewski — „Kapral Szczapa”; godz. 21.45 dalszy ciąg koncertu; godzina 22.10 feljton p. t. „Czyn i jego literatura” — wygl. prof. Henryk Mościcki; godz. 22.25 „Ostatnia fala” — wygl. red. Jan Piotrowski; godz. 22.35 komunikaty PAT; godzina 23.00 muzyka taneczna.

SPORT

Lekka atletyka
Petkiewicz wyjechał z Nowego Jorku w sobotę dnia 15 bm. na parowcu transatlantycznym linii skandyńskiej „Oskar II”. Parowiec ten przybywa do Kopenhagi 27 bm., poczem pasażerowie polscy przesiadają się na mały statek morski, który 28 bm. przybije do Gdańska.

Piłkarskie
Pierwsze mecze ligowe. W niedzielę odbędą się trzy pierwsze mecze o mistrzostwo ligi: w Warszawie „Polonia” spotka się z „LTSG”; w Krakowie „Garbarnia” walczyć będzie z „Warszawianką”, wreszcie w Poznaniu „Warta” rezegega mecz z „Ruchem”.
Odkryto się otwarcie kursu instruktorów piłkarskich w Warszawie. Udział w kursie bierze 40 uczestników, przeważnie czynnych graczy. Trenerem został p. Józef Maiksnier (Austria), ostatnio instruktor w szkole trenerów w Szwajcarii, pomocnikiem jego — p. Józef Kałuża, b. długoletni gracz Cracovii. (PAT)

Pływanie
Pozn. Okr. Zw. Pływacki donosi: W związku ze zjazdem delegatów P. Z. P. 23 bm. w Warszawie zwołuje się zebranie przedstawicieli klubów na środę o godz. 20 w salce na boisku Sokoła przy Drodze Dębińskiej. W razie gdyby kluby nie zamierzały wysłać własnego delegata do Warszawy, prosi się o przygotowanie upoważnienia, zaopatrzonego w pieczęć i dwa podpisy, które to upoważnienie uprasza się wręczyć zarządowi P. O. Z. P. na powyższym zebraniu.

Tennis
Spotkanie Paryż — Londyn zakończyło się zwycięstwem Francuzów 12:9, przyczem ogólna sensacja wywołała przegrana ostatnio niepokonanego w halach Borotry: uległ on mianowicie Austin’owi 6:2, 2:6, 9:11 2:6; Borotra był bardzo zmęczony i grał nerwowo znacznie poniżej swej formy.
W turnieju w Nicei para Tilden i Coen dopiero po pięciosetowej walce pokonała w finale reprezentacyjny zespół Japonji Harada - Sato 2:6, 6:4, 6:3, 7:9, 6:1.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. Dziś, we wtorek „Lucja z Lamermooru”. W środę, 19 bm. pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Pan Twardowski”. W czwartek, 20 bm. stałe wyprzedana „Frasquita” z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiwiczem, Raczkowskim i Sendeckim; kapelmistrz p. Latoszewski.
W piątek „Casanova” z pp. Bojar-Przemieniecką, Fedyczkowską, Fontanówną, Majchrzakówną, Drabikiem, Majem i in., kapelmistrz dyr. Wojciechowski.
„Kryśka Leśniczanka” dana będzie po raz pierwszy na przedstawieniu popołudniowym w niedzielę, 23 bm. po cenach znizowanych.

Z Teatru Polskiego. Dziś Teatr Polski czcić będzie rzadką uroczystość. — Oto jeden z jego członków, ulubiony artysta, Zygmunt Noskowski, obchodzić będzie 30-lecie swej wiernej służby dla sceny. — Jubilat wybrał na swe święto głośną komedję Scribe’a i Legouve’a „Walka kobiet”, w której kreować będzie kapitalną swą rolę barona Montrichard. Inne role popisowe grają pp. Biesiadecka, Zbikow-

ska, Biesiadecki i Boelke. Jutro o godz. 15 bajka dla dzieci „Kopciuszek” staraniem „Rodziny Wojskowej”. Wieczorem po raz drugi wyborna komedja Scribe’a i Legouve’a „Walka kobiet”.

Z Teatru Nowego. Dziś, we wtorek świetna sztuka p. t. „Artyści”, osnuta na tle zakulisowego życia amerykańskich artystów rewiowych. Sztuka ta zdobyła ogromne powodzenie i zapowiada się jako największy sukces obecnego sezonu. Dzięje miłości pary artystów rewiowych, którą kreują pp. Cieszkowska i Chmurkowski, rozgrywa ją na tle żywych i barwnych produkcji girls’ów, tańców i śpiewów oraz pełnych pogody i humoru scen ensamblowych. Udatną całość uzupełnia piękna oprawa sceniczną pendzla p. Al. Kobrynia.

Wielki Koncert Symfoniczny mistrzowski Orkiestry Symfonicznej Studentów Uniwersytetu i Politechniki w Pradze.

Pod protektoratem JMagnificencji Rektora Uniwersytetu Poznańskiego Dr. Stanisława Kasznicy i Konsula Czeskosłowackiego JWPana Inż. Zdenka Matouska, odbędzie się w sobotę, dnia 22 marca r. b., o godz. 8 wieczorem, w Auli Uniwersytetu, Wielki Koncert Symfoniczny mistrzowski Orkiestry Symfonicznej Studentów Uniwersytetu i Politechniki z Pragi w pełnym składzie 60 osób. Znakomita ta Orkiestra Symfoniczna znana jest powszechnie nie tylko w swym kraju rodzinnym, ale i daleko poza granicami Czechosłowacji. W ubiegłym roku mistrzowska ta orkiestra odbyła wielkie tournée po Jugosławii odnosząc wszędzie olbrzymie sukcesy artystyczne — entuzjastycznie witana przez publiczność. W tym roku przybywają miłości do Polski, pragnąc nawiązać serdeczny kontakt ze wszystkimi narodami słowiańskimi. Koncerty tej Orkiestry odbywają się wszędzie przy najwyższym poparciu czynników oficjalnych. Niewątpliwie i w Poznaniu koncert tej mistrzowskiej Orkiestry stanie się wielką manifestacją braterstwa Polski i Czechosłowacji a ponadto prawdziwym świętem dla muzycznej publiczności. W programie koncertu najpiękniejsze dzieła Beethovena, Schuberta, Smetany, Fibicha, Dworaka, Noskowskiego i innych. **Koncertem dyryguje słynny kapelmistrz OTOKAR KOZEL.** Bilety na ten atrakcyjny koncert są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szrejbrovskiego — ul Gwarne 20 — Telefon 56-38. — zw 22 355

Najslawniejszy skrzypek holenderski JAN DAHMEN

koncertmistrz państwowej orkiestry w Dreźnie (które to miejsce piastował słynny polski skrzypek Lipiński) wystąpi ponownie w Poznaniu w czwartek, dnia 20 b. m., wieczorem o godz. 8 w sali Domu Ewangelickiego. Skrzypka tego usłyszeliśmy dwukrotnie w Poznaniu i wywarł on niezatarte wrażenia na słuchaczy przez swą porwijającą, pełną temperamentu grę. O Dahmenie, który przed wyjazdem do Polski występował w Paryżu pisze Paris Soir: „Jan Dahmen jest fenomenalnym skrzypkiem, gra jego nacechowana jest rzadko głęboką muzykalnością. Jest on pierwszorzędnym mistrzem swego instrumentu”.

Programem jaki artysta wykona, poszczycić mogą się najwięksi dziś skrzypkowie. (do takich prasa zalicza Dahmena) i tak wykona artysta: Brahmsa Sonate d-moll, Mozarta Koncert D-dur, Czajkowskiego Koncert. Viextempa Ballade i Polonez. pozatem kompozycje Paganiniego i innych.

Sprzedaj biletów u p. Szrejbrovskiego, ul. Gwarne 20, telefon 56-38 w cenie 2 do 8 zł. Koncert organizuje dyr. koncertów Rozmarynowicza. — zw 22 248

Teatr Wielki

DZIŚ — „Lucja z Lamermooru”, opera Donizettiego.
Środa, 19. 3. „Pan Twardowski”, operabalet Rózyckiego.
Czwartek, 20. 3. „Frasquita”, operetka Lehara.
Piątek, 21. 3. „Casanova”, opera komiczna Rózyckiego.
Sobota, 22. 3. „Frasquita”, operetka Lehara.
Niedziela, 23. 3. popoł. „Kryśka Leśniczanka”, operetka J. Jarno.
Niedziela, 23. 3. wieczorem „Casanova”, opera Rózyckiego.
Poniedziałek, 24. 3. „Frasquita”, operetka Lehara.
Wtorek, 25. 3. „Straszny dwór”, opera Moniuszki.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Walka kobiet” (premiera) Jubileusz Zyg. Noskowskiego.
Środa, 19. 3. popoł. „Kopciuszek”.
Środa, 19. 3. wiecz. „Walka kobiet”.
Czwartek, 20. 3. „Walka kobiet”.
Piątek, 21. 3. „Teatr wieczystej wojny”.
Sobota, 22. 3. „Walka kobiet”.
Niedziela, 23. 3. popoł. „Kupiec wenecki”.
Niedziela, 23. 3. wiecz. „Nad polskiem morzem”.
Poniedziałek, 24. 3. „Teatr wieczystej wojny”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Artyści”.
Środa, 19. 3. „Artyści”.
Czwartek, 20. 3. „Artyści”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygariowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZYCIE KULTURALNE

NAUKA

Obrazy botaników. W środę, 19 marca, o godz. 18-ej, w sali wykładowej Coll. Raciborskiego (ul. Słowackiego 4/6, parter) odbędzie się zebranie Wydziału Przyrodniczego T. P. N. i Oddziału Poznańskiego Polskiego Towarzystwa Botanicznego z następującym porządkiem dziennym: 1. Wykład: Dr. fil. Adam Paszewski: „Wyniki analizy pyłkowa pierwszego profilu torfowego z Puszczy Białowieskiej”. 3. Sprawy administracyjne i komunikaty zarządu: a) wybór skarbnika, b) pismo Zarządu Głównego, c) sprawa międzynarodowego zjazdu botanicznego w Cambridge. — Goście mile widziani.

LITERATURA

Włeczór poezji angielskiej urzędza Kolo Polonistów U. P., w czwartek, dnia 20 marca, o godz. 20-tej w Collegium Minus, sala nr. 17. Prelekcję wstępną wygłosi prof. U. P. dr. Adam Kleczkowski. Artyści teatru Polskiego pp. Grabowska i Bracki będą recytowali utwory Byrona, Burns'a, Shelleya, Wolfe'a, Tennysona, Keats'a, O'Shaughnessy'a i Rossetti'ego w tłumaczeniu Kazimierza Zandra.

Tragiczna historia „Smoka”. Krótka i bardzo dobrze napisana nowela p. t. „Smok” dał nam Edmund Zechenter (Kraków 1929. Gebethner i Wolff). Aczkolwiek bohaterem noweli nie jest człowiek, lecz młody byk (przezwisek Smok), to jednak utworu Zechentera niesposób zaliczyć do t. zw. „literatury o zwierzętach”, której mistrzem jest słynny Kipling. W „Smoku” chodzi o ludzi, o ich uczucia, o ich przeżycia. Osnowa tematyczna noweli jest prosta. Wśród psów wiejskich panuje wściekłość, dająca się silnie we znaki okolicy. Trwoga przejmie ludność. Zdarzyło się, że wściekły pies przedostał się do obory i pokasał ulubienca wsi, wspaniałego byczka, Smoka. Dla chłopaka, który pilnował czworonogowego swego przyjaciela, był to wypadek w najbardziej prostym i ludzkim znaczeniu tragiczny. Byczka należało zwinąć w obawie przed jego szaleństwem — więcej — należało go stracić. I oto wieś przygotowuje straszliwą kaźń. Wykopują przed oborą ogromny dół, rozwierają jej wrota, oszalały Smok rzuca się, wpada do jamy... Ktoś dał strzał, ktoś łopata z całej siły ugodził go w łeb, a skrzętnie ręce wieśniaków jęły już zasypywać jamę. Już ją zasypały. Na świeżej mogile został tylko Wicek, ten co to wychował Smoka. Poczuli, że ziemia się pod nim rusza... — Miłość do zwierząt jest tematem trudnym, niesłychanie łatwo przeradza się w tani sentymentalizm. Nuty tej uniknął nasz autor, podniósł natomiast to rzetelne, instynktowne uczucie sympatii, które łączy człowieka ze zwierzęciem, a które w pewnych momentach wznieść się może do prawdziwego patosu. Obok rzetelnego artyzmu podniósł także piękną tendencję moralną noweli Zechentera. (jes)

MUZYKA

Z Pomorskiego Konserwatorium Muzycznego. Nasz korespondent toruński (A. M.) donosi nam: Jakgdyby dla ratowania honoru Towarzystwa Muzycznego, które w roku bieżącym nie potrafiło się zdobyć na sezon koncertowy, Konserwatorium Muzyczne w Toruniu wystąpiło w ubiegłym tygodniu z popisem uczniowym. Wykonanie programu — oczywiście zbyt obfitego — świadczyło o stałym rozwoju naszej uczelni muzycznej, która liczy już dzisiaj dwustu kilkudziesięciu uczniów (uczenic). — Wśród licznej rzeszy występów (zwłaszcza z klasy śpiewu i skrzypiec) nie brak nawet zapowiadających się pięknie talentów, nad którymi szkoła roztoczy niewątpliwie szczególniejszą opiekę.

Utwory Szymanowskiego w Pradze. Piszą nam z Pragi: Słynny skrzypek Karol Flesch dał tutaj koncert wespół ze śpiewaczką Marją Ivoguen i między innymi wykonał „Nokturn” oraz „Tarantellę” Karola Szymanowskiego. Krytyk „Prague Presse” zauważa, że oba te utwory są bardzo interesujące i „poza zdrową i nieprzesadną współczesnością” wyczuwa się w nich żywo ciąg dalszy tradycji szopenowskich”. (mp)

SZKOLNICTWO

Nauczanie geografii. Zeszyt 1/2 „Czasopisma Geograficznego” poświęcony jest przede wszystkim zagadnieniu nauczania geografii. E. Romer i M. Limanowski piszą „O przygotowaniu nauczycieli geografii do zawodu”. G. Wuttke o nauczaniu geografii w szkole pracy, Hłosko-Pawlicowa o regionalizmie w nauczaniu geografii, J. Mozolewski, Bejerlein i Janowska podają uwagi z praktyki. Program geografii w szkole powszechnej omawiają St. Matoga, J. Makosiński, M. Polaczekówna i A. Tarnawski, program geografii w szkole wydziałowej analizuje A. Plewa, program seminarjum K. Kopeć i A. Szalankiewicz. — Wszystkie artykuły są cennym materiałem metodycznym. Zeszyt 1/2 „Czasopisma Geograficznego” winien się znaleźć w ręku każdego nauczyciela geografii. (St. N.)

Z KULTURY POMORZA

JAK SIĘ ROZWIJA I DZIAŁA KSIĄŻNICA MIEJSKA W TORUNIU

(Od własnego korespondenta.)

Toruń, 16 marca.

Nasza Książnica Miejska im. M. Kopernika, od swego założenia przed siedmiu laty jest pierwszorzędnym warsztatem pracy naukowej, zwłaszcza w zakresie badań nad przeszłością Pomorza i Torunia, oraz ziem pruskich.

Rozwija się ona coraz pomyślniej. W czasie od 1 stycznia do końca grudnia r. 1929 zbiory Książnicy powiększyły się o 2,351 tomów i 3 rękopisy oraz o 703 czasopisma, razem o 34,736 numerów. Powyższy przyrost biblioteczny osiągnęła dyrekcja Książnicy jużto drogą zakupu, jużto dzięki wzajemnej wymianie publikacji Toruńskiego „Towarzystwa Naukowego” i niemieckiego „Copernicus-Verein für Kunst und Wissenschaft” i szeregu najważniejszych instytucji i towarzystw naukowych w kraju i zagranicą, a ponadto z darowizn.

Z pośród cennych nabytków wymienić należy wiele rzadkich druków pomorskich z różnych czasów, głównie zaś z XIX stulecia, pochodzących z biblioteki po XX. Gustawie i Wojciechu Pobłockich, a wśród nich bardzo rzadkie wydanie dziełka Jezuitów ks. F. Szembeka p. t.: „Wizerunek... św. Doroty z Prus wdowy” — Toruń 1698. W dziale rękopisów zaś zbiór niezwykle cennych listów Stanisława Przybyszewskiego do rodziny Żmudzkińskich z Krobi, pisanych w latach 1885—1886 i korespondencję toruńczyka Bogumiła Goltza, pisarza niemieckiego, zakupioną w Berlinie.

Ze zbiorów Książnicy korzystało 4,191 czytelników, zaś stałych kart bibliotecznych w roku 1929 wydano 259. Ilość dzieł czytanych, nie licząc dzieł z działu podręcznego i czasopism bieżących, wynosiła 1,939 (w 2,962 tomach); ilość rękopisów i dokumentów 1,396.

W roku minionym Książnica wypożyczyła dla swoich czytelników z innych bibliotek polskich i zagranicznych 30 dzieł i 155 rękopisów. Ze zbiorów własnych natomiast wypożyczyła 61 dzieł rozmaitym bibliotekom i instytucjom zamiejscowym.

O duży krok naprzód posunęła się praca nad systematycznym uporządkowaniem zbiorów, zwłaszcza w zakresie inwentaryzacji i skatalogowania, dokonywana wytrwale pod kierunkiem dyrektora p. Z. Mocarskiego. Książnica wzięła udział w Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu. Dostarczyła bowiem do działu retrospektywnego w Pawilonie Prasy szeregu eksponatów, dotyczących prasy pomorskiej, a w Pawilonie Samorządowym w dziale miasta Torunia umieściła tablicę, ilustrującą jej rozwój w latach 1923—1929.

W ciągu siedmioletniego istnienia swojego Książnica powiększyła swoje zbiory o 15,664 tomy. Przez mury jej przewinęło się 24,409 czytelników, którzy w tym czasie korzystali z 15,787 tomów, oraz z nieprzeliczonych setek tomów z działu podręcznego i tysięcy czasopism bieżących.

Rozwijając się ku pożytkowi kultury polskiej na całym Pomorzu, skazana jest jednak — jak zresztą nie ona jedna w Polsce — na ciągłą walkę z trudnościami budżetowymi, które nie pozwalają jej na rychłe a tak niezbędne uzupełnienie braków w dziedzinie polonistów, a zwłaszcza literatury i jej historii. Brakom tym, które niejednokrotnie wpływają bardzo niekorzystnie na tok prac badawczych na naszym terenie, zapobiec mogą w obecnych warunkach jedynie dary książkowe w postaci znaczących bibliotek prywatnych.

To też na Książnicę Toruńską w pierwszym rzędzie powinni zwrócić uwagę tak liczni w kraju właściciele nieraz bardzo bogatych bibliotek prywatnych. I dzisiaj bowiem jeszcze — jak tego mamy dosyć przykładów, — nie braknie wśród nich protektorów i dobroczyńców nauki, chętnych do ofiar i zapisków na rzecz naszych instytucji naukowych. Jej spiesząc z pomocą, o wiele skuteczniej przysłużą się oni kulturze i nauce polskiej, niż przez mijające się z celem pomnażanie dubletów w magazynach bibliotek o wiele zasobniejszych w dzieła polskiej literatury pięknej i naukowej.

Adam Münnich.

SZLAKIEM FRANCUSKIEJ POWODZI

Potop w Langwedocji — Ojczyzna trubadurów — Środowisko wysokiej kultury — Katedry - fortece — Św. Cecylja w Albi — Średniowieczne Akropolis w Beziers — Opactwo w Moissac i jego skarby — Cahors: ojczyzna wielkich ludzi — Zmieciono Montauban — Cud Langwedocji.

Kłęska powodzi, która spada na południową Francję, zwróciła w tę stronę uwagę całego cywilizowanego świata. W ślad za nadchodzącymi codziennie wiadomościami widzi się ogrom nieszczęścia, co naksztalt potopu dotknęła bogate obszary, liczy się ilość ofiar w ludziach i mieniu, i odnajduje miejscowości, dotychczas ani głośne, ani znane szerszemu ogółowi: Moissac, Montauban, Cahors, Beziers, Albi.

To Langwedocja, dziś niesłusznie zapomniana, mimo że posiada pierwszorzędną sztukę i niepoślednio oryginalny charakter, ale dawniej, w głębokim średniowieczu, dostojna i sławiona szeroko. Wszak kwitnęło tutaj świetne dworskie życie u książąt Akwitacji, hrabiów Tuluzy i pomniejszych baronów, śpiewali o miłości rycerskiej trubadurów w sposób wytworny, lecz i indywidualny zarazem, wszak umiano w tej krainie wznosić potężne mury zamków i fortyfikacji miejskich, jak w Carcassonne, romańskie opactwa, jak St. Serrien w Tuluzie, największe takie z pośród francuskich i gotyckie katedry, jak w Albi i Rodez, wszak tu po raz pierwszy od rzymskich czasów zjawiała się na portalu klasztoru Moissac rzeźba figuralna o monumentalnych rozmiarach. Tędy dążyły starym szlakiem niezliczone rzesze pielgrzymów do grobu św. Jakóba w Compostella, przyczyniając się do wymiany myśli ludów po obu stokach Pirenejów zamieszkałych, i na tej ziemi wreszcie walczono o religię z entuzjazmem i fanatyzmem w dobie krucjaty na Albigenów i w dobie Reformacji.

Langwedocja warta jest więc wspomnienia nie tylko z powodu katastrofy, która ją obecnie w nieprawdopodobnych rozmiarach nawiedziła, ale dlatego również, że była środowiskiem kultury wysokiej i swojej własnej nie zrabowanej ani wypożyczonej u nikogo. Niestety tej kulturze pospołu z niepodległością kres położyły straszne przez lat 20 trwające wojny z t. zw. Albigenami, czyli osobliwą sektą, której naukę potępił kościół jako herezję, a której zasady społeczne potępiła opinia, jako zgubne i anarchizujące. Wynikiem ostatecznym było wcielenie obszarów od Garony po Rodan do korony francuskiej, triumf jedności politycznej nad partykularyzmem, triumf północy nad południem, jęryka francuskiego nad „tangué d'oc”. Około r. 1226, t. j. kiedy małoletni święty Ludwik na tron wstąpił, proces ten był już zakończony.

W dzisiejszej Langwedocji uderza niejedna osobliwość: potężne katedry o wyglądzie raczej twierdz niż kościołów, pomniki wieków dawnych obficie rozsiane po wsiach i miasteczkach, skarby sztuki, odkrywane najniespodziewanie w zapadłych kątach, a nadewszystko dziwna malowniczość, pochodząca od czerwonej barwy budynków, takiej naskutek cegły, używanej tu niemal wyłącznie do budowania. Mieni się kraj cały czerwienią o rozmaitych tonach od koloru różowego po soczystą purpurę i lśni pod jasnym zwyczajnie niebem w promieniach południowego słońca.

Katedry langwedockie różnią się nieskończenie od północno-francuskich. Oto największa i poniekąd reprezentacyjna katedra św. Cecylji w Albi, położona szczęśliwie na wzgórzu i dzięki temu bezpieczna przed obecną powodzią, gdy niższe dzielnice podmywa już rzeka Tarn. Olbrzymia, czworograniasta wieża wystercza ponad konstrukcję rysowaną silnymi liniami i surowej prostoty pełną. Nigdzie ozdób, nawet okna umieszczone wysoko wyglądają na strzelnicę, a krwawa czerwień cegły pomnaża jeszcze wrażenie trwoga przejmującej potęgi. Gdy jednak wejdziemy do środka zmienia się obraz całkowicie. Bo jest coś podobnego jak u Arabów, którzy we wnętrzu swych domów, pałaców i świątyń roztaczają przepych i wspaniałość, zostawiając na zewnątrz nagie ściany. Wnętrze katedry posiada jedną tylko nawę, rzecz zwyczajną w tych stronach, i zdobne jest nadzwyczaj bogato dekoracyjnymi malowidłami i rzeźbą, a przytem wymiany są tak harmonijne, że każą myśleć o

klasycznych wzorach i o tradycjach lacińskich, tak żywych w tym południowym kraju.

Inna taka katedra-twierdza wznosi się ponad zalanem dziś powodzią miastem Beziers, na zankowem wzgórzu niby na średniowiecznym Akropolis. Niżej położone domy i rozległe winnice padły ofiarą żywiołu, ocalało stare miasto na pocięchę miłośników sztuki.

Ocalał również benedyktyński klasztor św. Piotra w Moissac, on jeden, podczas gdy całe miasteczko legło doszczętnie w gruzach. Ale miasto można odbudować, zaś na samą myśl o losach opactwa z Moissac przejmował dreszcz i cisnęło się pytanie, czy ono jeszcze istnieje. Daremnie szukaliśmy we Francji, a nawet w Europie takiego zespołu dawnych romańskich płaskorzeźb i kapiteli. Nad głównym wejściem widać z Apokalipsy: nadnaturalnej wielkości Chrystus mający u boku dwu aniołów i cztery symboliczne znaki Ewangelistów, dokoła 24 starców; gdzieindziej znów przypomnienie o bogactwie i Łazarzu, oraz sceny z życia Matki Boskiej i Dzieciątka. Emile Male, wielki historyk sztuki i ikonografii chrześcijańskiej dowiódł, że źródło do tak pojętych postaci i takiej kompozycji należy szukać w mignaturach rękopisów, że dadzą się one nawiązać do motywów zaczerpniętych ze Wschodu. Klasztor w Moissac budowali i zdobili około r. 1100 mnisi z Clugny, bojownicy nowego artystycznego kierunku i twórcy zmartwychwstania figuralnej rzeźby, która rychło w sztuce gotyckiej doszła do wielkiego rozkwitu. Za bramą otwiera się arkadowy klasztorny dziedziniec pełen drzew, kwiatów i cienia i pełen poezji w wyższej jeszcze mierze niż pokrewny mu wiekiem i rzeźbą dziedziniec klasztoru St. Trophime w prowansalskim Arles.

Częściowo zniszczone zostało miasto Cahors, dziś małe, a w XIV w. uniwersyteckie i dziwnie obfite w sławnych ludzi, co stamtąd pochodzili: awinjoński Papiież Jan XXII prawdziwy przyjaciel Polski w czasach króla Łokietka i poeta Clemens Marot w XVI w., marszałek napoleoński Bessieres i szwagier, cesarski król Neapolu Murat, Champallion twórca egiptologii i Leon Gambetta, organizator obrony w r. 1870, a jeden z twórców trzeciej republiki. Miasto zachowało ulice o starych domach, mury fortyfikacyjne, katedrę budowaną na wzór kościoła św. Grobu w Jerolimie i niezwyklej most Pont Valentré na rzece Lot, wystrzelający w górę trzema wieżami.

Zmieciono zostało z powierzchni ziemi Montauban, ojczyzna malarza Ingesa, którego „źródło” zna każdy, komu nie obca jest galerja Luwru. Montauban posiadało piękne i szczególnie w dzieła Ingesa bogate muzeum, oraz „Place Nationale”, cały z XVII w., o domach z pod sieniami.

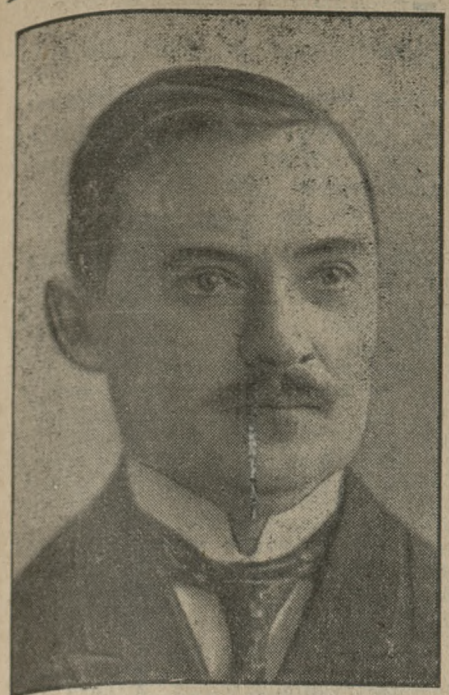
Do cudów Langwedocji, cudów istotnych i przez to rzadkich, że są wywołaniem dawno zamarłej przeszłości, należy Carcassone. Podwójny pierścień obronnych murów, co gdzieś tam pamiętają jeszcze czasy Wizygockie i 52 wieże na nich, wewnątrz zaś dziewięćdziesięciu zamek, jako trzecia linja obronna, i katedra St. Nazaire gotycko-koronkowa i subtelna w tem nawskroś militarnem otoczeniu — oto „la cité de Carcassonne”, które jest miastem nawskroś starodawnym, bo miasto nowe rozłożyło się po drugiej stronie rzeki Aude. Chce się mówić ze Słowackim, że „to czas się cofnął i odwrócił lica”, tak bardzo czujemy się przeniesieni w średniowiecze. Carcassone położone wysoko, może bez trwogi nawet na powódź spoglądać.

Taką była i jest cicha Langwedocja, o której głośno dzisiaj — nie dla jej przeszłości i nie dla jej sztuki niestety.

Dr. Tadeusz Silnicki.
Poznań.

Książki nadesłane

Kpt. A. Andzaurow: „9 p. a. c.” Warszawa 1929. Wojsk. Inst. Wyd.
Por. K. Galicz: „48 pułk strzelców kresowych”. Warszawa 1928. Wojsk. Inst. Nauk. Wyd.

Posel Mikołaj Osada, członek Klubu Narodowego, w którego imieniu przemawiał niedawno w Sejmie przy rozważaniu spraw mieszkaniowych.

Z poznańskiego Ogrodu Zoologicznego

Nowy transport zwierząt

W ostatnich dniach otrzymał nasz Ogród Zoologiczny ponowny transport zwierząt — i to bardzo ciekawe i rzadkie okazy. Są nimi — 2 viscacha, 1 musang (samica), kąt złoty i parka karłowatych afrykańskich kóz, oraz dwugarbny wielbłąd. Ponieważ są to zwierzęta mniej znane — nie od rzeczy będzie opisać ich morfologię, oraz podać kilka ciekawych szczegółów biologicznych.

Viscacha (Lagostomus trichodactylus) to 50 cm. długi gryzoń poludniowo-amerykański, mieszkaniec rozległych „pampasów”. Barwa jego skóry jest szaro-ciemna z białawym odcieniem podbrzusza i wewnętrznej części nóg — poza tem na głowie tuż ponad nosem przebiega biała wstęga. Charakterystyczne są jego długie, twarde wasy, których włosy przy uderzeniu wydają dźwięk metalowy. Morfologicznie podobny jest prawie do królika — posiada jednak od niego dłuższy ogon i większy łeppek z małymi zaostreniami uszami.

Viscacha jest zwierzęciem towarzyskim; żyje w rodzinach po 10 i więcej sztuk w spólnych podziemnych norach. Nory składają się z kilkunastu komór i ganków i rozciągają się na dużych terenach. Dlatego też stają się nieraz niebezpieczne dla podróżników, których konie łatwo potykają się o rozkopane nory — lub same je rozrzucają i często przytem łamią nogę. To też w Indiach — gdy tylko wytrąpią większą kolonię „viscachów”, niszczą je ogniem i wodą. Zwierzęta wtedy wystraszone wypadają z nory — i tu już łatwo stają się ofiarą psa lub strzelca. Mięso „viscacha” podobno smaczne — skórka natomiast mało wartościowa.

Łaskuń jawański albo musang jest przedstawicielem kotów czajnych. Ojczyzną jego to przeważnie Jawa, Sumatra i Borneo, gdzie jest znanym złodziejem w plantacjach kawy. Zjada najdorzalszy owoc a mianowicie jego mięsna powłoka — ziarna zaś kawy oddaje w kale — i podobno z tego właśnie ziarna otrzymuje się najlepszą kawę. Na lówy mniejszych ptaków i ssaków udaje się nocą, a w gonitwie za nimi może śmiało w zwinności konkurować z naszymi kunami. W niewoli jest to podobno zwierzę bardzo pogodne, szybko przyzwyczajają się do swego dozorca, przyjmuje pokarm z jego ręki, chodzi za nim i za każdą przysługę odwdzięcza się wdzięcznym mruczeniem.

Bardzo rzadkim okazem i dopiero niedawno opisanym jest złoty kot kameruński (Felis aurata). Żyje w Kongo i w Kamerunie, gdzie żywi się antylopami, ptakami i innymi ssakami. Barwa skóry jego jest złotawo-kasztanowata z ciemniejszymi centkami, na pysku zaznaczają się białe pręgi. Charakterystycznym jest jego mały ogon, odróżniający go od większych drapieżców jak lamparta, a zbliżający go do rysia.

Pocięszne są kozy karłowate — dowcipny pyszczek — a przytem łakomy i żarłoczny — zawsze bowiem coś zuje i gryzie, a zawsze głodny. Karły to prawdziwa, wysokość ich bowiem 50 cm. a długość 70. Gdy doda-

my, że i brzuszki ich duży — to podobne są raczej do świnki niż do kozy. Niemalą uciechę sprawi dzieciom dwugarbny wielbłąd, który latem będzie je obwoził w maneżu.

Dr. W. R a k.

Odnaczenie zakonnicy pochodzenia hinduskiego

(KAP) Czcigodna matka Aloysia z Mangalore, która jest zakonnica od lat 57 i była jedną z pierwszych nawiczynek tubylczej kongregacji Karmelu apostołskiego, została odznaczona złotym medalem przez króla Jerzego V. i cesarza Indji za wielkie zasługi, położone na polu wychowania kobiecego w Indjach.

Matka Aloysia w ciągu osiemnastu lat była przełożoną generalną tego słynnego instytutu religijnego, do którego należy i w którym w ciągu pół wieku pełniła funkcję nauczycielki i wychowawczyni. Karmel apostołski liczy obecnie więcej niż dwieście zakonnice, pracujących w czterech diecezjach. Posiada on kilkadziesiąt szkół średnich i zawodowych oraz kolegium dla dziewcząt. Instytut ten otrzymał niedawno pochwałę Stolicy Apostolskiej.

Diecezja Mangalore jest jedną z dwóch diecezji łacińskich w Indjach, których duchowieństwo rekrutuje się wyłącznie z pośród krajowców. Pierwszym jej biskupem tubylczego pochodzenia jest mgr. Souza, urodzony w Karwar w diecezji Mangalore w roku 1884, a biskupem mianowany w r. 1928.

Niezwykły opiekun nędzarzy

Historja jakby z baśni 1001 nocy.

W jednej z najuboższych dzielnic Nowego Jorku, zdaleka od drapaczy chmur, marmurowanych pałaców i milionów światła, palących się nad Broadway'em, tam gdzie skupiła się cała bezgraniczna nędza wielomilionowego miasta, żyje od lat wielu człowiek, który wszystkie swoje siły i majątek oddał wydziedziczonym z radości życia nędzarzom najbogatszego miasta na świecie. Człowiek ten od dawna już nie myśli o własnych wygodach i spokoju. Całą swoją energję wysiła, by najczęściej ulżyć niedoli nędzarzy, mieszkańców przedmieścia Bowery.

Nazwisko mało jest komu znane, ale przydomek, który mu nadano, głośny jest w całym nowym Jorku. „Mr. Zero” czyli nikt, czyli człowiek bez nazwiska, dobrodziej i przyjaciel biedaków. A przecież inaczej pod innymi znakami rozpoczynało się jego życie, wiodące go ku dobrobytowi, szczęściu, i być może — nawet ku karierze politycznej.

Pod przydomkiem „Mr. Zero” kryje się Urban Ledoux, z pochodzenia Francuz, urodzony w Kanadzie. Był to zamożny i powszechnie poważany człowiek, który, porzuciwszy wielkie zakłady przemysłowe, odziedziczone po ojcu, poświęcił się karierze dyplomatycznej. Przez lat jedenaście Ledoux był konsulem kanadyjskim w Brazylii, Pradze, Bordeaux. Młody i pomyślny dyplomata szybko zdobył sobie powszechne poważanie. Niepospolite cechy umysłu wyróżniały go korzystnie z pośród młodych dyptomatów.

Zupełnie nieoczekiwanie Ledoux porzucił karierę dyplomatyczną, udał się do Ameryki, która znajdowała się w przededniu przystąpienia do wojny i usiłował zorganizować jakąś wszechświatową ligę pokoju. Władze zakazały mu pobytu w Nowym Jorku, wobec czego Ledoux osiedlił się na krańcach miasta w owej nawpół rozwalonej dzielnicy Bowery, gdzie po raz pierwszy zetknął się z bezmiarą nędzy życia amerykańskiego. Z własnych funduszy zorganizował kuchnię bezpłatną dla starców i dzieci, dla tak licznych w Ameryce inwalidów pracy, żłóbki dla dzieci opuszczonych itd.

Kiedy w 1922 roku katastrofalny kryzys przemysłowy stworzył w Ameryce ogromną armję bezrobotnych, Mr. Zero rozszerzał działalność tych instytucji, które otrzymały w języku biedaków nazwę: „Kluby starych kozłów i kulawych osłów”. Stwarza więc w robotniczych dzielnicach bezpłatne rozdawnictwo chleba, i w ciągu długich miesięcy zjawia się sam w domach noclegowych, w olbrzymich koszarowych pomieszczeniach robotniczych, spiesząc z pomocą wynędzniałym rodzinom. W obiegu pojawiają się kartki, upoważniające do odbioru prowiantu lub zjedzenia talerza zupy, na których widnieje napis „Mr. Zero”. Kartki te uratowały od głodu wiele dziesiątków tysięcy ludzi, i odtąd ten dziwny przydomek staje się bardzo bliski sercu nędzarzy nowojorskich.

Osobisty majątek tego niezwykłego człowieka oddawna został już wyczerpany, a nowe środki materialne zdobywa Mr. Zero w ten sposób, iż w ciągu letnich miesięcy, kiedy słabnie ucisk nędzy objężdża wielkie miasta Ameryki, wygłaszając odczyty, w których najczęściej miejsca zajmują opisy niedoli dziecięcego życia tuż pod bokiem największych na świecie fortun.

W roku ubiegłym odczyty te przyniosły około 2 milionów dolarów. Cała ta suma została zużyta na prowadzenie wielkiego dzieła miłosierdzia, któremu poświęcił się Mr. Zero — Urban Ledoux był dyplomata i światowicem.

Popierajmy Bursę Rzemieślniczą w Poznaniu!

„Biała królowa” w Norwegji

Któż jest ową znaną w całej Norwegji „białą królową”? Staruszka 93-letnia, wdowa po Björnsonie, Karolina. Mieszka ona w pobliżu Lillehammer, w majątku swym Aulestach, zdaleka od zgiełku i gwaru miejskiego. Posiadać to urocza, zewsząd otoczona lasami i górami. W tej krainie uroczej żył wielki artysta i tworca z niebywałym zapalem. Dzisiaj króluje tam jego towarzyska życia. Staruszka, siwa jak gołąb, ubrana od stóp do głów w białe szaty, uśmiecha się do każdego i wita pogodnie, młodzieńcami wprost oczyma. Od lat niezapomnianych ubiera się stale biało. Suknię ma białą i szal, otulający jej ramiona i bućki nawet z białego aksamitu, a na białych włosach śnieżnej bieli koronkę. Tylko na szyi wije się czarny łańcuszek, na którym zwiesza się złota szpilka, podarek Björnsona, otrzymany w dniu jego konfirmacji.

Postać Karoliny Björnson to uosobienie dobroci, godności i mądrości życiowej. Rozmowa z nią to przyjemność prawdziwa, mimo jej przytępionego nieco słuchu. Pełną zapału i dumy mówi o swym wielkim mężu, któremu była prawdziwą, dozągoną towarzyszką. Żyła z nim i pracowała, biorąc najżywszy udział w jego twórczej pracy. Własnoręcznie przepisywała wszystkie jego manuskrypty. Oryginały niszczył Björnson skwapliwie.

Z matką staruszką mieszka syn poety wraz z żoną. Syn zupełny portret ojca. Piętyzm dla zmarłego bije z każdego przedmiotu. W mieszkaniu stoi wszystko nieruszone, jak za jego życia, a do każdego sprzętu przywiązane jakieś miłe wspomnienie, o którym pozostali opowiadają z lubością. Specjalna opowieść przywiązana jest do palarni, którą urządził Björnson dla swych gości, nazywając ją „świńniarnią”. Swego czasu był sam namiętnym palaczem, gdy nagle powziął wspólnie z przyjacielem postanowienie wyzbicia się tego nałogu. Słowa dotrzymał i nie palił do końca życia, ale nie pozwalał również palić w swej obecności, i dla tego urządził palarnię. Po śmierci ojca chciały dzieci znieść ten zakaz, ale Karolina była nieugięta, uważając wolę męża za świętą.

Przedziwna cisza panuje w pracowni poety. Trudno byłoby o odpowiedniejsze miejsce do pracy i wypoczynku. Na biurku stoi fotografia Karoliny i statua Voltaira i Rousseau. Dalej odlew ręki Björnsona. Obok koperta zaadresowana jego ręką. Na podłodze leży olbrzymi kobie-

rzec, wykonany przez 400 kobiet i ofiarowany Björnsonowi na znak wdzięczności za odważną obronę Lindy Murray.

W koło domu ciągnie się sławna werańda, po której przechadzał się często poeta w czasie pracy twórczej. Na tej werańdzie odbywają się corocznie, w dniu święta narodowego norweskiego, 17 maja, wielkie uroczystości. Wdniu tym schodzą się dzieci z całej okolicy ubrane w stroje narodowe, z chorągiewkami w ręku. Pani Karolina, w otoczeniu najbliższych, czeka na nie i wita wzruszona. Nauczyciel wygłasza odpowiednie przemówienie, na które odpowiada jedno z dzieci. Potem śpiewają wszyscy norweski hymn narodowy, pióra Björnsona: „Tak, my kochamy ten kraj”. Wreszcie tworzą wielkie kolo i nuca pieśń napisaną przez poetę dla żony „Mit følge” (Mój towarzysz życia). Staruszka roni przy tem łzy prawdziwego wzruszenia.

Po śmierci niezwykłej staruszki przejdzie dom na własność państwa i będzie stanowił najpiękniejsze muzeum pamiątek po Björnsonie. (w. k.)

Statystyka więzień w Polsce.

W Polsce istnieją ogółem 332 więzienia, zawierające w sumie 34 863 miejsc; Warszawa posiada 36 więzień o „pojemności” 9 620 osób.

Zaludnienie więzień jest następujące: w r. 1929 (styczeń) na terytorjum Rzeczypospolitej uwięzionych było 25 073 osób. W Warszawie siedziało 7 458, co daje 78 proc. całkowitej pojemności (ilości miejsc) więzień warszawskich; we Lwowie 4 215 (61 proc. pojemności); w Lublinie 3 266 (91 proc. miejsc); w Wilnie 3 252 (100 proc.); w Krakowie 2 755 (74 proc.); w Poznaniu 1 712 (48 proc.); w Toruniu 1 601 (60 proc.); w Katowicach 814 (45 proc.).

Okazuje się więc, że najczęściej przepelnione są więzienia wileńskie, gdyż na każde 100 miejsc przypada tam 108 więźniów, a zatem 8 proc. ponad normę, silną frekwencja odznaczają się również więzienia lubelskie, gdzie 91 proc. miejsc jest obsadzonych; nieco luźniej jest w więzieniach warszawskich, obsadzonych w 78 proc. a zatem około 4/5. Najładziej są obsadzone więzienia Poznania 48 (proc.) i Katowic (45 proc.); przeszło połowa miejsc jest tam wolna. W areszcie karnym siedzi 13 415 osób, w tem 1 241 kobiet; w śledczym 11 658, w czem 1 210 kobiet.

Przestępców politycznych siedzi w więzieniach polskich 2 449, w tem 189 kobiet; więźniów wojskowych jest 119; nieletnich uwięzionych 769 w czem 51 kobiet.

Przez szybkę

Zginął biały słoń...

Nie wiem, czy państwo znają tę historyjkę o słoniu, który uciekł z ogrodu zoologicznego, uciekł i zniknął, zginął pomimo skrętnych poszukiwań reporterów, policji i cywilnej ludności.

Zdawałoby się, że podobna historia jest nie do pomyślenia w czasach dzisiejszych, w wieku telegrafów i telefonów, daktyloskopji i fultografji. — Niechoby taki słoń spróbował uciec. Momentalnie rozesłano by na wszystkie światła strony jego rysopis, wiadomości telegraficzne śledziłyby krok za krokiem jego ruchy, wszystkie posterunki policji miałyby fotografię denata en face i z profilu, oraz odciski wszystkich palców i trąby.

A jednak... I w naszych czasach znikają białe słonie. Jeśli jeden bliźni wyciągnie drugiemu bliźniemu zegarek, albo portmonetkę z drobnymi, to pewnie, jak dwa razy dwa, że będzie jęczał w kryminale. Gdy jeden pan pobije drugiego pana, uszkodzi mu

fryzurę, lub zdzyluje uzębienie, to może być pewny takiegoż wyniku.

Trudniej już przedstawia się sprawa, gdy rzecz chodzi o zabójstwo. Zabójcę trudniej jest ująć, niż zwykłego awanturnika. Trudna sprawa jest również z defraudantami i grubszymi rozbojami. Sprawca takiego czynu musi mieć wielkiego pecha, ażeby trafić do więzienia.

Słowem, im grubsza sprawa, tem ukaranie sprawców trudniejsze. A już zupełnie marnie jest z białemi słoniami. Naprzykład: zniknięcie generała. Zdawałoby się, że taki biały słoń byle gdzie się nie ukryje. Ale gdzie tam! Tu go widzieli, tam go nieśli, a w rezultacie, niewiadomo gdzie, co i jak.

Albo naprzykład: zginęło sześć milionów hektarów ziemi. Tak pomyśleć: do kieszeni przecież nikt nie schował, w doniczki nie włożył i zagranicę nie wywiózł. Niby sprawa jasna, a niech pan spróbuj znaleźć!

Tak, tak! Gdyby taki kolibri spróbował uciec z klatki, toby go momentalnie złapali, przytrzymali i odstawiłi do miejsca pobytu. Ale biały słoń...!

X. A w e r y.

Jeden z wielu eksperymentów przy startowaniu, wprowadzony tytułem pracy w uniwersytecie w Filadelfji: zawodnik dla łatwiejszego zachowania równowagi trzyma się podczas biegu, poczynając od startu, specjalnej ruchomej linki.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Synteza wszystkich przemysłów

„Synteza wszystkich przemysłów jest przemysł budowlany”. Temi słowami imieniem Centralnego Związku, prezes Wierzbicki powitał wielki zjazd przemysłowców budowlanych. Zdanie to w trafny i głęboki sposób ujmuje znaczenie budownictwa, na co zresztą, w toku zjazdu, wszyscy mówcy zwracali uwagę, podnosząc znaczenie jakie dla pomniejszenia bezrobocia i ożywienia szeregu gałęzi związanych z przemysłem budowlanym, miałyby wzmoczenie ruchu w tej dziedzinie.

Referaty, wygłoszone na zjeździe, uwytkliły ogrom głodu mieszkaniowego i konieczność zaradzenia ziu, które z dnia na dzień się powiększa, bez realnych widoków jego złagodzenia. Zjazd uznał zagadnienie budownictwa mieszkaniowego za ogólnie narodowe, które należy rozwiązać w najkrótszym czasie łącznym wysiłkiem społeczeństwa i rządu. Uruchomienie funduszy państwowych i społecznych zjazd uznał za konieczne w najbliższych latach. Jednak ingerencja czynników państwowych, zdaniem przemysłowców budowlanych, potrzebna będzie jedynie w okresie przejściowym, w okresie, w którym zlikwiduje się skutki 15-tu lat anormalnych warunków mieszkaniowych.

Przejście od nienaturalnych stosunków doby dzisiejszej do warunków normalnych, t. j. powrót do wolnego obrotu winien dokonać się stopniowo, ewolucyjnie. Warunkiem bowiem powodzenia reformy mieszkaniowo-budowlanej jest zwiększenie dochodów ludności, bez wpływania przez to na wzrost kosztów produkcji, co da się osiągnąć przez zwiększenie wydajności pracy i racjonalizacji. Ponieważ dobroczynne działanie tych czynników będzie mogło nastąpić dopiero po dłuższym okresie czasu, dla ułatwienia szerokim masom ludności zdobycia niezbędnych środków dla uzyskania mieszkania niezbędne jest przedłużenie czasu pracy ponad 8 godzin dziennie. Co do ochrony lokatorów — przemysłowcy budowlani wypowiedzieli się za stopniowym podnoszeniem czynszów w starych domach do wysokości narazie czynszów przedwojennych w zlocie.

Oto i klucz do zagadnienia ożywienia ruchu budowlanego! Boć nie nastaną stosunki normalne, nie zrówna się popyt na mieszkania z ich podażą, skoro nie wrócą dawne stosunki prawnogospodarcze. W zrozumieniu znaczenia tychże dla akcji budowlanej, zjazd domaga się od czynników państwowych uroczystego stwierdzenia, że własność miejska, jak własność wogóle, nie stanie się w przyszłości przedmiotem wyjątkowego prawodawstwa.

Nie negując bynajmniej ważności kwestyj technicznych — uznać je jednak trzeba za mniej ważne od kapitalnego zagadnienia podstaw prawnych ruchu budowlanego.

Niewątpliwą zasługą zjazdu jest myśl powołania specjalnego komitetu społecznego przy prezydium rady ministrów, któryby objął kierownictwo całej akcji budowlanej, nie mówiąc już o tem, że w krótkim czasie ma być powołana stała komisja, któraby, opierając się na uchwałach zjazdu, opracowała konkretny program budownictwa mieszkaniowego.

Krótkie informacje gospodarcze

— Rokowania, celem uregulowania stosunków na austriackim rynku benzynowym nie doprowadziły do porozumienia między zainteresowanymi. Proponowane jest również skontyngentowanie handlu naftą.

— Według wiadomości z Białogrodu min. skarbu wydało rozporządzenie, znoszące w Jugosławii państwowy podatek spożywczy od cukru, benzyny i alkoholu, o ile artykuły te użyte będą dla celów przemysłowych.

— Rozporządzeniem rządu włoskiego zostanie zlikwidowane konsorcjum dla sprzedaży marmuru kararyjskiego. Zostaną wznowione normalne warunki produkcji i sprzedaży marmuru w gminach Carrara i Flivizzano.

— Wśród włoskich rolników rozpoczęto propagandę celem wzmocnienia produkcji bawełny, która według rezultatów osiągniętych na 62 polach eksperymentalnych dała dobre zbiory.

— Senat Stanów Zjedn. odrzucił większość 47 głosów przeciwko 38 wniosek o podniesieniu cła od surowego cukru kubańskiego z dol. 1,76 o 2 centy na funcie.

Pierwszy krok wojenny Niemców przeciw gospodarstwu polskiemu

Wkraczamy w okres ciężkich walk o naszą samodzielność i niepodległość gospodarczą. Zahartowani wiekową tradycją oporu przed naciskiem germańskim — na polu narodowościowym, kulturalnym, religijnym i gospodarczym — podjęlibyśmy radośnie hasło nowej walki, nowego współzawodnictwa z naszym sąsiadem zachodnim, gdyby nie świadomość, że jest to przeciwnik, nie przebiegający w środkach, mający się podstępów, działający w mrokach tajemnic. Radosnym bowiem jest współzawodnictwo jedynie wówczas, gdy przeciwnicy walczą tą samą bronią i przestrzegają jednolitych reguł rozgrywki. Natomiast ponurym jest obraz walki, w której jedna strona walczy lojalnie, zaś druga — podstępem.

Niemcy pospieszyli się z daniem nam próbkich swoich metod konkurencyjnych. Pierwszy ich atak przeciw gospodarstwu polskiemu, skierowany na Gdańsk i Gdynię, nosi specyficznie niemiecki charakter, jak o tem zaraz się przekonamy:

Jak wiadomo obowiązuje na kolejach polskich taryfa wyjątkowa, przyznająca różne ulgi transportom towarów idących do Polski wzgl. z Polski na Gdańsk i Gdynię. Taryfa ta ma na celu popieranie portów krajowych i polskiej marynarki handlowej. Kilku-miesięczne doświadczenia wykazały, że taryfa należy się spełnia swe zadanie, bo w Gdyni i Gdańsku wzrosły w krótkim czasie obroty i szereg towarów, które dawniej przechodziły przez obce porty, ostatnio korzystały z morza polskiego.

Dla Niemców rozwój naszej komunikacji morskiej był solą w oku, boć wykorzystanie wybrzeża morskiego przez Polskę osłabia możliwość doganiania się przez Niemców zwrotu korytarza i rzekomo nam zbędnego Gdańska oraz zapewnia Rzeczypospolitej ekspansję gospodarczą na rynki zamorskie. Aby więc zahamować dalszy rozwój naszych portów i podciąć byt młodej, a sprężystej działającej marynarki naszej, Rzesza wydała dnia 1 lutego r. b. wyjątkową taryfę tranzytową S. D. 5, ustalającą frachty na to-

wary idące z portów niemieckich do granicy polskiej. Otóż stawki wymienionej taryfy są tak niesłychanie niskie, że bezwzględnie unicestwiają zdolność konkurencyjną portów polskich w odniesieniu do transportu najważniejszych artykułów.

Oto kilka przykładów: na identycznych długościach szlaków kosztowałby transport 100 kg w złotych:

	na kolejach niemieckich	na kolejach polskich
bawełny	3,15	6,90
welny	2,57	8,48
włókien rośl.	4,18	8,84
kauczuku	4,45	9,20
kory korkowej	2,50	7,25
garbników	3,70	7,25
siarki	2,33	4,38
sztat	2,33	3,99
maszyn włókienniczych	4,85	9,20
tkanin, przędzy, manufaktury	5,64	14,12

Jak widzimy, taryfa na kolejach polskich (mimo, że jest niska, bo ulgowa, wyjątkowa) ma stawki conajmniej jeszcze raz tak wysokie, jak stawki niemieckiej taryfy S. D. 5! Jest rzeczą najzupełniej wyraźną, w oczy wprost bijącą, że taryfa S. D. 5 jest środkiem bojowym, stworzonym dla zagłady naszych portów i naszej marynarki, naszego handlu morskiego! Nie opiera się ona na podstawach kalkulacji realnej, ani też nie jest wpływem polityki eksploatacyjnej niemieckiego towarzystwa kolejowego. Dowodzi tego choćby porównanie taryfy S. D. 5 z taryfami: niemiecko-szwajcarską i niemiecko-czeskosłowacką, które są nie do porównania wyższe. Nie! Jest to brutalna napaść na gospodarstwo polskie, jest to wypływ chęci sparaliżowania naszej polityki morskiej i odcięcia nam gospodarczego dostępu do morza.

Nie wątpimy, że ministerjum komunikacji zarządzi środki defenzywne przeciw posunięciom Niemców i że w ten sposób zostanie odparty — pierwszy atak nielojalny nowego naszego kontrahenta.

sób, aby utrzymać podstawowe ceny 260 mk. za tonnę pszenicy a 230 mk. za tonnę żyta.

Podwyższenie stawek celnych do tego poziomu czyniłoby z miejsca iluzoryczne wszelkie ustępstwa w traktacie handlowym na rzecz Polski. Należy się spodziewać że kółla miarodajne poświęcą szczególną uwagę zręcznej polityce niemieckich agrarjuszów.

Nabiał

Na podstawie sprawozdań z rynków nabiału, podawanych każdego tygodnia, można sobie odtworzyć niezwykle ciężkie położenie, jakie ogarnęło światowe rynki masła. Kurczenie się pojemności tych rynków zbytu zaczyna odczuwać nawet już Danja, która mimo wyrobionej marki musi masło swoje sprzedawać ze stratami. Na rynku niemieckim panuje całkowity zastój. Chwilowa tendencja zwykła na rynku angielskim nie trwała długo i przemieniła się w ogólną depresję i niepewność.

Podobny stan rzeczy panuje na światowych rynkach jajczarskich. Zniżka cen trwa nadal. Tak niskich cen nie obserwowano od kilkunastu lat. Na rynku niemieckim popyt jest minimalny, jaja polskie sprzedaje się nadal po 7 fen. za sztukę przy bardzo trudnych warunkach lokowania. W Anglii zarysowuje się ponowna zniżka cen. We Francji depresja cen wyraża się zniżką w granicach od 10 do 15 proc. W kraju produkcja jaj coraz bardziej wzrasta, co przy niewyprzedanych zapasach pogarsza sytuację.

Ceramika

Na skutek zastój budowlanego cierpią dotkliwie te gałęzie przemysłu, które są odepnięte bezpośrednio zależne. Już r. 1920 był dla przemysłu ceramicznego katastrofalny. Obecny zapowiada się znacznie gorzej, gdyż poszczególnie cegielnie lekają się przystąpić do nowej serii produkcji ze względu na ogromne zapasy, które zalegają z zeszłorocznej kampanji. W niektórych cegielniach prowincjonalnych zapasy te sięgają 80 proc. całej zeszłorocznej kampanji. Przy takim stanie rzeczy cegielnie są zmuszone sprzedawać cegłę poniżej kosztów własnej produkcji. Ogromnie cierpi dziedzina produkcji dachówek z jednej strony skutkiem zastój w budownictwie, a powtórnie na skutek ostrej konkurencji fabryk blachy, eternitu, papy itd. Na rynku szachków sytuacja jest nieco lepsza, aczkol-

wiek niezadowolająca, gdyż rolnictwo z powodu braku gotówki wstrzymuje się od poważniejszych zamówień.

Manufaktura

Mimo bliskości sezonu wiosennego hurtownicy jak również i detaliści wstrzymują się od przygotowania zapasów. W handlu istnieją bowiem dotąd duże zapasy towaru zeszłorocznego, zarówno letniego jak i zimowego. Obroty branży włókienniczej oblicza się zaledwie na 25 proc. zeszłorocznych, które i tak były uważane za niepomysłne. Cenniki fabryczne są niestale z powodu wzmoczonej konkurencji pomiędzy fabrykantami, którzy niekiedy nawet bez zarobku oddają zapasy, aby uzyskać nieco gotówki. Większość transakcyj, co prawda niewielkich, zawiera się jedynie za gotówką. Różnica pomiędzy cenami gotówkowymi a kredytowymi dochodzi w takich wypadkach do 25 proc.

Drzewo

Katastrofalna sytuacja na rynku drzewnym zarówno w Polsce jak i zagranicą jest zdaniem prasy fachowej wynikiem silnej konkurencji drzewa sowieckiego. Rzesza sowiecka zalewa bowiem rynki europejskie tanim drzewem wszelkiego rodzaju i gatunku po cenach niesłychanie niskich, niemożliwiających współzawodnictwo innym eksporterom. Kupców polskich sam transport drzewa kosztuje drożej, niż wynosi cena drzewa sowieckiego loco porty europejskie. Jest to wynikiem nieuwzględniania kosztów robocizny Sowieci ani też kalkulacji drzewa, natomiast usiłowania aby za wszelką cenę zruć swój artykuł na rynek europejski.

Odroczenie wypłat dla przedsiębiorstw J. Łuczaka

W poniedziałek, dnia 17 bm. w południe odbyło się w sali kina „Metropolis”, pod przewodnictwem sędziego grodzkiego p. Cybulskiego posiedzenie wierzycieli, w sprawie odroczenia wypłat dla przedsiębiorstwa p. J. Łuczaka.

Dłużnika zastępował adw. Osmólski. O stanie majątkowym złożył orzeczenie zaprzysiężony rewizor ksiąg p. Marciniak. Ze sprawozdania wynika, że aktywa przerastają bardzo znacznie pasywa. Sumę aktywów p. Marciniak ocenia na 5.598.963,24 zł w tem nieruchomości 5.000.000 zł! Zaznaczono, że z uwagi na obecną koniunkturę wartość tej pozycji może ulec zmniejszeniu. Pasywa wynoszą ogółem 2.971.923,05 zł. Z uwzględnieniem dubiosów i ew. strat czysty majątek wynosi 2.987.040,19 zł.

Dłużnik oblicza przeprowadzenie planu sanacyjnego na okres około dwóch lat. Ponieważ sanacji przychodów, wynoszących około 1.775.923,90 rocznie uskuteczyć się nie da, przewiduje się pozbycie części substancji, tj. albo nieruchomości poza blokiem „Apollo”, albo też samego bloku „Apollo”. Pertraktacje są już w toku.

Adw. dr. Piechocki zaproponował zamianowanie dwóch nadzorców, z tych jednym miałby być p. A. Thiel, drugim jeden z adwokatów poznańskich. W sprawie samej nikt z wierzycieli nie sprzeciwił się udzieleniu odroczenia wypłat. Wobec tego sąd ogłosił orzeczenie, mocą którego udziela się f-mie Łuczak odroczenia wypłat aż do dnia 20 czerwca 1930, mianując nadzorcami pp. A. Thiela i adw. M. Czarnańskiego.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Fuzja w przemyśle karoseryjnym.** W ub. tygodniu nastąpiła fuzja w przemyśle karoseryjnym, dwie bowiem warszawskie fabryki karoseryj, mianowicie „Wartax” i „B-cia Ostrowscy i S-ka”, obydwie towarzystwa Spółki z ogr. odp., utworzyły wspólną firmę „Zjednoczone Fabryki Karoseryj M. Wł. Ostrowscy i S-ka”, Sp. z ogr. odp. z siedzibą w Warszawie, przy ul. Łuckiej nr. 11. Fabryka zatrudniała ma przeszło 300 robotników.

Z ZAGRANICZNYCH

(z) **Otwarcie Targów Praskich.** W niedzielę odbyło się uroczyste otwarcie Targów Praskich. Wśród licznych gości zagranicznych wysuwają się na pierwszy plan: delegacja polska, złożona z dyr. departamentu M. P. i H. Sokolowskiego, reprezentującego ministra Kwiatkowskiego oraz reprezentantów polskich Izb Handlowych — osobą sen. Rogowicza i Drzewieckiego — prezesa Ligi Pracy. Z ramienia redakcji „Kurjera Poznańskiego” przybył na otwarcie Targów p. dr. M. Chelminowski. W obecnych Targach po raz pierwszy w szerszym zakresie biorą udział kraje Dalekiego Wschodu, reprezentowane w specjalnym pawilonie. Przemysł polski reprezentowany jest przez Targi Poznańskie oraz pawilon kilimów polskich.

Konjunktury Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	10. S.	11. S.	12. S.	13. S.	14. S.	15. S.
Pszonica						
Warszawa	35,00	35,00	—	35,00	35,00	—
Poznań	33,00	—	32,50	—	32,50	32,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	32,00	—	—	—	33,00	—
Żyto						
Warszawa	17,00	17,00	—	18,00	18,00	—
Poznań	16,75	—	16,75	—	17,40	17,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	15,00	—	—	—	15,00	—
Jęczmień						
Warszawa	19,00	19,00	—	19,00	19,00	—
Poznań	19,00	—	18,75	—	18,75	18,75
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	15,50	—	—	—	16,00	—
Owies						
Warszawa	17,50	17,50	—	17,50	17,50	—
Poznań	16,50	—	16,25	—	16,00	16,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	14,00	—	—	—	15,00	—

Po gwałtownej zniżce ceny ziemiopłodów, która cechowała przedostatni tydzień sprawozdawczy na rynku warszawskim i poznańskim nastąpiła ostatnio poprawa o tyle, że ceny ustabilizowały się w Warszawie na poziomie 17 zł. za kwintal żyta, w Poznaniu zaś na cenie 16,75 zł. Pod koniec tygodnia nastąpiło wskutek wzrostu popytu spowodowanego po części zwiększeniem zakupów do rezerw państwowych, podrożenie żyta, które ujawniło się w Warszawie skokiem w cenę 1 zł. w Poznaniu zaś o ok. 0,70zł. Już w sobotę jednak natężenie zmalało i cena waha się w kierunku poziomu ceny z początku tygodnia. Potaniały o kilkanaście groszy na kwintal jęczmień i owies.

Niemieckie koła agrarjuszów wysunęły żądanie wprowadzenia nowych celi, mianowicie na otręby i ziemiaki. Jednocześnie mówi się o nowych pełnomocnictwach na rok 1930 dla Rządu Rzeszy, na których podstawie miałyby nastąpić podwyższenie cła na żyto, pszenicę, jęczmień w ten spo-

Pracownicy umysłowi gospodarstwa wiejskiego

W dniach 8 — 11 marca br. odbywał się w Warszawie zjazd delegatów towarzystw urzędników gospodarczych z całej Polski. Zjazd ten miał na celu większe zjednoczenie, że równocześnie odbyło się w Warszawie konstytucyjne zebranie „Związku zrzeszeń pracowników umysłowych gospodarstwa wiejskiego w Rzplitej Polskiej”, który to związek ma jednoczyć wszystkie zrzeszenia i towarzystwa, skupiające pracowników umysłowych wsi z całej Rzplitej. Powstanie wspomnianego związku zrzeszeń jest niezmiernie ważnym, jeżeli się weźmie pod uwagę, że nie było dotychczas jeszcze wspólnej centrali dla wszystkich towarzystw pracowników umysłowych gospodarstwa wiejskiego. Do związku zrzeszeń z Wielkopolski należy chwilowo Towarzystwo urzędników gospodarczych przy W. T. K. R. w Poznaniu.

W dniu 11 marca rb. delegacja Związku zrzeszeń pracowników umysłowych gospodarstwa wiejskiego w Rzplitej Polskiej, w skład której wchodzi również Towarzystwo urzędników gospodarczych przy W. T. K. R. w Poznaniu, odbyła w ministerstwie pracy i opieki społecznej konferencję w sprawie ubezpieczeń społecznych pracowników umysłowych, uzasadniając szeroko wręczoną rezolucję następującej treści:

„Związek zrzeszeń pracowników umysłowych gospodarstwa wiejskiego w Rzplitej Polskiej zwraca się do rządu z żądaniem znalezienia sposobu waloryzacyjnych, krzywdzących w wysokim stopniu emerytów Z. U. P. U., którzy po włożeniu składek w pełnowartościowych walutach, otrzymują świadczenia w minimalnej wysokości na skutek zwaloryzowania składek w okresie markowym”.

W skład delegacji, która powyższą rezolucję wręczyła i bliżej uzasadniła weszli pp.: prezes Górczycki, Zaklika i Dembiński (przedstawiciel T. U. G. przy W. T. K. R. w Poznaniu).

Poruszono również podczas konferencji sprawę projektu ministerstwa pracy i opieki społecznej, dot. zrównania pracowników umysłowych z fizycznymi przy świadczeniach socjalnych. Delegacja stanowczo przeciwstawiła się zamierzonemu projektowi ministerstwa, uważając, że przyniesie on jedynie ujemne skutki dla pracowników umysłowych.

Zatarg pracowników w Pozn.-Warszawskim Tow. Ubezpieczeń

Związek Pracowników Umysłowych (sekcja ubezpieczeniowa) przy Z. P. U., liczący blisko 300 członków, odbył w dniu 11 b. m. nadzwyczajne zebranie w sprawie zatargu, trwające od dłuższego czasu w Poznańsko-Warszawskim Towarzystwie Ubezpieczeń na tle regulacji poborów. Na zebraniu to zaproszono przedstawicieli prasy poznańskiej oraz delegatów okręgowego Zw. Prac. Umysłowych. Większa część członków wspomnianego Związku pracuje w Pozn. - Warsz. Tow. Ubezpieczeń, od którego zażądano w połowie stycznia b. r. uregulowania (podwyższenia) płacy dla swych urzędników oraz stworzenia dla nich możliwie higienicznych warunków pracy. Zebranie było bardzo liczne.

Pertraktacje w sprawie podwyższenia płacy spełziły na niczym. Wobec tego sprawę przesłano do rozpatrzenia ministrowi pracy i opieki społecznej, prosząc go, aby przez poznański inspektorat pracy poczynił odpowiednie kroki. Wobec braku odpowiedzi ze strony czynników państwowych, a jednocześnie wobec coraz trudniejszych warunków bytu — Związek oficjalnie zwrócił się do zarządu wspomnianego Towarzystwa, stawiając ultimatum, że jeśli się nie zgodzi na podwyższenie zasadniczej pensji urzędnika kwalifikowanego do 300 zł, będzie zmuszony spowodować strajk. Sprawa utknęła na martwym punkcie. Sugerował w tym sporze inspektorat pracy, ale także bez rezultatu. Na zebraniu, odbytym w dniu 11 b. m. uchwalono odpowiednią rezolucję. Ponadto zagrożono strajkiem w razie zerwania pertraktacji i nieuwzględnienia żądań pracowników.

Rezolucję tę przesłano do wiadomości ministerstwu pracy i opieki społecznej oraz poznańskiemu okręgowemu Inspektoratowi Pracy.

Z akcją poznańskiego koła pracowników ubezpieczeniowych solidaryzuje się oddział warszawski. (tr)

Kupno Bralina

„Dzień Polski” donosi, że podpisany został akt kupna przez rząd polski majątku Bralina od ks. Birona kurlandzkiego o przestrzeni 12 tys. ha, z czego 4 tys. ma być włączone do majątków państwowych, a 8 tys. oddane na parcelację.

Z przestrzeni ca 20 tys. ha, podlegających likwidacji, której rząd polski zrzekł się w umowie likwidacyjnej z Niemcami, 12 tys. przeszło tą drogą w ręce polskie.

Serdeczna prośba

Z powodu coraz bardziej wzrastającego bezrobocia zapanowała wśród szerokich rzesz robotniczych i pracowników umysłowych — szczególnie w miastach większych, jak Poznań, Bydgoszcz, Gniezno itd. — niebywała nędza, wskutek czego wzmagają się również przestępstwa różnego rodzaju. Konferencje miejskie Towarzystwa św. Wincentego à Paulo zasypane są dla tego — jak wszystkie stowarzyszenia charytatywne, — wnioskami o wsparcie, które dla braku funduszy w małej tylko i to bardzo niedostatecznej części uwzględnić mogą. Przyjść im z pomocą jest nietylko nakazem miłości bliźniego; ale leży w własnym dobrze zrozumianym interesie sfer mienniejszych. Spowodowani przeto chęcią dopomożenia ludności cierpiącej zwracamy się z gorącą prośbą do Szanownego Społeczeństwa wszelkich stanów o spieszne i wedle możliwości każdego hojne zasilenie kasy naszej dobrowolnymi ofiarami, które niezwłocznie rozdzielone zostaną pomiędzy Konferencje, skarżące się z powodu ogromu nędzy na niebywały brak funduszy.

Podwójnie da — kto spiesznie da. Pan Bóg zaś wynagrodzi stokrotnie każdą ofiarę.

Laskawe składowi prosimy złożyć na konto czekowe P. K. O. nr. 212 909.

Rada Wyższa Towarzystwa św. Wincentego à Paulo dla archidiecezji gnieźnieńsko-poznańskiej

Walne zebrania

Walne zebranie Towarzystwa Ziemianek Wielkopolskich odbyło się w sali Biblioteki uniwersyteckiej o godz. 11.15. Przewodnicząca p. hr. Brezina w serdecznych słowach powitała obecnego na posiedzeniu J. E. ks. kardynała Hlonda, przedstawicieli Kółek Rolniczych, Izby Rolniczej, Zw. katolickich Polek, Zw. Młodych Polek oraz licznie zgromadzonych gości i członków. W odpowiedzi na powitanie przewodniczącej zabrał głos J. E. ks. Prymas, podkreślając zasługi towarzystwa na polu charytatywnym. Dostojny gość zakończył swe przemówienie życzeniem pomysłnych obrad i rozwoju towarzystwa, poczem opuścił salę. Następnie przemawiał przedstawiciel Izby Rolniczej. Na intencję zmarłych członkiń odmówiono krótką modlitwę. Przewodnictwo objęła potem p. Sczaniecka, która w krótkich słowach scharakteryzowała działalność towarzystwa. Sprawozdanie zarządu złożyła pani Aniela Finkowa. Wynikało z niego, że towarzystwo rozwija się bardzo pomyślnie. Liczba członkiń w kółkach ziemianek na prowincji wynosi około 500. Zebrań ogółem odbyło się 99, wykładów — 55. Kontakt tych kółek z centralą jest bardzo ścisły. Sprawozdanie kasowe złożyła skarbniczka p. Zofia Tadrzyńska. Dochód wynosi 9.820 zł., rozchód — 8824. Komisja rewizyjna udzieliła powitowania. W dalszym ciągu składano następujące sprawozdania: sekcji ekonomicznej — p. hr. Zofia Mycielska, sekcji pedagogicznej — p. Marja Grudzielska, sekcji organizacyjnej — p. Wanda Chłapowska. Po obiedzie przystąpiono do dalszych obrad. Sprawozdanie młodych ziemianek złożyła p. Marja Sczaniecka, kółek włościanek p. Zofia Zakrzewska. Po uzupełnieniu zarządu dyr. Helena Soltanówna wygłosiła referat p. t. „Ideologia i program pracy zjednoczenia katolickich związków Polek”. Prelegentkę nagrodzono hucznie okłaskami. W wolnych głosach poruszono sprawę organizacyjną. Wybrano 10 delegatów na zjazd Katolickiego Związku Polek w Poznaniu. Po załatwieniu spraw formalnych obrady zamknięto. (tr)

KTO KUPUJE TOWARY ZAGARNICZNE ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIMI

20-ta Loteria Państwowa

(Bez gwarancji.)

W dziesiątym dniu ciągnięcia 5-ej klasy głównej wygrane padły na numery następujące:

25 000 zł nr. 51360.
Po 10 000 zł nr. 30501 74931 103537 117752.

Po 5 000 zł nr. 13771 73106 143760 154230
171106 202920 203236.
Po 3 000 zł nr. 114036 146173 195139.
Po 2 000 zł nr. 25168 35646 85262 143152 186069 194960.
Po 1 000 zł nr. 8750 10171 39355 46755 58365 71603 77166 77888 81358 84322 86776 91902 119798 121317 123326 126708 141420 142657 146291 150710 162356 167092 173063 173904 174297 182527 185435 186418 192088 194987 204779.
Po 600 zł nr. 283 9309 17527 39203 40904 52550 52770 78223 84368 85819 86129 89902 90047 95622 96217 103703 109362 114426 121946 126118 127315 132265 133112 134833 136895 137020 153274 156611 162481 171253 177871 181577 196879 197078 204988.
Po 500 zł nr. 1692 2256 3316 3829 4065 4921 6633 10977 11134 13948 14202 14801 17635 17667 22601 23331 23510 24346 25959 26412 26573 28353 31712 31989 32160 35447 37069 37457 38269 45227 50307 51227 51834 54883 55567 58884 60828 60895 61718 61903 63069 63159 69986 72049 73061 75487 75624 76110 77656 79428 79550 79676 80091 81967 82122 82468 82660 83266 86040 87427 92337 93269 93897 94252 101630 102884 104197 106954 107310 109135 112857 113555 114163 115684 116031 116365 123125 125123 126719 127145 127211 129514 131873 132682 133644 134252 125917 137036 137455 138328 138570 139474 139478 139516 139558 143387 143476 145524 145971 146842 149760 161614 163123 163178 164667 167516 169710 169761 170224 171514 173199 173524 176073 176351 176707 181069 182210 182815 184547 186218 186783 187183 187210 187269 189520 189883 192707 192956 193174 193639 196697 196731 197646 197936 198642 199974 203890 204401 204660 205400 206069 206126.

23 39 131 289 521 25 99 694 701 76 954 86 1106 223 664 725 801 12 16 46 76 944 90 2140 254 70 333 483 519 95 3125 315 51 90 422 602 31 75 831 4324 401 64 524 44 638 54 59 62 789 966 5129 33 99 259 86 337 479 641 61 707 58 849 6100 220 54 362 544 793 973 7374 430 59 97 682 762 840 59 8025 102 245 79 408 574 641 88 802 57 77 901 9010 560 84 718 836 931 10290 304 18 411 521 40 620 978 11051 220 319 408 11 59 502 642 905 29 42 12155 313 673 706 12 56 87 99 817 36 966 13086 212 66 306 85 566 739 832 14082 106 11 15 52 57 64 212 324 417 70 526 40 52 688 706 49 67 15176 202 74 90 300 64 560 787 890 922 45 75 16109 11 61 211 370 510 40 85 92 867 90 959 17042 111 81 207 45 300 52 526 98 614 78 958 18098 122 88 208 528 76 632 820 58 927 44 55 19035 38 186 204 77 94 703 36 99 860 919 79 20019 164 226 63 70 305 401 507 39 690 770 803 996 21008 20 39 129 36 41 598 637 846 969 22040 170 390 520 61 63 82 628 49 80 708 78 838 77 23045 64 192 95 298 421 937 73 24024 112 301 472 525 87 728 871.

25308 39 633 937 26079 127 39 43 271 97 442 57 520 661 713 24 992 97 27026 56 222 323 433 76 93 582 716 55 814 950 28026 316 67 74 91 439 97 598 631 59 741 58 956 68 29009 62 295 506 60 16 51 828 70 90 30062 146 226 88 323 77 78 93 417 22 595 607 26 73 81 714 933 98 31085 114 19 23 74 289 395 95 99 672 760 819 27 915 49 32005 112 52 238 60 321 518 19 25 736 833 85 959 33178 209 29 40 310 26 39 84 97 562 608 745 807 938 97 34238 76 356 549 63 620 40 63 894 991 35021 51 125 86 205 302 64 74 87 441 58 68 806 71 75 36086 211 52 73 80 535 98 766 813 82 936 37089 125 62 84 221 32 532 73 787 845 94 959 38131 363 80 405 8 51 555 63 67 721 839 907 87 39004 25 151 294 98 312 20 55 609 14 764 875 924 49 68 92 40038 135 237 92 320 55 91 411 28 29 610 11 750 84 920 45 41005 33 120 320 87 404 551 52 615 745 902 50 42166 434 66 557 64 85 737 38 85 805 70 905 43007 144 286 470 79 579 85 44004 115 32 584 808 97 935 45034 68 121 38 207 43 68 334 89 478 510 39 59 600 89 702 15 82 909 46142 352 62 410 60 674 841 90 47070 110 260 85 451 842 54 959 48059 84 90 133 37 348 52 420 64 547 48 92 763 808 10 39 51 923 73 49119 21 265 70 475 84 503 635 93 758 843.

50044 88 157 78 214 28 54 77 408 551 63 95 932 51067 284 358 521 656 76 956 95 52274 413 569 623 94 853 972 53056 87 290 93 307 52 74 445 714 823 85 944 74 75 54351 72 625 71 970 55043 84 286 514 80 721 877 56011 116 27 64 297 329 82 540 70 75 94 842 944 57014 20 89 137 59 300 473 508 659 724 811 42 906 58056 70 79 252 343 409 541 729 856 977 59030 64 132 77 389 461 74 87 563 960 60142 82 296 300 63 404 80 751 910 61012 86 219 29 333 417 518 29 803 18 79 91 914 79 62061 102 207 317 27 481 637 84 715 36 47 63037 46 252 55 467 97 561 696 742 844 77 947 64026 46 75 95 147 55 385 469 581 90 94 646 727 95 849 50 927 92 65052 77 93 135 318 38 479 551 95 814 54 71 930 66001 145 872 67046 55 59 61 203 80 321 431 716 831 65 68084 137 39 355 66 71 509 600 24 713 69004 338 442 529 33 42 84 621 708 10 77 877 70002 129 255 80 359 516 50 74 723 71000 196 227 33 35 313 401 30 617 844 907 79 72240 57 353 930 73008 28 31 52 79 129 314 30 416 533 58 619 52 774 84 820 34 46 98 983 74190 304 33 52 433 626 774 85 808 22.

75083 115 45 52 84 210 83 443 515 32 666 710 832 86 76008 72 147 228 309 470 90 540 605 32 68 92 912 83 77077 183 295 339 408 23 573 871 78027 77 179 207 66 336 67 460 96 553 25 30 956 59 61 79064 111 22 58 423 35 567 80021 55 219 80 94 320 76 539 609 716 69 910 37 81037 64 115 57 375 97 500 19 36 47 701 28 62 913 37 43 82012 30 171 247 336 568 650 778 884 83183 248 422 537 70 88 828 74 949 84046 82 204 16 68 353 92 611 774 35 919 85040 152 66 227 346 423 33 97 99 511 19 89 608 14 89 915 19 20 21 86034 52 56 79 150 245 56 84 312 454 552 74 81 706 61 98 935 56 87018 184 288 316 36 65 437 589 95 660 723 70 964 88114 17 75 86 234 59 80 714 80 824 89012 61 142 210 394 560 89 97 622 54 79 763 865 90088 94 217 435 523 60 606 700 91 911 91080 91 266 82 83 407 10 46 74 510 20 81 899 92003 22 171 90 404 39 84 581 614 27 88 750 873 994 99 93070 101 274 308 22 445 62 520 90 619 700 985 94083 157 211 300 6 421 66 529 71 642 995

95209 25 716 52 848 96176 204 396 404 12 67 797 800 64 97007 128 206 54 62 384 469 509 64 84 92 684 741 809 23 960 98397 523 668 806 99007 13 15 83 326 53 404 35 60 640 724 807 10 86.

100010 99 225 374 413 51 65 553 59 617 715 59 802 923 101085 301 9 30 580 600 15 93 717 21 50 942 102018 144 69 318 422 522 95 603 748 905 26 37 103069 103 12 42 78 87 322 56 565 605 30 82 84 86 733 48 55 104057 162 70 76 208 29 50 61 374 430 96 561 616 90 757 79 876 951 64 105008 153 56 216 387 432 37 85 533 673 709 59 904 18 51 106024 119 97 339 81 418 575 630 45 700 810 950 107007 65 124 99 242 71 77 378 441 573 761 108053 90 104 48 77 362 496 818 960 109083 91 239 304 45 481 680 110094 145 79 244 98 372 79 406 43 49 85 506 51 85 649 70 96 800 65 90 97 948 63 111016 36 278 87 461 66 528 653 91 712 44 71 961 112098 273 314 406 57 584 89 674 884 113013 140 59 67 84 213 447 523 36 80 681 797 932 36 114023 136 399 427 28 83 92 525 607 788 823 90 97 991 115065 638 775 819 99 116094 294 561 64 608 779 833 957 117021 82 156 85 281 399 431 509 742 99 803 5 9 916 60 118153 79 290 311 46 619 82 747 827 76 119005 40 73 239 81 390 584 767 956 67 71 76 120036 87 265 413 14 18 85 98 595 776 947 121202 64 461 511 37 68 800 67 122015 55 96 172 98 217 80 313 25 51 403 70 636 77 759 75 853 123020 73 150 336 402 506 77 79 614 30 47 78 79 747 84 87 875 924 124156 238 74 339 600 1 845 67 914 25.

125034 71 127 57 253 98 305 51 98 452 548 58 641 48 60 713 33 805 41 88 982 126171 99 216 387 487 969 127053 118 53 78 82 95 232 333 86 439 64 528 728 39 809 39 935 68 75 128001 79 88 99 163 91 329 75 760 911 129025 51213 69 84 86 94 97 374 85 418 29 518 710 17 53 72 899 130011 13 72 113 23 37 219 771 131003 8 74 264 363 83 405 75 507 24 35 629 783 85 828 25 32 59 90 94 132083 217 312 45 77 455 89 537 83 97 133029 92 248 305 8 59 60 543 74 635 840 43 134242 84 336 438 45 69 650 86 834 45 82 930 45 135035 120 64 342 407 606 26 54 59 703 840 69 829 39 136073 111 60 300 548 741 96 803 65 137265 480 536 50 707 814 68 69 925 138011 231 69 326 27 35 495 521 99 739 92 863 76 84 939 96 139114 94 268 316 26 40 95 530 42 670 80 84 806 7 53 999 140124 260 88 303 5 18 63 487 93 738 800 16 948 141011 104 13 228 67 370 407 873 615 24 724 818 20 950 142024 126 41 64 350 524 79 87 623 30 766 94 843 985 143023 122 254 86 97 382 562 606 23 53 84 764 825 33 55 62 919 144469 97 538 712 52 66 804 926 145008 135 204 59 387 419 549 619 24 89 96 97 707 14 49 893 942 146030 110 59 65 506 646 72 762 815 65 909 147043 143 50 94 224 84 363 75 528 43 44 655 815 44 99 148093 119 25 285 482 93 521 664 749 804 79 83 934 149013 32 45 80 152 238 321 402 3 9 21 41 76 513 19 28 645 766 67 75 911.

150026 36 77 82 212 22 45 396 544 618 39 45756 72 825 51 151169 71 87 242 95 332 96 537 77 852 63 85 969 152023 156 70 78 298 302 415 34 74 504 623 33 56 812 900 67 153022 135 52 271 310 14 432 40 75 77 572 90 93 630 31 74 703 873 98 907 9 21 154074 244 531 66 97 661 747 928 155050 145 52 298 306 487 557 616 805 9 929 93 156001 120 44 20

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Ogródków im. K. Marcinkowskiego** przy ul. Bukowskiej. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 18 bm. o godzinie 6 wieczorem na sali p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego.

— **Zw. Pracowników Kupieckich, Oddział w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 19 bm. o godz. 20 na sali Uniwersytetu Robotniczego przy Al. Marcinkowskiego 24. Porządek obrad przewiduje ważne kwestje natury społecznej i organizacyjnej.

— **Sodalicia Pań Zawodu Kupieckiego.** Msza św. w intencji księdza moderatora w środę 19 bm. o godz. 7 w kaplicy św. Józefa.

— **Filja Piekarzy Z. Z. P.** W środę, dn. 19 bm. o godz. 15 odbędzie się zebranie filji w lokalu p. Switalskiego, przy ulicy Podgórznej 13.

— **Tow. Uczestników Powstania Wlkp. im. Ignacego Padewskiego** dzielnic III Zamek. W środę, dnia 19 bm. o godz. 20 zebranie miesięczne w lokalu Boulevard, pl. Nowomiejski 5. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

— **Koło Muzyczne - Sceniczne „Dzwon”.** Zwyczajne zebranie odbędzie się w dniu 19 bm. o godz. 19,30 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16.

— **Oddział lekko - atletyczny K. S. „Warta”.** Dnia 19 bm. o godz. 19 odbędzie się w sekretarjacie K. S. „Warta” zebranie młodzieży (do lat 17).

— **Koło Seniorów.** Zebranie Koła odbędzie się w czwartek, 20 bm. o godz. 20 w własnym lokalu posiadzeń przy Alejach Marcinkowskiego 26. Wykład wygłosi kol. St. Janczewski na temat „Chemia w życiu praktycznym”.

— **Tow. Kobiet na Wildzie.** Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek 20 bm. o godzinie 7 wieczorem na salce parafj.

— **Tow. Śpiewu „Dzwon Zygmunta”.** Zebranie plenarne odbędzie się 20 bm. o godz. 19,30 w lokalu p. Bayerowej, plac Bernardyński. — W każdą środę o godz. 19,30 odbywają się przy kościele Farnym lekcje śpiewu.

gdź co do zakwestjonowanej ubikacji o-
bowiazuje swoboda umów. W danym
razie musiałby go Pan prolongować. Co
do dalszych kwestyj zaznaczamy, że do
prowadzenia przedsiębiorstwa zarobko-
wego musi Pan jako urzędnik państwo-
wy uzyskać zezwolenie władzy przelo-
żonej, którego prawdopodobnie w danych
warunkach Pan nie otrzyma. Natomiast
żona Pańska może za Pańskim zezwole-
niem prowadzić przedsiębiorstwo zarob-
kowe bez ograniczeń. (a. K.)

— **M. L.** O ile możności należy płacić,
gdź eksmisja i w tym wypadku może
być ewentualnie wykonana. (K)

— **B. Przdownik Pol. Państw.** Prawa
do emerytury Pan nie nabył, gdyż nie
służył Pan przez 10 lat nieprzerwanie. (K)

— **Katowice 17.** Może emigrować za
paszportem, nie wiemy jednak, czy tech-
nik znajdzie tam pracę w swym zawo-
dzie. (K)

— **N. N. 100.** Może podjąć te prace. (K.)

— **P. N. Gnieszno 11.** 1) Potrzebny jest
osobny patent 2) Karta zbiorowa jest do-
puszczalna. Ze względów praktycznych
zaleca się jednak mieć karty osobne. (a. K.)

— **A. P. w Poznaniu.** Układ ten nie
został jeszcze ratyfikowany, należy więc
jeszcze zaczekać. (K)

— **S. 555.** Radzimy udać się do adwo-
kata, który udzieli wszelkich informac-
cyj. (K)

mane łaski z prośbą o błogosławieństwo
dla całej rodziny 5 zł; — M. S. z podzię-
kowaniem 5 zł; — Trębaczkiwicz 5 zł; —
W. P. 1 zł; — J. J. A. O. N. z prośbą o bło-
gosławieństwo dla domu z pokorną prośbą
o łaskę i pomoc w swoich potrzebach 3 zł;
razem z poprzednio pokwitow. 2314,62 zł.

Na tanie kuchnie dla biednych m. Po-
znania: Pracownicy Oddziału II. Sp. Akc.
H. Cegielski składają ku uczczeniu pamię-
ci kolegi, ś. p. Józefa Szurmana 40 zł; —
razem z poprzednio pokwitow. 225 zł.

Na ubogich m. Poznania: P. S. jako
zadośćuczynienie 15 zł; — razem z poprz-
ednio pokwitowanymi 1 066,20 zł.

Na ociemniałych żołnierzy: P. S. 10 zł;
razem z poprzednio pokwitow. 118 zł.

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANE ZE SKUTECZNOŚCI

ARAGO
ST. GÓRSKIEGO
WARSZAWA

ODCISKI ZARZEK WŁADZY

Pięgi
Pryszcze
Liszaje
Plamy
pewnie usuwa
**KREM
VENUS**

Kanold

Jest słowo
winno znaj-
dować się na
każdym opak-
owaniu na każdym
czubku. Wtenczas
dopiero ma się tę pew-
ność, że otrzymuje się
prawdziwe Kanoldy, a nie to-
war podrobiony, nieprawdziwy.

dw 4 527

Na św. Józefa
modne perfumy, najlepsze wody ko-
łońskie i kwiatowe. Nowości na podar-
ki nadeszły. Mydła toaletowe, pudry,
kremy i pomadki do ust jaknajtaniej

Perfumerja Paryska,
Gwarna 10. zw 22357

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

ZRony:
Katarzyna Kubiakówna, służąca, 32 l.
Wawrzyn Nowak, stróż, 63 l. Stefan Sob-
kowiak, cieśla, 29 l. Elfyda Schmidtó-
wna 3 m. 11 d. Antonina Zegarliwska z
d. Kubacka, 20 l. Gertruda Manthey, bez
zawodu, 22 l. Marja Urbaniakówna, bez
zawodu, 27 l. Michał Sroka, robotnik fa-
bryczny, 30 l. Halina Wałkowiakowa z d.
Pinięcka, 27 l. Marja Jaśkowiakowa z d.
Beychlerówna, wdowa, 84 l. Pelagja No-
wicka z d. Bródka, 41 l. Marja Besseró-
wna 14 godz.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożo-
no w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: E. W.
5 zł; — Kl. W. za wyleczenie z ciężkiej
choroby z prośbą o zdrowie 10 zł; — E. S.
z prośbą o błogosławieństwo 10 zł; — Ma-
rja Wojtowska II rata z podziękowaniem
za otrzymaną łaskę z prośbą o dalszą o-
piekę 5 zł; — M. M. z podziękowaniem
za otrzymane łaski z prośbą o dalszą o-
piekę 5 zł; — P. S. jako zadośćuczynienie
25 zł; — N. N. z podziękowaniem za otrzy-

Saletra norweska 13%

Saletra norweska, zawierająca 13% azotu
w czystej formie saletrzanej jest dzisiaj naj-
tańszym saletrzonym nawozem azotowym.
Nieoceniona pod buraki, idealna jako
nawóz pogłówny na oziminy, wielokrotnie
zwiększa plony.

Żądać w organizacjach rolniczo-handlowych.

rw 9550

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **E. J. 116.** 1) Jest Pan zobowiązany
wyprowadzić się na 1 maja. Mieszkanie
to nie podlega ustawie o ochronie lokato-
rów. — 2) Gospodarz domu może wnieść
skargę, co też prawdopodobnie zrobi, po-
czem nastąpi eksmisja. — 3) Za czas od
1 maja do chwili eksmisji gospodarz nie
pobiera już czynszu najmu, lecz odszko-
dowanie za używanie mieszkania, które
może być wyższe od umówionego czynszu
najmu. — 4) Kontrakt taki jest ważny,

Dnia 16 marca 1930 r., o godz. 17 po południu,
zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cier-
pieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza
najdroższa matka, teściowa i babka, ś. p.

z Kaczmarek
Agnieszka Piekarek
przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się w środę,
dnia 19 b. m., o godz. 17 po poł., z domu żałoby
Wały Zyg. Augusta 1, na cmentarz św. Mar-
ciński przy ul. Bukowskiej. rw 9156

W ciężkim smutku pogrążone
dzieci z wnukami.
Poznań, Jeleń, Wrzączyn.
Najstarszy Zakład pogrzeb. P. Piasecki. Klasztorna 14.
telefon 2760.

Za liczne dowody współczucia, nade-
ślanie wieńców, oraz liczny udział w po-
grzebie naszej najdroższej matki, ś. p.

z Chosłowskich
Zofji Urbanowskiej
składamy Wielbnemu Duchowieństwu,
Dowódcy i Korpusowi Oficerskiemu 57 pp.
Krewnym i Znajomym, najserdeczniejsze

podziękowania.
Dzieci.

Pw 10 075-12.246

Za duszę, ś. p.
Teodora Blocka
inżyniera
odbędzie się
msza św.
20 b. m. o godzinie 8,30 w kościele parafjalnym na
Lazarzu.
zw 22341
Żona i synowie.

FIAT 505
6-siedz., otwarty, z nowym
pokryciem, nowo lakierowa-
ny i wyreparowany, na
sprzedaż. — Dom Hówiec,
poczta i stacja Lłowiec.
nw 9520

Wielki konkurs premjowy

Mamy zamiar utworzyć również w Poznaniu swój Oddział.
Celem zaprowadzenia firmy naszej i zdobycia stałych
klientów, dostarczymy każdemu, kto nadesłanie dobre roz-
wiązanie podanej obok zagadki obrazkowej

Zupełnie za darmo
Dwa wspaniałe i wartościowe DZIEŁA SZTUKI

Koniec konkursu dnia 31 marca 1930 r.

WARUNKI: Każdy, kto zamierza wziąć udział w kon-
kursie winien nadesłać w przewidzianym terminie dobre
rozwiązanie zagadki obrazkowej. Do listu dotychczas należy
nieofrankowaną kopertę zwrotną z własnym dokładnym
adresem, oraz wycięty i odpowiednio nakreślony obrazek.

UWAGA: Listy do Belgii frankować należy znaczk. 50 groszowym.

Les Studios Artistique G. Chudek
rue Delocht 38. Bruxelles.

Pw 10 076-12.254

LUDWIK SAGANOWSKI
zakład budownictwa
organów kościelnych
Poznań
ul. Grudzińskiego nr. 55a
poleca Przewielebnym Ks.
Ks. Proboszczom
budowę i rekonstrukcję
organów wszechstronnych
jak i dostarczenie
piszczałek frontowych
zw 22351

Zwapnienie żył.
Zdenerwowania, osabienia. Żądać
bezpłatnej broszury o nieszkodliwym
leczeniu domowym od
Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 56.
Pw 9666-10.202

Fotografistkę
obeznaną z wszelkimi pracami do naszego labo-
ratorjum przyjmujemy zaraz. Pw 10064-12.256
„Camera“, ul. Fr. Ratajczaka 3

Ekspedjentki
z branży obuwiarskiej oraz
kilka uczenic
przyjmie
Ludwik KRUK, skład obuwiarski,
Stary Rynek 9. Pw 10069-12.251

DLA MEGO PRZYJACIELA
przystojnego kawalera Wielkopolanina, w wieku lat 34,
z wszechstronnym wykształceniem, idealnym charakterem,
szlachetnym usposobieniem i nieskazitelną przeszłością, sta-
łego dzierżawcy wzorowo zagospodarowanej, niezwykle pięk-
nej i uroczo położonej domeny państwowej, blisko Poznania,
z stylowym pałacem, malowniczym ogrodem i własnym
majątkiem ponad zł 60 000,— szukam znajomości pań w celu
matrymonjalnym. Panie do lat 30 o równych zaletach, któ-
re pragną rzeczywiście zaznać niezmiernego szczę-
ścia małżeńskiego, posiadają zamilowanie do gospodarstwa
wiejskiego i umiejętność kierowania personelem domowym,
zechcą za pośrednictwem krewnych lub znajomych z pod-
aniem wysokości posagu, który dla wspólnego dobra jest
wskazany, nadesłać z całym zaufaniem swoje oferty możli-
wie z dołączeniem fotografii, którą się zwraca pod słowem
honoru. Rzecz traktuje się nader poważnie, dyskrekcja za-
pewniona. Łask. oferty uprasza się do eksp. Kurjera Pozn.
pod zw 22 350

Akcje złote Drukarni Toruńskiej Sp. Akc.

są wykończone.

Zamianę

1000 markowych plaszczy i arkuszy kuponowych uskutecznią także Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70.

Ofiary kwasu moczowego

Podagra
Otyłość
Reumatyzm
Artério-
Scleroza

Zatruty Kwasem moczowym, torturowany bólami, może być uratowany tylko przez

URODONAL

Ponieważ URODONAL rozpuszcza Kwas moczowy
Generalna Reprezentacja:
Warszawa, Fredry 4.
Prawdziwy URODONAL tylko z polską i francuską etykietą.
Żądać w aptekach i składach aptecznych.

Dzielnego

księgowego

pierwszorzędnej siły, władającego językiem polskim i niemieckim poszukuje wielka fabryka blisko Warszawy. Oferty upraszamy skierować do p. Hüttera, Warszawa, ul. Traugutta 8.

Pw 10052-11,124

Do kancelarii adwokackiej poszukuję substytutę ewtl. wspólnika

z powodu choroby. Łaskawe zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 22358

Spółka Akcyjna w Poznańskim poszukuje zdolnego

kierownika

dla prowadzenia zakładu przemysłowego — cegielnia i tartak — i połączonego z nim 300-morgowego gospodarstwa rolnego. Zgłoszenia z załączeniem odpisów świadectw i życiorysu pod zw 22359 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Mieszkanie

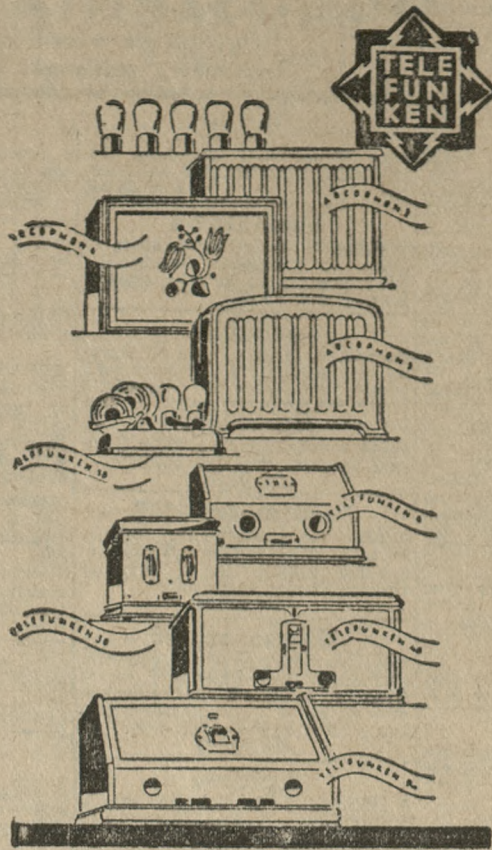
w Gostyniu, zdrowe i słoneczne, 5 pokoi, kuchnia, szpizarka, łazienka i t. d., z centralnym ogrzewaniem i wodociągiem, zaraz do wydzierżawienia.

A. HEJNOWICZ — UL. SZEROKA 11
nw 9528

Unieważniam

zgubione upoważnienie do inkasa f-y J. Frywin i H. Finkiel Łódź Zielona 8.

Wiktor Muszyński, Poznań, Woźna 11, L

W różnych wykonaniach dla różnych celów

jednakże wszystkie równie dobrej jakości

Odbiorniki, Lampki, Głośniki

TELEFUNKEN

Najstarsze doświadczenie — Najnowsza konstrukcja.

Gnieźnieńska
Loterja na konie

Cena losu zł 1,-, 11 losów zł 10,- wyłączenie porta lub za zaliczeniem.

Clagnienie dnia 28 kwietnia rb.
Poleca nr 891

2 pokoje

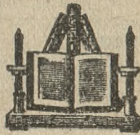
na biura na perterze z telefonem oraz pokoje umeblowane z utrzymaniem do wynajęcia zw 2:861

Wały Wazów 24, obok Uniwersytetu.

2 UCZNI

z ukończoną szkołą handlową przyjmie

W. Groszkiewicz,
Poznań, ul. Wrocławska 3.
Kurt. Skład Bławatów Detal.
Pw 10 1 22:8

Oprawy książek wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Kapelusze

damskie poleca w najnowszych fasonach wyjątkowo tanio Z. Bobowska, Poznań Stary Rynek 70 narożnik ul. Nowej P 9124-7.107

Ostrzeżenie

Podaję do wiadomości, iż p. Leon Łuczak Poznań, Śniadeckich 28, nie jest w mej firmie zatrudniony. Pełnomocnictwo inkasa i załatwienia spraw handlowych wystawione na jego nazwisko jest

nieważne.

LUDWIK KRUK, Obuwie,
Poznań, Stary Rynek 9.

WALNE ZGROMADZENIE

Banku Pożyczkowego Spółdzielczego w Poznaniu, odbędzie się w czwartek, dnia 27 marca 1930 r., o godz. 4 po poł., na sali „Belwederu“ w Poznaniu, ul. Marszałka Focha 18.

Porządek obrad:

1. Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie z dokonanej rewizji Związkowej i powzięcie odnośnej uchwały.
3. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za rok 1929.
4. Przyjęcie bilansu i rachunków zysków i strat za rok 1929, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz uchwała co do podziału zysku.
5. Uchwała dotycząca art. 46 ust. 2 i 3 ustawy o Spółdzielniach.
6. Uzupełnienie par. 23 statutu. dw 4526
7. Wybór trzech członków Rady Nadzorczej.
8. Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej na rok bieżący.
9. Wnioski bez uchwał.

Sprawozdania kasowe za rok 1929 wyłożone od dnia dzisiejszego w lokalu Spółdzielni.
Poznań, dnia 17 marca 1930 r.

Bank Pożyczkowy Spółdzielczy z odpowiedzialnością nieograniczoną.
Rada Nadzorcza: Stanisław Grzegorzewicz, prezes.

Felicja Kaschowa,

kollektura Loterii Państw.
Gniezno, ulica Tumska 5.
telefon 200
P. K. O. Poznań 20 7907.

Tapety!!!

Niebywała okazja korzystnego zakupu

u

Zb. Waligórskiego

tylko naprzeciw poczty
Poznań, ul. Pocztowa 31.

zw 22854/4

Przy przedłużanych włosach

stosuje się z wielką korzyścią

trwałą ondulację,

która czyni fryzurę piękną, długotrwałą.

Te zabiegi jak również farbowanie włosów i brwi, masaż twarzy i głowy, manicure i t. d. wykonuje się przez pierwszorzędne siły w zakładach fryzjerskich dla Pań i Panów N. Muszyński ul. 27 Grudnia 4, ul. 3 Maja nr. 3.
zw 22 856

Poszukuję reflektantów

na kupno ca 20 móg lasu sosnowego (60-letn.) Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 22346

Komunalna Kasa Oszczędności miasta Lidzbarka (Pomorze) wypisuje

KONKURS

na kierownika Kasy. Reflektuje się tylko na siłę fachową z kilkoletnią praktyką w kasowości komunalnej i bankowości. Zgłoszenia kandydatów z własnoręcznie napisanym życiorysem oraz uwierzytelnionymi odpisami świadectw, przyjmuje

Rada Kom. Kasy Oszczędności w Lidzbarku na Pomorzu.

3. N. 1/30.

UCHWAŁA

W sprawie upadłościowej Kujaczyński w Lesznie, wniosek dotychczasowego zarządcy przymusowego p. Michałka, zwalnia się go z tego urzędu, a w miejsce jego mianuje się p. Feliksa Fiedlera em. nacz. sekretarza Prokuratury w Lesznie.
Leszno, dnia 17 marca 1930.

Sąd Powiatowy.

3. N. 3/30.

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE

Co do majątku kupca Michała Pospieszalskiego, zam. w Rydzynie, ul. Dworcowa 95, wdraża się z dniem dzisiejszym t. j. z dniem 14 marca 1930 r., o godz. 10,30 przed poł., postępowanie upadłościowe, ponieważ:

1. mistrz krawiecki Jan Kurpisz z Rydzyny, ul. Rzeczypospolitej 27;
2. Eleonora Ratajczak, żona restauratora z Leszna, ulica Leszczyńskich 21;
3. Tomasz Rękoś — strażnik zaporowy z Leszna, ul. Lipowa, posterunek kolejowy nr. 79;
4. Agnieszka Paul z Rydzyny — Przedmieście nr. 172, wszyscy zast. przez adwok. Dąbrowskiego w Lesznie, mający do upadłego dłużnika wierzytelności ad 1. — 1200,— zł, ad 2. — 1000,— zł, ad 3. — 1300,— zł, ad 4. — 1700,— zł, zawnieśli do otwarcia postępowania upadłościowego, a upadły dłużnik we wniosku z 25 lutego 1930, niewypłacalność swą przyznał.

Zarządca masy upadłościowej mianuje się emeryt. St. Sekret. S. O. Michałka Benedykta w Lesznie. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dn. 5 kwietnia 1930 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestji, wymienionych w § 132 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 10 kwietnia 1930 r., o godz. 10 przed poł. w sali nr. 5-6 — zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 28 kwietnia 1930, o godz. 10 przed poł. nw 9560

Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzecz, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nawet poleca się im, aby najpóźniej do dnia 10 kwietnia 1930 r., donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy.

Sąd Powiatowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

w Swarzędzu, wyznaczony na dzień 21 marca 1930 r., godzinę 12, na jedną heblarkę i wóz roboczy nie odbędzie się.

(-) Gabrysiak

urzędnik egzekucyjny Wydziału Powiatowego, pow. poznański, nw 9524

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo)
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Drukarnię
sprzedam 2 ubikacjami. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 301

Jadalnię
dębowa solidna bogato rzeźbiona sprzedam tanio. Stolarnia Bukowska 9. zdw 35 305

Do komuni
powa modna suknie sprzedam za bezcen. Nowak, Kreta 24. od 4-7. zdw 35 323

Maszynę
pisanie „Smith Premier” 225—sprzedam Józwiak, Chwaliszewo 53/4. zdw 35 326

Lustro
salonowe duże sprzedam tanio. Adres Kurjer zdw 35 371

Kutter
wilk (Wolf) i blok o siedmiu nożach do zapędu w dobrym stanie na sprzedaż. Latanowicz, Poznań, Piaskowa 6-7, tel. 2758. zdw 35 368

Samochód
Ford ciężarowy w dobrym stanie na sprzedaż. Latanowicz, Poznań, Piaskowa 6-7, Tel. 2758. zdw 35 367

Piekarnia
dobrze prosperująca w Bydgoszczy na sprzedaż. Zgłoszenia pod „Piekarnia” do „Par”. Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 10 090-63.153

Motory
nowe na prąd zmienny 220/380 Volt, o sile 1 KM i 3 KM sprzedam korzystnie „Franpol”. Poznań, Grobla 27. Tel. 32 65. zdw 35 404

Motory
na prąd stały 110 i 220 Volt i dynamometry po nietylko niskich cenach, o sile od 1 KM do 90 KM, fabrykatu Siemens i AEG dostarcza „Franpol”. Poznań, Grobla 27. Tel. 32 65. zdw 35 405

Meble - Antyki
w rozmaitym gatunku, w brzozie, mahoni, korzystnie na sprzedaż. Magazyn Mebli, Strzelecka 30 przez podwórze. zdw 35 397

Skład
dwa pokoje kuchnie sprzedam. — Adres Kurjer zdw 35 287

Biurko
szafa (antyki) kuchenna szafa, bufet, regaly sprzedam Hotel francuski. zdw 35 282

Wózek
dziecięcy Brennabor na sprzedaż. Kowalewska, Kopernika 4. w podwórzu, I. p. zdw 35 286

Restauracja
w mieście powiatowym przy rynku, z kompletnym urządzeniem jest zaraz za 2 000 zł do oddania. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 35 352

Dom
sprzedam w centrum miasta powiatowego, (Pomorze) wielki garnizon wojskowy na miejscu, kompletnie urządzona kawiarnia i restauracja, zupełnie nowoczesne z pełną i zapewnioną koncesją alkoholową. Własna piekarnia ciast. Natychmiast do przejęcia z powodu wyjazdu właściciela, wpłaty 20 000 zł. Zgłoszenia Józef Nowacki, Chelmino, n. W., Dworcowa 43. zdw 35 347

Meble
Do najniższych cenach poleca Plucinski, Wodna 7. zdw 35 336

Cieżarówkę
i ton. tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 337

Dla PP. Szoferów
Długi płaszcz skórzany pierwszorzędnej jakości okazynie do sprzedania. Ul. Chelmońskiego 10, II. piętro, prawo. Pw 10 071-53.473

Wózków
dziecięcych wybór „Świątek dziecięcy”, Kraszewskiego 11. zdw 30 661

Okazjal
Z powodu śmierci właściciela natychmiast korzystnie do wydzierżawienia pierwszorzędny dobrze prosperujący skład zegarmistrzowski z mieszkaniem, zaopatrzone w zapas towarów. Oferty Herbert Knoblauch, Chodzież, św. Barbary 38. zdw 35 399

Uwaga
Elegancki pokój męski, prima dywan 3x4, garnitur klubowy (skóra), fortepian fabr. wiedeński mały format, sprzedam korzystnie w całości lub pojedynczo. Łaskawe oferty Kurjer pod zdw 35 390

Rzeźnictwo
z mieszkaniem, warsztat, zapęd, elektryczny nadaje się na inne branże sprzedam Adres Kurjer zdw 35 440

Do
oddania skład kolonialny wraz z towarami w małym mieście. cena 4.000 wpłaty 2 500 zł. Stow. Rol. i Przemysłowców, Kreta 7. Telefon 53-73. zdw 35 423

Radioaparat
selektywny 4 lampowy za 150 zł na sprzedaż. Małeckiego 15, III, pr., lewo. zdw 35 425

Skład
z urządzeniem za 2.000 zł w centrum z powodu wyjazdu sprzedawcy natychmiast. — Dzierżawa niska. Adres Kurjer zdw 35 419

Salonik
kanapa, 6 foteli i stół. Stara wilonczyna sprzedam Woźna 18, III, pr. od 4-7. zdw 35 453

Jajka wylęgowe
wszystkich rasowych kur kaczek, gęsi, indyków i perlic oraz gołębie i króliki poleca Towarzystwo Ornitologiczne. Zgłoszenia Piotr Sterczala, — Poznań, Mickiewicza 33. zdw 35 854

Motor
8 km prąd zmienny nowy oraz transmisja kulkowa tanio. Adres Kurjer Stary Rynek rw 9154

Wózek
sportowy sprzedam. Szczepaniak, Klasztorna 2. rw 9149

Sprzedam
pościel. Obejrzyć 7-8 wieczorem. Wskaże Kurjer zdw 35 439

Szpak
gwizdzący krakowiaka. Wodzak, Łazienna 2a. zdw 35 431

Józefowi
na imieniny sprawi radość zegarek ręczny, papierosnica, sygnet, zegar na biurko. Wybór ulubionych podarków w cenie od 20 do 100 zł poleca Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 35 268

Księgarnia
skład papieru, inroligatornia za raz do sprzedania. Przedsiębiorstwo stare dobrze zaprowadzone. Dokodne warunki. Do przejęcia potrzeba 20.000. Zgłoszenia do Kurjera tylko reflektantów nw 9517

Posiadłość
z wolnym składem, bardzo obszerne zabudowania ogród 17 mórg ziemi nadaje się na każde przedsiębiorstwo. Do oddania potrzeba od 15.000. Zgłoszenia do Kurjera tylko reflektantów nw 9518

Restauracja
z pełnym wyposażeniem, ca. 100 kw. mtr., z również już sucha piwnica, nadająca się także na każde inne przedsiębiorstwo, z 3 pokojem mieszkaniem lub bez zaraz na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 34 664

Grzyby suszone
litewskie we wiązkach kilo 16, pierwszorządne pomorskie krajane kilo 15 złotych wysła Jan Słomiński, Ryteł. zdw 34 353

Parcele
ca 3.000 mtr w najpiękniejszym położeniu Puszczykowska tuż przy dworcu sprzedam zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 34 764

Pianino
zagraniczne tanio sprzedam. Kościelna 20-31, I. pr., prawo. zdw 35 067

Parcele
2 000 m² Łazarz, Chociszewskiego tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 31 982 lub telefon 55 63.

Meble
najtaniej kupuje się w firmie J Szałachta Wrocławska 15. zdw 31 689

Sprzedamy
korzystnie dom masywny przy najruchliwszej ulicy, nadający się na każde przedsiębiorstwo. — Wolne 4 pokoje i skład. „Rolnik” Spółdz. roln.-handlowa. Jutrosin. zdw 33 071

Około 7 1/2 mórg gruntu
w dobrym położeniu, blisko miasta Leszna, nadająca się pod budowę lub fabrykę — korzystnie na sprzedaż. Blizsze wiadomości u pani M. Piwońskiej w Lesznie, plac Dr. Metziga 23. zdw 34 211

Samochód
Fiat 501, podwozie, po gruntownym remoncie, gotów do jazdy, sprzedam korzystnie Poddanowa, Szamarzewskiego 34. z dw 34 668

Kilka
parcel budowlanych, śliczne położenie sprzedam korzystnie. Szenda, Mosina. zdw 34 820

Ubrania
prawie nowe dla teźszego tanio sprzedam, Wierzbiciele 11, III, prawo. zdw 35 157

Konwie
do mleka najtaniej Poleka Hurtownia Żelaza, pl. Sapieżyński 2, telefon 1580. zdw 34 331

Małe gospodarstwo
w Starem Puszczykowie (wies) 2 morgi ziemi, domek z ogrodem, zaraz do sprzedania. Górna Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24. zdw 35 255

Skład
przy Wronieckiej sprzedam. Pijanowski Strzelecka 8, restauracja. zdw 35 143

Restauracja
i skład kolonialno-deliatesowy zaraz na sprzedaż, ewentualnie na rachunek za kaucją oddam. Kurjer zdw 35 120

Jadalnię
dębowa, stół, gramofon z płytami sprzedam, Mickiewicza 17, parter, lewo. zdw 35 118

Sprzedam
skład z przyległym pokojem i dużym sklepem Oferty Kurjer zdw 35 109

Ford model 1927
bardzo mało używany, opony, światło, starter, silnik w bardzo dobrym stanie, tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 108

Nieruchomość
mniejsza sprzedam w centrum Poznania, dom przedni i tylny, wraz z miejscem budowlanym, w tem wolne 5 pokojowe mieszkanie. Adres wskaże Kurjer zdw 35 103

Autobus
6 cylindrowy w dobrym stanie utrzymany z kontraktowa linia natychmiast do sprzedania za gotówkę 12 500 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 35 100

Sypialnię
nową za 650 zł sprzedam. Bańszkievicz, Wyspiańskiego 14, sutereny. zdw 35 009

Sprzedam
samochód gotów do jazdy 6 osob. za 2 800 złotych. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 098

Jajka wylęgowe
wszystkich rasowych kur, kaczek, gęsi, indyków i perlic oraz gołębie i króliki poleca Towarzystwo Ornitologiczne. Zgłoszenia Piotr Sterczala, Poznań, Mickiewicza 33. zdw 32 854

Wózek
dziecięcy w dobrym stanie sprzedam. Drożdżowska, Jeżycka 35. zdw 35 176

Hotelu Bazar
kilka akcyj zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 172

Dom
z piekarnią w małym mieście z powodu wyjazdu spiesznie na sprzedaż, cena 12 000, wpłaty 10 000. Oferty Kurjer zdw 35 246

Maszynę
siodlarską leżącą czarną, uzdeczkę i inne rzeczy siodlarskie tanio sprzedam. Nowicka, Strzałowa 7, III. zdw 35 191

Skład
sprzedam. Długa 5, III, prawo. 4-6. zdw 35 190

Sprzedam
piękna jadalnia sypialka, ręczne firany, porcelane, zarzutki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 213

Radjo
3 lampkowe, głośnik, sprzedam tanio. Pielcki, Wyspiańskiego 9, I. piętro. zdw 35 202

Samochód
wspaniała nowoczesna limuzyna prawie nowa sprzedam za bezcen szybko decydującemu. Gotówka 4 500,— reszta weksłami. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 210

Sprzedam
dwa domy masywne w powiatowym mieście w najlepszym punkcie handlowym w rynku przy kościele, jeden narożnikowy z dwoma składami, składy 4 pokoje, 2 kuchnie mogą być ewentualnie wolne, dobra lokata gotówki. Cena 19 tysięcy zł, wpłaty podług umowy. — Zgłoszenia: właściciel Lewandowski, Grodzisk (Wilp.), Stary Rynek 28. zdw 35 207

2 parcele
kolo zakładu Ddakonisek sprzedam właściciel. Oferty Kurjer zdw 35 208

Parcele
śródmieście, Łazarz, Jeżycach, Wildzie, Debcu, Winiarach, Ratajach, Solaczu, Puszczykowie, Gdyni pod dowolną budowę dogodnych warunkach sprzedamy. Zgłoszenia: Hodowaniak „Biuro Pracy”, plac Wolności 9. zdw 35 276

Skład
kolonialny z dwoma pokojami i kuchnią sprzedam lub zamienie za dopłatą na 2-3 pokojowe mieszkanie. Adres Kurjer zdw 35 265

Używany
elegancki salonik sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 35 264

Samochód
„Mercedes” landolet komplet, względnie podwozie pod ciężarówkę sprzedam. Lakiernia, Dąbrowskiego 33. jw 3-544

6.000
szklanek do kawy i herbaty wysprzedaje, 10 groszy sztuka, dopóki zapas starczy, tylko Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24. zdw 35 255

Restauracja
z powodu stosunków rodzinnych tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 195

Używane
meble sprzedaje Kozłowski, Szweska 15. zdw 35 173/4

Sprzedaj
12 000 dobrej dachówki 100 złotych tysiąc. Pez, Grobla 22 zdw 35 277-8

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13 Klienteli zamieszko-wej odstawiamy własnym samochodem. Pw 9 005/6

5 KUPNA

Kupię
srebrne noże i widelce na 12 osób Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 35 269

Brylanty
złoto srebro itd kupuje F. Tarkowska Poznań Plac Wolności 11. Pw 9656-10.111

Wille
kupie natychmiast z wolnym mieszkaniem. Zgłoszenia tylko niemiecki Polak. Leszno ulica Komeniusza 33. dw 4502

Majątek ziemski
dobrą glebę kupię zaliczając 200 tys zł, w Księżewie lub na Pomorzcu. Bardzo szczegółowe zgłoszenia odnośnie budynków, inwentarza, hipotek, zasiewów przyjmuje „Par” Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 53.465. Pw 10 058-58.467

Zamienię
niezawodnie naszyjnik z perłami wartości 10-12 000 zł na lepszy samochód turystyczny 5-7 osobowy lub kupię takowy. Szczegółowe oferty z ceną do „Par” — Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 53.465. Pw 10 064-11.145

Pianino
używane kupię. Oferty Kurjer zdw 34 681

Lodówkę
małą w dobrym stanie kupię. Kurjer zdw 35 159

Młyn wodny
kupię lub wydzierżawię, rozporządzam 20 do 50 tys. Zgłoszenia z dokładnym opisem Kurjer zdw 35 151

Kupię
młyn wodny lub motorowy przy wpłacie 10-12 tysięcy zł. Oferty do Kurjera zdw 35 114

Kupię
kotłownię westfalską. Oferty Kurjer zdw 35 177

Kupna
lub dzierżawy składu kolonialnego zaprowadzonego na prowincji poszukuje z małym mieszkaniem. Oferty do Kurjera zdw 35 237

Piekarnię
z mieszkaniem wydzierżawię względnie kupię. Oferty Kurjer zdw 35 222

Magiel
w dobrym stanie kupię. Ludkiewicz, Żydowska 6. zdw 35 250

Motocykl
mało używany, 250-500 ccm., nowoczesny ze światłem elektrycznym kupię. Szczegółowe oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 35 814

Poszukuje
kupna lepszego domu lub małej wille z wolnym mieszkaniem od 1.4 blisko Poznania, najchętniej w Puszczykowie, Puszczykowie lub t. p. Wpłaty do 15 000 zł. Spiesznie wyczerpujące oferty przyjmuje Kazimierz Brycki, Mroczka, ul. Zielona 97. Pw 10 082-63.152

Kupię
gospodarstwo do 60 mórg przy wpłacie 15 tys (Pośrednicy wykluczeni) Oferty Kurjer Poznański zdw 35 407

Poszukuje
się celem kupna Trokionsprese i balanse. Oferty Pepecu, ul. Noskowskiego 3. Pw 10 074-12.242

Wózek
ręczny o dwóch kołach, dwóch dyszłkach lekki kupię. Łaska, we zgłoszenia do Kurjera zdw 35 300

Kupię
używany sakowicz w dobrym stanie. Oferty Kurjer zdw 35 298

6 KAMIENICE

Willa
masywna, 10 pokoi, 2 morgi ogrodu, cała wolna, Puszczykowie, cena 60 000, wpłaty 20 000, sprzedaż „Krakus”, Poznań, Pocztowa 30. zdw 35 329

Do
oddania kamienica w śródmieściu cena 360.000, wpłaty 70.000 zł. docho- dów roczny 26.000 zł. godne warunki spłaty. Stow. Rolników i Przemysłowców, Kreta 7. Telefon 53-73. zdw 35 422

Wille
Puszczykowo 10 pokoi, wpłaty 23.000. Szwarcz 6 pokoi 2 morgi ogrodu, wpłaty 7.000 hipoteka amortyzacyjna sprzedaż Biuro Techniczne - Agrarne, plac Wolności 9. zdw 35 336

Dom
piętrowy, skład kolonialny, restauracja, mlecznia, duże podwórze, ogród w mieście powiatowym zaraz na sprzedaż. Cena podług umowy Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 9527

Kamienica
w mieście powiatowym z dwoma składami, jeden skład handel zboża, maki bardzo dobrze prosperujący zaraz do oddania. Duże podwórze, 1 morga ogrodu warzywnego, 1 morga łąki, przy ogrodzie. Cena 20 tys. złotych, wpłaty 10 tys. zł jest wprost od gospodarza na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 343

Kamienicę
sprzedam lub skład z towaram. Środa, Kilińskiego 6. zdw 35 345

7 PIENIAŹ

6 000 zł
szukam pożyczki gwarancja hipoteczną, procent podług umowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 162

5 — 6 000 dolarów
wypożyczyć na I. hipotekę wartościowej realności lub kupię dom. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 35 139

10 000 — 15 000 zł
Poszukuje się współnika do dobrze prosperującej restauracji-sniadalni, butelkowej sprzedaży, w centrum miasta. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 107

100 zł
pożyczki szukam na 3 miesiące, procent obłądy. Oferty Kurjer zdw 35 302

Za 15.000,—
zł pożyczki z gwarancją na 1 rok oddam 2 pokoje z prawem używania kuchni. Procent według umowy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 35 413

Wspólnika
z kapitałem do 30 000 zł poszukuje do solidnego interesu. — Zgłoszenia Kurjer zdw 35 358

Poszukuje
pożyczki 12 000 zł na pierwszą hipotekę nowozbudowanego domu Ubezpieczenie dolarowe. — Agenci wykluczeni. Franciszek Graliński, Jarocin, Glinki 3. nw 9 523

Poszukuje
12-15 tysięcy dolarów na I. hipotekę nowej kamienicy lub majątku ziemskiego. Procent od umowy. Zgłoszenia Kurjer zdw 4 522

Zł 40.000,—
poszukuje na I hipotekę na dom mieszkalny przy ul. Dąbrowskiego 90. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 392

10 — 15 tysięcy
pożyczki poszukuje na dzierżawę 500 morgowa b. dobrej ziemi — Gwarancja zapewniona, procent według umowy Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 389

Wspólnika
(wspólniczki) z gotówką 12 — 15 tys. zł poszukuje samotny drogi- rzysta do staro zaprowadzonej, dobrze prosperującej drogerji z bardzo ładnym urządzeniem i wolnym mieszkaniem, w własnej kamienicy na prowincji. Znajomość branży niekonieczna. Ewntl sprzedaż drogerji niewyłączona Oferty pod „Wspólnik” do „Par” Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 10 079-63.154

8 DO WYNAJĘCIA

3 pokojowe
komfortowe mieszkanie częściowo umeblowane, zaraz odstąpię. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 051

Mieszkanie
6 cio pokojowe w śródmieściu, słoneczne, odnowione zaraz do oddania. Wiadomość wskaże Kurjer zdw 35 288

Trzy
umeblowane, balkon, łazienka, używaniem kuchni, oddam. Matejki 59, Trzebiatowska. zdw 35 227

Komfortowe
3 pokoje, łazienka, elektryczność odnowione z meblami lub bez odstąpię zaraz, centrum. Oferty Kurjer zdw 34 864

Dwa
pokoje wygodami przy Dąbrowskiego, piętro, front, za dzierżawę „Centrum”, Żydowska 5. zdw 35 312

Darmo
wynajmę 2 próżne pokoje ewtl. używaniem kuchni, centrum wygodami, intelig. małżeństwu za wypożyczeniem 2 500. Oferty Kurjer zdw 35 308

Pokój
kuchnia, meblami, dzierżawa 25 zł wskaże „Krakus”, Pocztowa 30. zdw 35 328

Pokój
i kuchnia z meblami do oddania. Adres wskaże Kurjer zdw 35 270

Oddam
pokój za pożyczkę 150 złotych. Oferty Kurjer zdw 35 262

Pokój
kuchnia przy Starym Rynku 1 500 rok dzierżawa „Centrum” Żydowska 5. zdw 35 318

9 SZUKA MIESZK.

Prośba
Który z szlachetnych panów gospodarzy wydzierżawi choćby najmniejsze mieszkanie młodszemu małżeństwu. Dzierżawa 1/2 roku zgóry. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 33 906

Mały
pokój dla pracującej pani. —
Wąły Jagiello 3, wysoki parter,
zdzw 35 166

Dwuosobowy
pokój. Matejki 45, II., lewo,
zdzw 35 183

Pokoik
dla pana zaraz. Niegolewskich 1,
II., prawo, zdzw 35 201

Panów
na pokój. Wroniecka 10, Gasi-
rek, zdzw 9137

Pokój
Wielkie Garbaj 18, III,
zdzw 35 275

Elegancko
umeblowany pokój komfortowy
wynajmie inteligentnej osobie od
1. 4. Aleje Marcinkowskiego 17,
I. piętro, prawo. Zgłoszenia od
4-tej. zdzw 35 263

Pana
na wspólny pokój. Wrocławska
33-34, IV., prawo. zdzw 35 267

Pokój
słoneczny dobrem utrzymaniem
inteligentnemu panu zaraz lub 1.
4. Podgórna 12b, III.,
zdzw 31 830

Przyjme
panienkę na wspólny pokój. —
Wielka 9, Krieger, zdzw 35 271

Pokój
umeblowany frontowy panu wy-
najmie. Bielawski, Kraszewskie-
go 8, zdzw 35 256

Wspólnika
na pokój frontowy przyjme za-
raz. Półwiejska 18, II., prawo,
zdzw 35 252

Pokoik
niekropujący dla pani. Adres
Kurjer zdzw 35 307

Pokój
czysty, elektryczność, dwuosobo-
wy od 1. 4. Fr. Ratajczaka 11a
wejście 5, parter, zdzw 35 306

Pokoje
dla małżeństw poleca „Fragant”,
Półwiejska 31, zdzw 35 309

Skromny
pokój zaraz lub 1. 4. — Adres
wskaże Kurjer zdzw 35 322

Pokój
elegancki Cieszkowskiego 8, III.,
prawo, zdzw 35 324

Pokój
umeblowany Wielka 17, II., pra-
wo, zdzw 35 321

Bezdzietne
małżeństwo (dwie panie) na po-
kój św. Wojciech 14/15 w podwór-
zu, lewo, III. piętro, zdzw 35 331

Pokój
zaraz. Grobla 19, I., prawo,
zdzw 35 330

Pokoje umeblowane
poleca „Informator”, Ratajczaka
15 (Pasaż), zdzw 35 370

Pokój
umebl. dla 2 intelig. pan (panów)
1. 4. do wynajęcia. Kraszew-
skiego 2a, I., zdzw 35 366

Panience
(dwom) słoneczny, odnowiony,
elektryka zaraz. Różana 4, Ra-
domska, zdzw 35 409

Pokój
wspólny dla inteligenta wynaj-
mie. Wołnica 3, parter, prawo,
zdzw 35 408

Pokój
frontowy, dwuosobowy. Adres
wskaże Kurjer zdzw 35 416

Pokój
panom. Wiza, Wrocławska 13,
zdzw 35 291

Pokój
dla skromnej pani do wynaj-
ęcia zaraz. Gwarna 17, w pod-
wórzu, prawo, I., Pylitńska,
zdzw 35 290

Pokój
dobrze umeblowany dla 1-2 lep-
szych panów od 1. 4. wolny. —
Wierzbicice 40, I., lewo,
zdzw 35 283

Pokój
dwuosobowy z używaniem
kuchni Suchorzewski, Marcelego
Mottego 5, zdzw 35 339

Pokój
mały na 2 osoby od 1. 4. Je-
życka 45, II. l., przy Mickiewi-
cza, zdzw 35 338

Pana
inteligentnego na wspólny pokój.
Kwiatowa 9, parter, prawo,
zdzw 35 332

Pokój
ładny z balkonem dla dwóch pa-
nów. Białecka, Szkolna 9,
Pw 10 078-58.103

Wspólny
pokój utrzymaniem. Długa 4, II.,
prawo, zdzw 35 284

Pokój
do wynajęcia dla 2 panów. Śnia-
deckich 1, III. lewo, róg Ma-
rszałka Pocha, zdzw 35 297

Biały
pokój inteligentnej pani od
1. 4. Ratajczaka 19, III. prawo,
zdzw 35 382

Do wynajęcia
pokój umeblowany, kompletny,
oraz biuro ewentualnie jeden po-
kój próżny na składnice w cen-
trum zaraz lub 1. 4. do wynaj-
ęcia. Adres Kurjer zdzw 35 436

Pokój
elegancko umeblowany do wynaj-
ęcia. Maleckiego 27, II.,
zdzw 35 432

Pokój
do wynajęcia od 1. 4. Wrocława-
ska 38, I. prawo, dom boczny,
lewo, zdzw 35 430

Pokój
umeblowany zaraz. Bukowska 9,
II., zdzw 35 421

Pokój
ładny, duży. 3 Maja 5, III., lewo,
front, zdzw 35 438

Pokój
frontowy, elektryka, fortepian
pani (małżeństwo). Zupańskiego
20, wys. parter, lewo,
zdzw 35 437

12 SZUKA POKOJU

Młode małżeństwo
bezdzielne poszukuje umeblowa-
nego pokoju z używaniem kuch-
ni. Oferty Kurjer zdzw 34 883

2 panienci
urzędniczki poszukują od 1 lub
15 kwietnia dwóch pokoi połącz-
nych. Najchętniej w śródmieściu
bez utrzymania. Oferty z podan-
iem ceny Kurjer Poznański
zdzw 35 135

Zupełnie
niekropującego pokoju poszukuje
pan 1 kwietnia. Oferty, cena Kur-
jer zdzw 35 326

Dwóch
pokoi nieumeblowanych możliwie
1 p. i telefon, okolica ul. Matej-
ki poszukuje od 1. 4. 30 r. Oferty
Kurjer zdzw 34 859

Szukam
próżnego pokoju, płace czynsz
zgóry, Zgłoszenia do Kurjera
zdzw 35 156

Pokoju
umeblowanego, większego z kuch-
nią ewentualnie dwóch mniej-
szych poszukuje. Oferty Kurjer
zdzw 35 130

Szukam
próżnego pokoju wprost od go-
spodarza. Oferty Kurjer
zdzw 35 105

Dwa
pokoje umeblowane, telefon, ła-
zienia dla dwójki osób poszuki-
wane. Oferty Kurjer zdzw 35 193

Panna
poszukuje skromnego pokoju z
własną pościelą. Oferty Kurjer
zdzw 35 286

Urzędnik
poszukuje pokoju umeblowanego
od 1. IV., z ceną, początek Gór-
nej Wildy, Oferty Kurjer
zdzw 35 229

Pan starszy inteligentny
pokoju słonecznego, skromnego,
Oferty, cena Kurjer zdzw 35 205

Skromnego
pokoju dla pani. Adres w pobliżu
Mostowej 32, restauracja. Po-
ściel własna. zdzw 35 254

Solidny
pan poszukuje pokoju od 1-go
kwietnia blisko Starego Rynku
do 50 złotych. Oferty z podaniem
ceny do „Par” Aleje Marcinko-
wskiego 11 pod nr 12.255.
Pw 10 031-12.255

13 LOKALE

Lokalu
na warsztat mechaniczny poszu-
kuje. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdzw 34 833

Parterowy
lokal przemysłowy 150 metrów, w
tem 2 pokoje biurowe poszukuje,
centrum. Place do 300 zł mie-
sięcznie. Oferty „5606” Reklama
Polska, Al. Marcinkowskiego 6,
zdzw 35 160

Śródmieściu
2 pokoje, przedsiłonek, I. p. r., te-
lefon, elektryczne światło, cen-
tralne ogrzewanie itd. na biura
lub każdego rodzaju przedsiębior-
stwa zaraz odstąpi. Oferty Kur-
jer zdzw 35 209

Lokal biurowy
przy placu Wolności elegancko
urządzony telefonem do oddania
za 6.000. Oferty Kurjer
zdzw 35 384

14 DZIERŻAWY

Domek
z podwórzem na cele przemysł-
owe poszukują wydzierżawić bli-
sko tramwaju. Place do 300 zło-
tych miesięcznie. Telefon 5553,
zdzw 35 161

Skład
towarów krótkich w dobrym
miejscu z urządzeniem towarem,
mieszkaniami z powodu zmiany
stanu tylko dla panny zaraz do
wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer
zdzw 34 890

Skład
(obwód bydgoski) galanteryjno-
kosmetyczny, dawniejsza świet-
nie prosperująca drogeria miesz-
kanie, 2 obszerne magazyny na-
tachmiast bez odstępnego do-
przejęcia. Zgłoszenia Nr. 1 063
Biuro ogłoszeń „Kurjer”. Byd-
goszcz, Parkowa, nw 9 457

Dom
w Krzesinach, blisko dworca, 2
pokoje kuchnia, 5 móg, oddam
w dzierżawę z polem lub bez. Za-
raz objąć 2 000 wplatu. Zgłosze-
nia na poczcie Krzesiny,
zdzw 35 174

1.700 km.
wydzierżawie na plac. Górna
Wilda 132, zdzw 35 273

Poszukuje
dzierżawy wodnego młyna z po-
daniem wplatu i okolicy. Oferty
Kurjer Pozn. zdzw 35 406

Piekarnia
kompletna w mieście zaraz do
objęcia za 50 zł miesięcznie. —
Zgłoszenia do Kurjera nw 9525

Skład
z mieszkaniem 2 pokoje i kuch-
nią w dobrym położeniu do wy-
dzierżawienia, Rawicza ul. 3 Ma-
ja 82, nw 9526

Wydzierżawie
dobrze prosperujący interes sło-
towy. Oferty Kurjer Poznański
zdzw 34 821

Dzierżawy młyna
poszukuje przy wplacie 5-6.000
zł. Agenci wykluczeni. — Oferty
do Kurjera Poznańskiego pod
zdzw 34 641

15 UZDROWISKA

Zakopane
Hotel pensjonat „Radowid” pole-
ca pokoje z wykwintem utrzy-
maniem od 13 zł. nw 9 473

Dom
ładny morga sadu, rzeczka, 3
stacje Poznań, okazynie 14 000,
okolica lasy, jeziora, plaża. Kur-
jer zdzw 35 238

16 OSOBISTE

Obelgę
rzucaną na p. Kończewskiego
Poznań, Szamarzewskiego 36, ni-
niejszem cofam, Maria Piecho-
cka, zdzw 35 194

21 ZGUBY

Unieważniam
książeczkę wojskową na nazwisko
Stanisław Witkowski,
zdzw 34 813

Nagrodę specjalną
otrzyma
również uznanie za łaskawe
względy, jeżeli ktoś nadesłanie,
poczta albo osobiście wręczy zgub-
ionym przez mnie portfel, w któ-
rym była minimalna ilość pie-
niędzy, specjalnie wykazy osobie
ste, fotografie etc. K. Drobniak,
skład Półwiejska 7, mieszkanie
Staszka 16, zdzw 35 124

Zaginął
pies (wilk) uciekł na Wielkich
Garbarach dnia 15. 3. o godzinie
5.30-6.30, Ostrzeża się przed kup-
nem. Znalazca odda za wynag-
rodzeniem, Jakubowicz, Górna
Wilda 25, I., zdzw 35 101

Zgubioną
książeczkę wojskową na nazwi-
sko Roman Ryński, P. K. U. Po-
znań, unieważniam,
zdzw 35 433

22 ROZMAITE

Kto zamierza ubiegać
się o nadzór sądowy
nad swym przedsiębiorstwem,
niechaj się zgłosi o pomoc i ra-
dę do Kurjera Poznańskiego
zdzw 34 033

Kołderki
dla dzieci, kołdry, materace naj-
lepsze i najtańsze wyrabia i
sprzedaje. Wszelką bieliznę szy-
je. Marja Gnoińska, pl. Święto-
krzyski 1, zdzw 34 787

Dziewczynkę
2-miesięczną, ładną i miłą, od-
dam za własną w dobre ręce,
któreby zapewniły jej należyte
wychowanie w duchu polskim i
katolickim, za wynagrodzeniem,
by zapewnić reszcie dzieci, cho-
ciaż czasową vegetację. Łaska-
we zgłoszenia Kurjer zdzw 34 823

Wykonuje
specjalnie garderobe chłopięca,
Waly Król. Jadwigi 7a, II.,
zdzw 35 087

Hafty
plisowanie, dekaturowanie, me-
reżki wykonuje szybko i tanio —
Haftopis, Woźna 10,
Pw 8 677-4.70

Trykotaże miarowe
garsonki swetry np. wykonuje
„Tricot” Rom. Szymańskiego 10
III., śródmieście,
Pw 9564-53.344

Krawcowa
poleca się w dom na wszelką
garderobe damska, dziecięca. —
Oferty Kurjer zdzw 35 152

Techniczne
i inne tłumaczenia z francuskiego
na polski, niemiecki, rosyjski,
Łazarz, Rzepieckiego 21, II. pię-
tro, lewo, II. blok, II. wejście,
zdzw 35 132

Polecam
zakład fotograficzny, J. Igna-
szak, Górna Wilda 71, ceny przy-
stępne, zdzw 33 500-1

Dywan
perskie, smyrniskie kilmy kus-
zownie naprawiamy. Wytwornia
Dywanów, Kurjer zdzw 35 136

Przyjmuję
bieliznę do haftowania od 10-2
Kraszewska, Półwiejska 22,
zdzw 35 330

Zakład krawiecki
damski i męski, Orsztynowicz,
Sew. Miałzyńskiego 22, podwór-
ze, wprost, II., zdzw 35 373

Lepsze
dziecko na wychowanie przyjme.
Wskazę Kurjer zdzw 35 881

Stawiam banki
Łaskawe zgłoszenia Zelechowska
Maleckiego 20, IV. p. Łazara,
zdzw 35 429

Suknie
plaszczki, kostiumy szyje elegan-
cko po cenach przystępnych. Sza-
marzewskiego 30, II. lewo,
zdzw 35 442

23 OZENKI

Wielu
bogatych panów pragnie bez-
zwłocznie ożenić się z inteligent-
nymi paniami nawet bez posagu
i majątku. Szczegółowych infor-
macji udzielamy bezpłatnie. —
Powszechne Biuro Pośrednictwa
Małżeństw „Przyszłość”, War-
szawa, ulica Jasna 15, nw 9515

Pani
pozna w celu matrymonialnym
poważnego, inteligentnego pana
na stałym stanowisku od lat 40-
45. Oferty Kurjer zdzw 34 644

Który
z inteligentnych panów, nawet
bez stanowiska, pragnie się szyb-
ko i dobrze ożenić, niech się zglo-
si do największego biura matry-
monialnego „Postęp”, Warszawa
Senatorska 38, Wysyłamy dys-
kretnie kilkadziesiąt ofert,
nw 9483

Kawaler
przystojny, lat 28, kierownik
młyna, ożeni się z panną, która
wskaże mu posadę. Zgłoszenia A-
gencja Kurjera Poznańskiego
Ostrów, Wojciechowski, Rynek
20, nw 9 521

Panna
lat 24 inteligentna, skromna, nie
dziśszych zasad, posiadająca
około 18 tysięcy gotówki i wy-
prawę, pragnie poznać pana z
wyszkoleniem akademickim na
poważnym stanowisku w celu
matrymonialnym. Zgłosz. Kur-
jer zdzw 35 171

Kawaler
lat 29, kupiec, ożeni się z panną,
która dopomoże do kupna dobrze
zaprowadzonego sklepu w mie-
ście powiatowym. Zgłoszenia do
Kurjera zdzw 35 187

Dla
mej kuzynki wdówki bezdzietnej,
lat 32, eleganckiej, przystojnej,
mającej na razie 40 000, poszuku-
ję odpowiedniej partii, najchę-
tniej urzędnika na stałym, od-
powiednim stanowisku. Cel matry-
monialny. Dyskrecja zapewnio-
na. Zgłoszenia Kurjer zdzw 35 240

Dla córki
właściciela ziemskiego i prze-
mysłowca, młodej, przystojnej
panny z posagiem 150 000 złotych
poszukuje odpowiedniej partii
Piotr Mrówka, Ostrów, Wlkp.,
zdzw 35 304

Zawiadamiam
że dyskretnie utrzymuję ścisła,
na kopertach niema druku i na-
dawcy Piotr Mrówka,
zdzw 35 316

Który
z starszych panów zamożnych,
dobrze sytuowanych poda dzień
mojej przystojnej osieroconej
bratanicy, cel matrymonialny Pa-
nowie poważnie myśli raczą
oferty nadesłać do Kurjera
zdzw 35 340

Kupiec
właściciel domu i sklepu stary
pan szuka celem ożenku wdowy
bezdzielnej lub panny od 35-45
lat. Oferty Kurjer zdzw 35 393

Panna
lat 19, ładna, muzykalna, inteli-
gentna, z dobrej rodziny posia-
dająca 35 tysięcy majątku i wy-
prawę poszukuje męża celem
ożenku. Panowie poważnie my-
ślący zechcą złożyć swe oferty z
fotografią do Kurjera zdzw 35 441
(Pierwszeństwo mają wojskowi)

24 NAUKA

Angielskiego
konwersacji udziela Amerykanin.
Oferty Kurjer zdzw 34 914

Student
udzieli korepetycji z matematy-
ki. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdzw 35 048

Tańców
nowoczesnych, narodowych wy-
czą pod swarancją szkół balet-
mistrza Szurka, Ratajczaka
21*, Dom Rzemieślniczy, parter,
zdzw 34 295

Kursy stenografii
pisania na maszynie. Kantaka
1, II. p. r., zdzw 33 193

Niemieckiego
kto udzieli? Oferty z ceną Kur-
jer zdzw 35 037

Korepetycji
tanie udzielam. Oferty Kurjer
zdzw 35 214

Bona angielska
do 3 dzieci w wieku od 5 do 8
lat na wieś potrzebna, Zgłoszenia
Kurjer zdzw 35 410

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenę
drobnych

Pomocnik
gastronomiczny z kaucją poszu-
kuje posady. Warunki Kurjer
zdzw 35 413

Szofer - ślusarz
maszynowy, sumienny, trzeźwy,
szuka posady Miejscowość obo-
jętna. Oferty Kurjer zdzw 33 666.
Dobre świadectwa.

Nauczycielka
prywatna, Wielkopolska, pa-
nienka lat 23 posiadająca języki
polski, niemiecki, francuski, mu-
zykalna, poszukuje posady od 1
kwietnia 1930, o ile możliwości w
Poznaniu. Łaskawe oferty do
Kurjera Poznańskiego zdzw 34 460

**Rutynowana ksiązkowa-
bilansistka**
z kilkoletnią praktyką, pisząca na
maszynie, poszukuje posady. —
Zgłoszenia Kurjer zdzw 34 422

Dziewczyna
poszukuje posady od 1. 4. zna
pranie, prasowanie sztywnej
bielizny i prace domowa. Oferty
prosze do Kurjera zdzw 35 007

Inteligentna
panna ze znajomością szycia, po-
szukuje posady od 1. 4. do dzie-
tyłki w dobrym domu. Posiada
klubne świadectwa. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdzw 35 053

Ogrodnik
dobry fachowiec, bleski w han-
dlu lat 37, żonaty z małą rodzi-
ną, zmienił posadę od 1 kwietnia
rb lub później. Oferty Kurjer
zdzw 34 608

Bona
inteligentna z szyciem i wyrecza-
nie pani domu przyjmie posadę
bardzo dobrze. Oferty Kurjer
zdzw 35 041

Mężczyzna
młody, żonaty, obznajmiony z pra-
cami biurowymi, sądownymi, z
wyszkoleniem trzech kursów
Sem. Naucz., piszący na maszy-
nie, poszukuje jakiegokolwiek
posady. Znajduje się w bardzo
przyjemnym położeniu, prosi WP-
naw pracodawców o łaskawą po-
moc. Łaskawe oferty Kurjer
Poznański zdzw 34 362

Szofer - monter
z 4-letnią praktyką po powrocie
z wojska szuka posady zaraz lub
1. 4. Oferty Kurjer zdzw 34 810

Panienska
która ukończyła cztery klasy
szkoly wydziałowej i rok szkoly
handlowej poszukuje posady ja-
ko uczennica biurowa. Początek
bez wynagrodzenia. Łaskawe of-
erty proszę Kurjer zdzw 35 132

Biuralista
poszukuje jakiegokolwiek pos-
ady. Oferty do Kurjera
zdzw 35 163

Pracznica prasowaczka
szuka pracy poza domem. Oferty
Kurjer zdzw 35 235

Służąca
z gotowaniem i praniem z do-
brymi świadectwami szuka posady
od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer
zdzw 35 199

Bona
inteligentna, z dobrej rodziny,
znająca szycie, poszukuje po-
sady od 1. IV. Łaskawe zgłoszenia
Kurjer zdzw 35 228

Szofer - ślusarz
poszukuje posady z dobrymi
świadectwami. Oferty Kurjer
zdzw 35 203

Dziewczyna
nawskroś uczciwa z dobrymi
świadectwami poszukuje posady
od 1. 4. do wszystkiego. Oferty
Kurjer zdzw 35 402

Ukazał się nakładem Komunalnego Związku Kredyto-

Podręcznik prawa hipotecznego

obowiązującego w b. dzielnicy pruskiej (w opracowaniu Fr. Sella, kierownika Wydziału Hipotecznego Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu), obejmujący na 397 str. druku ogółem 18 rozdziałów, w tem obszernie streszczenia postanowień prawa hipotecznego (z powołaniem przy każdym przepisów ustawowych), 90 najróżniejszych przykazów (każdy z podaniem przepisów ustawowych i obliczeniem kosztów), obszernie praktyczne wskazówki z przykładami, wykaz dotyczący zastępstwa prawnego, legitymacji i formy dokumentów, spisy i tabele, teksty ustaw i t. p. Cena zł 9,50 (obowiązująca tylko do 6 kwietnia r. b.). — Do nabycia w kasie Komunalnego Banku Kredytowego, ul. 27 Grudnia 8. Wysyłka franko za uprzednim nadaniem zł 10,60. dw 4529

Cukiernik
dobrze obeznany w swym zawo-
dzie, szuka posady włącznie z ob-
sługą zaraz lub później. Oferty
Kurjer zdw 35 260

Poszukuje
posady za magazyniera, portjera
względnie inkasenta. Kaucja 8
tys. zł w pożyczce państwowej.
Oferty Kurjer zdw 35 131.

Inteligentna
pani szuka praktyki biurowej za
małym wynagrodzeniem. Łaskawe
zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdw 35 112

Szofer - mechanik
z praktyką warsztatową poszu-
kuje prywatnej posady. Miejsco-
wość obojętna. Oferty Kurjer
zdw 35 175

Marszantka
pierwszorzędna siła szuka posady
ewentualnie na prowincji. —
Łaskawe zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdw 35 115

Osoba
lat 28, poszukuje posady zaraz
lub 1. 4. do prowadzenia domu,
ewentualnie przyjmie wszelką
domową pracę. Zgłoszenia Kur-
jer zdw 35 374

Młody
człowiek poszukuje pracy w biurze
lub jakimkolwiek przedsiębior-
stwie. Gwarancja nieruchomości
20 000 zł. Oferty Kurjer
zdw 35 110

Były
urzędnik państwowy i prywatny,
lat 28, z dobrymi świadectwami
i referencjami, władający języ-
kiem polskim i niemieckim,
przyjmuje posadę jako kierownik
biura w poważnym przedsiębior-
stwie. Gwarancja nieruchomości
20 000 zł. Oferty Kurjer
zdw 35 102

Panna
skromna, czysta i sumienna posu-
kuje posady do wszystkiego
do 2-3 osób. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 35 097

Panna
przystojna, inteligentna, poszu-
kuje posady do dzieci najwyższej
dwojga. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 35 096

Kuchmistrz samotny
z dłuższą praktyką z dobrymi
świadectwami poszukuje posady
zaraz lub później przejściowej
lub stałej. Oferty do Kurjera
zdw 35 165

Kto
da posadę stercie, lat 19, biurowej,
znającej stenografię polską
i pisanie maszyną. Łaskawe of-
erty Kurjer zdw 35 164

Dla
córkę mej, lat 18, która jeszcze
w obowiązku nie była, ze znajomością
szycia, szukam posady do
dzieci w Poznaniu lub na prowincji.
Łaskawe zgłoszenia do Kur-
jera zdw 35 179

Pomocnik
biurowy wójtostwa z wykształ-
ceniem średnim i kursem bu-
chalteryjnym, który również pra-
cował w urzędzie stanu cywilnego,
poszukuje zaraz lub później
posady. Oferty Kurjer
zdw 35 353-4

Ogrodnik
poszukuje posady jako pomocnik
ogrodnicy w większych zakła-
dach majątkowych lub handlo-
wych zaraz lub 1. 4. Zgłoszenia
proszę Kurjer zdw 35 198

Dziewczyna
poszukuje posady lub posługi. —
Kurjer zdw 35 196

Dzisiaj w kinie
Apollo: „Zaklęta rzeka”.
Casino: „Cohn i Kelly w hare-
mie”.
Colosseum: „Riff i Raff jako
Detektywi”.
Dom Rzemieślniczy (ulica Fr.
Ratajczaka): „Deszcz Róż”.
Edison: „Kapitan gwardji
królewskiej”.
Metropolis: „Ona w prawo —
On w lewo”.
Odeon: „Księżna Masza”.
Renaissance: „6 tygodni wśród
apaszów”.
Słońce: „Gehenna Miłości”.
Wilsona: „Rapsodia Węgierska”

Gospodyni - kucharka
do wszystkiego poszukuje posady
do 2 osób lub mniejszej rodziny
od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 35 189

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do 1
lub 2 osób, znająca dobrze zoto-
wanie. Oferty Kurjer zdw 35 116

Bona
z dobrymi świadectwami poszu-
kuje posady od 15. 4. Oferty Kur-
jer zdw 35 123

Pokojowa
szuka posady na wieś lub do sa-
motnego pana. Zgłoszenia Kur-
jer zdw 35 373

Młodsza
panienka obeznana z pracą biu-
rową, maszyną, poszukuje jakiej-
kolwiek posady. Oferty
Kurjer zdw 35 364

Gospodyni - kucharka
samodzielną poszukuje posady
zaraz lub od 1. 4. tylko do sa-
motnej osoby, gdyż już była u
takiej. Ostatnia posada 5 letnia.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdw 35 361

Ogrodnik
żonaty lat 28 zmieni stanowisko.
Reflektuje najchętniej do ogro-
dów miejskich lub ogrodnika po-
wiatowego na stałą posadę w
charakterze kierownika. Łaskawe
zgłoszenia do Kurjera
zdw 35 412

Uczeń
ogrodnicy z 3letnią praktyką
poszukuje posady zaraz lub 1. 4.
Oferty Kurjer zdw 35 396

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem posu-
kuje posady zaraz. Oferty
Kurjer zdw 35 395

Bona
z praktyką szuka posady do
dzieci. Zgłoszenia J. Frackowi-
kówna, Kesinowo pod Szamotu-
łami. zdw 35 401

Służąca
starsza do wszystkiego poszukuje
od 1. 4. posady u bezdzietnego
państwa lub u samotnej osoby.
Kurjer zdw 35 394

Panienska
obeznana z szyciem i pracą po-
kojowej szuka posady na wsi. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 356

Bartnik
szofer i polowy, bardzo biegły w
swym zawodzie (Kaszub), posu-
kuje posady w majątku. Teofil
Skwierawski, Kościerzyna, (Wy-
budowanie) Pomorze.
zdw 35 355

Inteligentna
panna z prowincji, mająca 4-letnią
praktykę w skądzie kol. po-
szukuje posady. Może również
wyręczyć panią domu. Łaskawe
oferty pod zdw 35 349

Szofer
ślusarz-kowal, samotny z dobre-
mi świadectwami poszukuje po-
sady. Miejscowość obojętna. —
Zgłoszenia Antoni Stafekci, Ko-
panki, pow. Grodzisk (Poznań-
skie). zdw 35 346

Obligacjstka
rutynowana i spiewaczka wolna
od 1. 4. Oferty zdw 35 344

Uczeń
gimnazjalny z ukończoną 5 klasą
na zamiar wyuczyć się za denty-
stę. Łaskawe zgłoszenia z podan-
iem warunków do Kurjera Po-
znańskiego zdw 34 258

Kucharka
z lepszym gotowaniem poszukuje
od 1. 4. posady. Oferty Kurjer
zdw 35 299

Szofer kawaler
trzeźwy, sumienny, z dobrymi
świadectwami, poszukuje posady
zaraz lub od 1. 4. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer zdw 35 294

28 WOLNE MIEJSCA

Sekretarz adwokacki
i notarialny z kilkunastoletnią
praktyką potrzebny zaraz. Zgło-
szenia z podaniem wysokości wy-
maganej pensji należy skierować
pod adr adw. Zygmunt Buchelt,
dyrektor Sadu Okręgowego w
Inowrocławiu, ul. Dworcowa 27a.
Nieuwzględnione zostaną bez od-
powiedzi. dw 4515

Dziewczyna
do dzieci do lat 16 potrzebna za-
raz. Śniadeckich 13, I, prawo.
zdw 35 189

Eksjedjentka
do księgarni i składu papieru,
tylko inteligentna potrzebna. —
Zgłoszenia z odpisami świadectw
fotografia i podaniem warun-
ków do „Par” Bydgoszcz, Dwor-
cowa 72 pod „Księgarnia”.
Pw 9974-63.147

Potrzebna
od 1. 4. 30 r. lub przed dzie-
wczyna gospoia z dobrym gotowa-
niem, prasowaniem, chowem dro-
biu, która musi się całem gospo-
domowem u samotnego admini-
stratora w majątku w powiecie
wyrzykim. Osoby z własną po-
ścielą, niech złoza swe oferty i
świadectwa z dołączeniem foto-
grafii do Kurjera zdw 34 830

Sto
Zł. dziennie mogą panowie przy
lekkiej akwizycji zarobić. Zgło-
szenie Śniadeckich 30, II, 4-7.
zdw 32 632

Zaraz
przyjmuje zdolna pomocnica do
szycia. Wł. Łuczakówna, św.
Marcin 63, I, pietro. zdw 35 121

Ekspedjent
z kaucją 1 000-1 500 zł do resta-
racji potrzebny zaraz. Zgłoszenia
Kurjer zdw 35 196

Służąca
młoda potrzebna zaraz. Guździ-
łowa, Półwiejska 25, dom ogro-
dowy. zdw 35 232

Potrzebna
zaraz dziewczyna czysta, uczci-
wa z dobrymi świadectwami ewen-
tualnie gotowaniem. zaraz. Je-
życka 2, I, lewo. zdw 35 221

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem
czysta, sumienna zaraz najchę-
tniej Malopolańska. Wypiańskie-
go 18, III, prawo. zdw 35 204

Agent
posiadający rozległe stosunki w
branży poczynniejszej z poważ-
nymi referencjami potrzebny. —
Zgłoszenia firma „Julpol”, Rze-
czypospolitej 3, 10-11 rano.
zdw 35 217

Zarządczyni - gospodyni
z gotowaniem potrzebna od 1. 4.
na wieś do wdowa do nadleś-
nictwa. — Zgłoszenia Kurjer
zdw 34 882 a osobście św. Józefa
6, II, lewo od 1-3.

Technik
dentysta pracujący w kaucyku
i złocie potrzebny zaraz. Zgło-
szenia z podaniem warunków pro-
szę przesłać do Kurjera Poznań-
skiego pod np 9509

Na stałą pensję
propagandzistki dla artykułów
spożywczych na Poznańskie i
miasto Poznań poszukujemy za-
raz. Oferty z odpisem świadectw
do Kurjera zdw 35 086

Dziennie
Poszukuje w Wielkopolsce za-
stępco handlarzy do sprzedaży
niebawym nowości. — Zarek
pewny. Zadać zaraz informację
do „Ibarpol”, Katowice, ul. Ple-
biscytowa 4. zdw 34 653

Freblanka
władająca językiem polskim i
niemieckim potrzebna od 1. 4. 30.
do trojga dzieci w wieku od 4
do 7 lat. Z. Marska, Leszno.
Rynek. nw 9519

Zastępcy losowi
wszystkich banków (żydowskich)
winni natychmiast zgłosić się we
własnym interesie do Generalne-
go Zastępcy jedynego polskiej in-
stytucji Ludowego Banku Spół-
dzielczego. Zaznaczamy, że nie-
mamy nic wspólnego z żydowską
firmą Stanisławowską o podob-
nym brzmieniu. Wypłacamy re-
gularnie najwyższą prowizję i
wysokie premje, dajemy szczegó-
łowe miesięczne obliczenia prowiz-
yjne. Zgłoszenia osobiste lub pi-
śmienne: Nowostawski, Poznań,
Podgórna 7. zdw 26 174/5

Kolporterów
do sprzedaży książek na raty po-
szukujemy „Merkura”. Podgór-
na 7, II. zdw 33 843

Chcesz
otrzymać posadę? Musisz ukoń-
czyć kursy fachowe koresponden-
cyjne profesora Sekulowicza. —
Warszawa Żórawia 42 n. Kursy
wyczuja listownie: buchalterji,
rachunkowości kupieckiej kore-
spondencji handlowej stenografji,
nauki handlu, prawa, kaligrafji,
pisania na maszynach, towarzy-
zństwa, angielskiego, francu-
skiego, niemieckiego pisowni oraz
gramatyki polskiej. Po ukończe-
niu świadectwo. Zadać prospek-
tów. np 9169

Poszukuje
2 kasjerów do autobusu, kaucja
500 zł. Zgłoszenia Sew. Mielżyń-
skiego 25, I, lewo. zdw 35 259

Służąca
z gotowaniem, spokojna, sumi-
enna może się zgłosić zaraz. Ro-
mana Szymańskiego 10, III, pra-
wo. zdw 35 266

Służąca
z gotowaniem potrzebna. Wier-
biejce 26, I, lewo. zdw 35 261

Uczeń
introligatorski potrzebny. Kranc,
ul. Romana Szymańskiego 9.
zdw 35 267

Posługaczkę
czystą i uczciwą. Antoniewicz,
św. Marcin 57, skład. zdw 35 258

Krawcowa
w dom do wszelkiego szycia po-
trzebna zaraz. Rynek Śródecki
10. srw 98

Uczeń
lakierniczy potrzebny. Lakierni-
ka Dabrowskiego 33, jw 3543

Chłopiec
który już pracował przy aparacie
fotograficznym, może się
zgłosić. Poznańska 27, I, pra-
wo. zdw 35 249

Stolarze
meblowi, zdolne siły, pierwszo-
rzedne znajdują pracę w Fabryce
Mebli Szczepana Łojka w Kal-
warii Zembrzydowskiej. Zgło-
szenia nadsyłać Fabryka Mebli,
Szczepan Łojek, Kraków, Szpi-
talna 34. np 9355

Zdolnym
Agentom Losowym, którzy dość
mają obywateli, a nie do-
trzymywanych „złoty gór” —
ofiarujemy solidne warunki i
gwarancję ścisłego dotrzymania
niana. Płacimy stałą gażę, zwrot
kosztów podróży oraz najwyższą
prowizję. Zgłoszenia: Warszawa,
skrzynka pocztowa 840.
Pw 9667-72.41

Starszy
pomocnik ogrodnicy, który już
pracował w ogrodnictwie handlo-
wym potrzebny zaraz. K. Ru-
dawski, Buk Lwówecka 9, tele-
fon 2. rw 9127

Młody
pomocnik piekarski potrzebny za-
raz. Styrzyński, Żegrze. zdw 35 158

Żelazniak
rutynowany dzielnik ekspedjent,
znający dokładnie branżę okuć
budowlanych, narzędzi, dobrze
poleciony potrzebny do większego
przedsiębiorstwa w Poznaniu.
Zgłoszenia w języku polskim i
niemieckim, podaniem pensji, od-
pisami świadectw do Kurjera
zdw 35 146

Panienskę
młodsza, najchętniej sierotę,
uczciwa i zaufana, do pomocy i
wyręczenia pani domu przyjmie
Nadlesnictwo Koryta, poczta
Bronow (Poznańskie). zdw 35 140

Uczciwa
starsza, zdrowa służąca z pra-
niem, dobrem gotowaniem po-
trzebna do 2 osób na prowincji
od 1. IV. Zgłoszenia osobiste Ma-
tejki 40/41, mieszkanie 15.
zdw 35 138

Służąca
do wszystkiego z dobrem gotowa-
niem od 1 kwietnia. Zgłoszenia
Kanałowa 7, I, lewo, między
godzina 5-7. zdw 35 134

Kucharka
umiejąca bardzo dobrze samo-
dzielnie gotować, wypiekać, za-
prawiać, potrzebna od 1 kwiet-
nia. Zgłoszenia ul. Chelmońskiego
20, II, pietro. zdw 35 128

Pokojówka
znająca dobrą usługę, sprzątanie,
pranie, prasowanie potrzebna od
1 kwietnia. Zgłoszenia ul. Che-
mońskiego 20, II, pietro.
zdw 35 127

Pomocnik
obuwniczy potrzebny zaraz. Fre-
dry 5, Kamiński. zdw 35 247

Posługaczka
z praniem potrzebna zaraz. —
Wrocławska 19, II, p., prawo.
zdw 35 244

Fotograf
pierwszorzędna siła, obeznany z
nowoczesną techniką na kiero-
wnicze stanowisko potrzebny
ewtl. zaraz za wysokim wynag-
rodzeniem. Zgłoszenia Kurjer
zdw 35 325

Poszukuje
20 brukarzy do robót brukar-
skich zaraz. Oferty nadsyłać
pod: Inż. B. Górawskiego, Przed-
siębiorstwo Robót Inżynierskich
w Brzezinach Śląskich.
zdw 35 341

Od 1 kwietnia
poszukuje panny z lepszą rod-
ziny, która przeszła kurs piele-
gniarski, może być bez egzami-
nów, skromnej, czystej, kocha-
jącej dzieci, do wychowywania nie-
mowlęcia i 20 miesięcznego
dziecka. Zgłoszenia podaniem
warunków, świadectwami, zycio-
rysem o ile możliwe z fotografią
do Kurjera Pozn. pod zdw 35 378

Fryzjerki
pomocnika dobrej siły poszukuje
do Inowrocławia. Oferty Kurjer
zdw 35 377

Dziewczyny
z gotowaniem do wszelkich prac
domowych, z dobrymi świadec-
twami zaraz poszukuje. Patr.
Jackowskiego 31, wys. parter,
prawo. zdw 35 376

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz.
St. Jaeschke, 27. Grudnia 16.
zdw 35 372

Piekarnia
poszukuje dzielnego piecowego
specjalistę w kajzerkach. Szczegó-
łowe oferty Kurjer
zdw 35 362

Piekarka
samodzielną i samotną do
pieca piersiowego potrzebuje za-
raz. Zgłoszenia Wł. Bardziński,
Kruszewo, pow. Czarnków.
zdw 35 351

Kawiarka
kucharka dzielna z Królestwa
potrzebna. Szczegółowe oferty
Kurjer zdw 35 363

Szofer
kawaler, potrzebny zaraz na
wieś, znający obsługę lub osro-
dnictwo pierszeństwo. Zgłoszenia
Hotel Britania, Witkowski.
zdw 35 420

Chłopiec
15 letni uczciwy i skromny, po-
trzebny. Adres Kurjer
zdw 35 365

Chłopiec
do posyłek do lat 15 może się
zgłosić. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 35 411

Marszantka
samodzielną biegłą w ekspedycji
może się zgłosić. Nowak, Stru-
sia 1. zdw 35 414

Poszukuje
piekarka zaraz. Zgłoszenia Ste-
szew. Ogrodowa 8. zdw 35 417

Bezkonkurencyjne
10 gr artykuły dla zastępców do-
brze zaprowadzonych w składach
cukrów, kolonjalkach, kioskach
etc. Po próbie wysokie fixum.
Zgłoszenia 11-1. Bucholski, Po-
znań, Dąbrowskiego 79, wejście
II. zdw 35 289

Elewa
przyjmuje Biuro Nawozów
Sztucznych, Aleje Marcinkow-
skiego 20, II, p. zdw 35 293

Dziewczyna
czysta, praniem, gotowaniem 1.
4. Zgłoszenia 27. Grudnia 19,
Kempiańska. zdw 35 285

Potrzebna
zaraz lub od 1. 4. 30. dobrze po-
lecona paniąka zdrowa, intelli-
gentna, ze szyciem do dwojga
dzieci. Oferty z fotografią i od-
pisem świadectw proszę skiero-
wać pod adresem: Franciszek
Szymoniak, Pleszew, ul. Mar-
szalka Piłsudskiego 2.
zdw 35 360

Apteka na Śląsku
poszukuje zaraz młodszego asy-
stenta z egzam. wojew. lub
magistr., kawalera ze znajom.
języka niemieckiego (może być
siła żeńska). Referencje — war-
unki przy wolnym utrzymaniu,
bez nocnej służby podać pod
zdw 35 357

Bona
sumienna, tylko z praktyką, po-
trzebna na wieś do trzech chło-
pów — od 3-7 lat z szyciem, z
własną pościelą, językiem pol-
niem. Zgłoszenia z odp. świa-
dectw, podaniem lat, pretensji i
fotogr. do Kurjera. zdw 35 348

Potrzebny
palacz młynarz w jednej osobie
osobiste zgłoszenia. Młyn Pa-
rowy, Suchyłaś. zdw 35 426

Posługaczka
potrzebna. Zgłoszenia w ponie-
dzialek od 3-5. Poczta 31a,
I, p., lewo, księgarnia.
Pw 10 078-12.253

Resztki
na bieliznę damską
pierwszorzędnych fa-
bryk krajowych po ce-
nach fabrycznych poleca
Dom handlowy „Julpol”,
(firma chrześcijańska)
Rzeczypospolitej 3.
zwp 22264

Humor zagraniczny

— Gdy mam wystrzelić, zamykam oczy. Nie mogę
znieść widoku cierpiącej zwierzyny ..
(London Opinion) S. F.

Przedpłata za kwiecień 1930 r. za oba wydania razem
datku ilustr. „Ilustracja Poznańska” w Po-
znaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w
Poznaniu miesięcznie zł 4.94 w innych krajach zł 11.00.
zakładzie strajków i t. p.
mają prawa domagania się
włącznie tygodniowego do
Nowiny Sportowe” w Po-
mieście zł 4.50, z odnośnieniem
Poznaniem miesięcznie zł 4.94
w innych krajach zł 11.00.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej
150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-lamowej mil.m.
ogłoszenia oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wyda-
nia porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wyda-
nia wieczornego do godz. 10. w dni przedświąteczne do godz. 9 przed połudn. Drobne ogłosze-
nia słowo napisowe (tuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem
a wysokością ogłoszenia powstała wskutek matrycowania wydawnictwo nie odrowiada